

I.

ANALISI-ESPARRUA

2030 EUSKAL ESTRATEGIA

GAZTEEN EMANTZIPAZIOA LAGUNTZEKO

2023ko martxoaren 21a

Gazteria Zuzendaritza
Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia
Lehendakaritza

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

Aurkibidea

Aurkezpena.

Lehen zatia. Diagnostikoa eta testuinguru soziala.

1. Ikuspegi kuantitatiboa.

- 1.1. Emantzipazioa eta zifra handiak.
- 1.2. Enplegua.
- 1.3. Diru-sarreraren bermea.
- 1.4. Etxebizitza.
- 1.5. Hezkuntza.
- 1.6. Bizi-kalitatea eta gizarte-kohesioa.
- 1.7. Gazteen pertzepzioa eta itxaropenak.
- 1.8. Datu nagusiak, bilakaera- eta konparazio-ikuspegiarekin (sintesia).

2. Ikuspegi kualitatiboa.

- 2.1. Behatutako faktoreei eta joerei buruzko zenbait egiaztapen.
- 2.2. Parte-hartze prozesuak eta azterketa konparatua.

3. Gazteen emantzipazioari laguntzeko jardunbide egokiak.

- 3.1. Benchmarking-a.
- 3.2. Nazioarteko ikuspegitik ikaskuntzak.

Bigarren zatia. Araudi- eta plangintza-erreferentziak.

4. Gazte-politikak eta emantzipazio-politika espezifikak.

- 4.1. IV. Gazte Plana.
- 4.2. Gazteriaren Euskal Estrategiaren eraginaren ebaluazioa.
- 4.3. 2/2022 Legea, martxoaren 10ekoa, Gazteriari buruzkoa.

5. Estrategia Eusko Jaurlaritzaren ekintza osoan txertatzea.

- 5.1. 2020-2024 Gobernu Programa (XII. legegintzaldia).
- 5.2. Enpleguaren Euskal Estrategia 2030.
- 5.3. Enpleguaren Plan Estrategikoa 2021-2024.
- 5.4. Etxebizitzaren Plan Zuzentzailea 2021-2024.
- 5.5. Erronka demografikorako 2030 Euskal Estrategia.
- 5.6. Euskadi 2030 Agenda.
- 5.7. Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren Legea.
- 5.8. Enpleguaren Euskal Legea.

6. Europako, Estatuko eta lurraldeko estrategietan eta planetan txertatzea.

- 6.1. Gazteentzako EBren estrategia.
- 6.2. Gazte enpleguaren talka-plana 2019-2021.
- 6.3. Gazte Bermea Plana Plus 2021-2027.
- 6.4. Etxebizitza Eskuratzeko Estatuko Plana 2022-2025.
- 6.5. Emantzipazio-politikak foru- eta udal-eremuan.

Eranskina. Erreferentzia bibliografiko nagusiak.

Aurkezpena

I. Testuingurua eta abiapuntua

Eusko Jaurlaritzaren XII. Legegintzaldiko programak gazteen emantzipaziorako zeharkako estrategia bat egiteko eta onartzeko aurreikuspena ezartzen du 92. konpromisoan. Estrategia horri ekiteko testuingurua eta lehen abiapuntua panorama demografiko orokorrari dagokio.

Euskadiko errealitate demografikoak, Europako herrialde gehienetan bezala, gero eta kezka handiagoa sortzen du. Gazteen emantzipazio-adina atzeratzeak, jaiotza-tasak behera egiteak, amatasunaren adina handitzeak eta bizitza luzeagoa izateak biztanleriaren zahartzea eragiten dute.

Joera horiek ez dira gaur egungo fenomenoak. Arrazoi nagusiak XX. mendearen azken herenean kokatzen dira. Lehenik eta behin, 80ko hamarkadako krisi ekonomikoa eta lan- eta gizarte-prekarietatearen testuinguru nagusia izan ziren; bigarrenik, eta aldi berean, aurrrerapen soziopolitiko positiboak izan ziren eskubideetan, askatasunetan eta berdintasunetan. Horrek guztiak aldaketa kulturalak eta sozioekonomikoak eragin zituen, eta horrek eragina izan zuen gizartearen portaera demografikoetan, oro har, eta gazteen emantzipazio-ohituretan, bereziki.

Azken bosturtekoetan, eta 2008az geroztik kateatutako hainbat krisiren ondoren, joera horiek indartu eta handitu egin dira enpleguan eta belaunaldi gazteenek beren bizi-proiektuak hedatzeko dituzten ziurgabetasunetan eta aukeretan duten eragin negatiboagatik.

Emantzipazioaren atzerapenaren ondorioz, familien osaketa ere atzeratu egiten da. Atzerapen horren ondorioz, lehen amatasuna gero eta adin handiagoetan planteatzen da. Zirkunstantzia horiek, era berean, seme-alaba bakarra edo seme-alabarik ez duten familien kopurua handitzen laguntzen dute.

Euskadiko gazte gehienak 30 urte inguruan emantzipatzen dira, baina gehienek, galdeztzen zaienean, adierazten dute emantzipatzeko adin egokiena 24-25 urte dela. Ikuspegi pertsonalizatu horretatik, baina baita gizartearen aldeko ikuspegitik ere, desiragarriena litzateke gazteak 25 urtetik gertuago emantzipatzea 30 urtetik gora baino.

Emantzipazioaren atzerapen horrek, Euskadin EBn baino hiru urte beranduago gertatu denak, ondorioak ditu. Lehenengoa, eta seguruenik garrantzitsuena, gazteek beren bizi-proiektuak garatzeko duten eskubidean nahasmendu larriak eragiten dituela da. Horrekin batera, belaunaldien arteko desorekak sortzen ditu, gizartea zahartzen laguntzen du eta arazoak sortzen ditu lana ordeztzeko eta gizarte-babeseko sistemei eusteko ikuspegian.

II. Duela gutxiko mugarrak

2022ko martxoaren 10ean, Eusko Legebiltzarrak Gazteriaren 2/2022 Legea onartu zuen. Lehenengo artikulua hiru lehentasun nagusitan egituratzen du bere helburua: gazteen eskubideak bermatzea, haien parte-hartzea sustatzea eta gazteen autonomia eta emantzipazioa bultzatzea. Hirugarren ardatz horri dagokionez, honela adierazten da hitzez hitz haren edukia: "(...) c. Gazteen autonomia eta emantzipazioa posible egingo duten baldintzak sorraraztea, beren bizitza-proiektu indibidual eta kolektiboa eraiki ahal izan dezaten (...)".

Bigarren artikuluan, *gazteen emantzipazioaren* kontzeptua definitzen du Legeak: “gazteak osotasunez eta aukera-berdintasunez gizarteratzea lortzea da, beren bizi-proiektua autonomiaz eraikitzen eta eskubide guztiak egikaritzen joateko aukera izan dezaten, arreta berezia ipinita gazte kalteberenei”.

5. artikulua Legearen printzipio orokorrak zerrendatzen ditu, eta zehazten du “gazteen autonomia eta emantzipazioa laguntzeko beharrezkoak diren neurriak sustatuko dira; eta, bereziki, gazte-politiken garapena eta gazteenganako arreta bultzatuko dira, eta gazteek lege honetan eta geroko garapenetan arautzen diren laguntza, jarduera, zerbitzu eta ekipamenduetara irispidea izatea erraztuko da”.

Gazteen Euskal Legeak gazteen emantzipazioari buruz egiten dituen aipamen askoren artean, nabarmentzekoa da 7. artikulua edukia, administrazio publikoek gazte-politikan duten erantzunkidetasunari buruzkoa. Lehenengo puntuak hitzez hitz adierazten du administrazio publikoek honako konpromiso hauek hartzen dituztela: “(...) Sustatzea gazteen emantzipazioa eta autonomia pertsonala banakako ibilbideen bidez ahalbidetuko duten politika publikoak, gutxieneko diru-sarrerak bermatuko dituen gizarte-babeseko sistema bat eta eskolatik lanerako trantsiziorako laguntza profesionala, helburu izanda gizarteratzea eta laneratzea, etxebizitzarako irispidea eta gizarte-inklusioa lortzea”.

Estrategia hori aurkezteko unearekin bat etorri, nabarmendu behar da Eusko Legebiltzarrak adostasun zabala lortu duela Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren Legeak onar dezan bizitza independentea duten 18 urtetik gorako pertsonen eskubidea dutela gutxieneko diru-sarrera bermatu horiek izateko eta gizarteratzeko eta laneratzeko ibilbide bat izateko. Errekonozimendu horri esker, hori emantzipazio-errenta ez bada ere, norberaren bizitza-proiektu bati ekin dioten gazteek ez dute beren burua beharturik familia-etxera itzultzera, premia ekonomikoko egoera bati aurre egin behar badiote eta hasitako prozesuarekin jarraitu ahal badute.

Gazteen Legea onartu izanak dakarren mugarriaz gain, 2022an emantzipazioaren gaiari dagokionez, aurrean bertan beste bi gertaera garrantzitsu nabarmendu behar dira. Lehenik eta behin, ekainaren 21ean, Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia onartu zuen Gobernu Kontseiluak. Estrategia horrek lehentasunezko lau jarduera-ardatz eta 36 jarduera zehaztu zituen. Lehenengo ardatza gazteen emantzipazioari buruzkoa da. Orain aurkezten den emantzipazioari buruzko estrategia espezifiko horren edukia Estrategia horrekin lerrokatzen da, eta jarduera-plana indartu eta zabaltzen du.

Bigarrenik, irailaren 23an, Gazteria Zuzendaritza, ordura arte Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailaren barruan zegoena, Lehendakaritzaren egiturari atxikita geratu zen. Gobernu-egituraren aldaketa horren helburua da gazte-politika publikoen zeharkako, sailarteko eta erakundearteko bultzada indartzea, eta, bereziki, emantzipazioarena, bai eta lankidetzaren publiko, pribatu eta soziala ere.

Horrez gain, kontuan izan behar da 2022 Gazteen Europako Urtea izan dela. Ekitaldi honek Europako gazteek etorkizun hobea eraikitzeke duten garrantzian jarri du arreta: etorkizun ekologikoagoa, inklusiboagoa eta digitalagoa. Gainera, EBren Gazteentzako Estrategiarekin batera, Europako gazteen xedeak identifikatu dira, eta horien artean enplegua eta kalitatezko ikaskuntza nabarmentzen dira.

Horrela, Gaztediaren Legeak, Erronka demografikorako Estrategiak, Gobernuaren egitura-aldaketak eta EBren erreferentziek osatzen dute Gazteen Emantzipazioa laguntzeko 2030 Euskal Estrategia egiteko eta onartzeko prozesua eraikitzeke esparrua.

III. Egitura eta edukiak

Estrategia-proposamena bi dokumentutan aurkezten da: I. Analisi-esparrua eta II. Esparru operatiboa. Bi dokumentu horietako bigarrenak Estrategiaren Jarduketa Plana

eta haren Oinarriak biltzen ditu. Plan horrek bost ardatz ditu: *enplegua* (eta prestakuntza), *etxebizitza*, *errenta*, *kohesioa* eta *erresilientzia*. Bost ardatz horietako bakoitzari bi trakzio-proiektu lotzen zaizkio. Planak, beraz, lehentasunezko bost ardatz eta hamar trakzio-proiektu ditu. Horrez gain, ardatz bakoitzaren barruan beste ekimen batzuk ere aipatzen dira, konektatuta edo osatuta; guztira, 27 jarduera.

Estrategiaren Jarduketa Planaren irizpide gidaria dagoeneko ezarrita dauden politikak esku-hartze esparru berean eta zentzu-batasun beraren barruan integratzea, trinkotzea eta optimizatzea da, jarduketa berriekin batera. Ez da, beraz, hutsetik hasten den estrategia bat. Aitzitik, aktibo dagoena edo aurreikusita dagoena jarduketa berritzaile berriekin lotu nahi du.

Zalantzarik gabe, Estrategia horren zatirik garrantzitsuena Jarduketa Planean dago, hor definitzen baitira bokazio praktikoa eta eraldatzailea duten jarduerak. Hala ere, Estrategiaren esparru operatiboa, haren jarduketa-plana, analisi serio, fidagarri eta zorrotz baten gainean eraiki behar da. Hau da, datu, erreferentzia eta hipotesi ez-arbitrarioen gainean.

Puntu horretan hartzen du zentzu osoa bi dokumentu horietako lehenengoak, liburu-ki honekin bat datorrenak. Berebiziko garrantzia du, Gazteen Emantzipazioa laguntzeko 2030 Euskal Estrategiari eusten baitio.

1. dokumentuak, "Analisi-esparrua", azken batean, Estrategia horren Jarduketa Planaren funtsa jasotzen du. Edukia bi zatitan egituratzen da: lehenengoa, diagnostikoa eta testuinguru soziala; eta bigarrena, araudi- eta plangintza-erreferentziak. Diagnostikoaren zatiak, era berean, hiru puntu garatzen ditu: ikuspegi kuantitatiboa, ikuspegi kualitatiboa eta gazteen emantzipazioa babesteko jardunbide egokiak. Bigarren atalak beharrezko erreferentziak eskaintzen ditu gazteria- eta emantzipazio-politiken plangintza- eta arau-esparruak ulertzeko, Eusko Jaurlaritzaren ekintza osoan eta Estatuan eta Europan.

Estrategiaren lehen dokumentu honek, batez ere ikuspegi kuantitatiboari eskainitako lehen puntuak, Euskadiko gazteen errealitatera modu labur eta zehatzean hurbiltzeko aukera ematen du, baita Estatuarekin edo EBrekin alderatuta ere. Aurkezten dituen datuek egungo euskal gazteen argazki-albuma osatzen dute.

Prestakuntzari, enpleguari, etxebizitzari, errenta erabilgarriari, egoera ekonomikoari, pobrezari, osasunari edo migrazioari lotutako egoera ezagutzeko aukera ematen du. Genero-berdintasunaren, emakumeen aurkako indarkeriaren, boluntariotzaren eta parte-hartze sozialaren eta politikoaren aurrean dituzten jarrerak deskribatzen ditu, baita aisialdiaren, irakurketaren edo sare sozialen erabileraren aurrean dituztenak ere. Azken batean, dokumentu honek aukera ematen du euskal gazteak hobeto ezagutzeko eta, beraz, bultzatu beharreko proposamenak eta proiektuak sendoago oinarritzeko.

Gazteen Emantzipazioa laguntzeko 2030erako Euskal Estrategia lantzeko aurretiazko prozesuak hainbat partaidetza-prozesu garatu zituen gazteekin, bai eta EGKrekin (Euskadiko Gazteriaren Kontseilua) alderatzekoak ere. 2022ko abenduaren 7an Gobernu Kontseiluan aurkeztu zen hasierako proposamen gisa. Une horretatik aurrera, otsailaren 7ra arteko epea ireki zen herritarren, erakundeen eta gazteen elkarteekin ekarpenak jasotzeko.

Testuinguru horretan, Eusko Jaurlaritzak agerraldia egin zuen Eusko Legebiltzarreko Gizarte Politika eta Gazteria Batzordean, bere edukia aurkezteko. Abenduaren 7an aurkeztu zenetik 2023ko martxoaren 21ean behin betiko onartu arte igarotako hiru hilabete eta erdian garatutako strategiaren edukiak berrikusteko eta parte hartzeko prozesuari esker, ekarpen ugari sartu ahal izan dira, edukiak hobetu edo datuak eta aurreikuspenak eguneratu dituztenak.

IV. Analisi-esparruaren gakoak

Lehen dokumentu honen edukiak, Estrategiaren euskarri den Analisi-esparruak, hiru gako nagusi nabarmentzea eta aurreratzea ahalbidetzen du: emantzipazioaren atzerapena eragiten duten faktore nagusiak; lehentasunez jardun behar den adin-tarteen fokalizazioa; eta emantzipazio-adinaren aurrerapena lehentasunezkoa dela egiaztatzea, haren ondorioengatik.

Emantzipazioa gertatzen den unean eragiten duten faktoreei dagokienez, lehenik eta behin adierazi behar da faktore horiek ez direla materialak soilik, kultura eta garaiko pentsamoldea ere badirela. Hala ere, materialen artean pisuzko arrazoiak daude. Emantzipatzeko adinaren atzerapenari dagokionez, nahi den adinarekin alderatuta, argi eta garbi agertzen dira denboran zehar elkarri lotuta dauden eta metatzen diren hiru faktore: enplegua, etxebizitza eta errenta erabilgarria.

Azken hamarkadetan, gazteen belaunaldiek, batez ere 25 eta 30 urte bitartekoek, honako hauek jasan dituzte: enpleguaren eta enpleguaren kalitatearen inguruko ziurgabetasuna, gazte askok jasotzen dituzten partzialtasuna, behin-behinekotasuna eta soldata baxuak direla eta; etxebizitza-ekasua, batez ere alokairuan, eta prezio garestiak eta eskuraezinak; eta, azkenik, eskuragarri dauden errentak urriak eta laguntza instituzional gehiagoren beharra.

Dokumentu honen bigarren gakoaren arabera, adin-tarte sentikorrek argi eta garbi fokalizatu daitezke, bai analisirako, bai jarduera-proiektuetarako. Horrela, eta errealtateari buruzko datuak eta egindako azterlanak kontuan hartuta, gazteen emantzipazioa sustatzeko ahaleginak, oro har, 25-34 urteko pertsonengan zentratu beharko dira. Hala ere, batez besteko adina aurreratzea denez helburua, 25-29 urteko pertsonengan jarri beharko da arreta, eta, bereziki, adin-tarte horretan emantzipatzen ez direnen edo emantzipazioa finkatzen ez dutenen artean; izan ere, enplegua izanda ere, haien errenta erabilgarria ez da horretara iristen.

Hirugarren gakoaren arabera, ondoriozta daiteke emantzipazioa sustatzea lehen mailako lehentasuna dela politika publikoentzat, batez ere Euskadin. Eta hori gertatzen da, batetik, atzerapenak eragiten dituen ondorio sozial eta ekonomikoengatik, eta, bestetik, desoreka horrek egungo gazteen belaunaldietan eragiten duen ekitate eza zuzentzeko betebeharrak etikoengatik.

Gazteen emantzipazioa eta, zehazkiago, emantzipatzeko batez besteko adina aurreratzea lotuta dago gazteen aukerekin, euskal gizartearen gaztetzearekin eta belaunaldien arteko eta belaunaldi barruko kohesioarekin. Estrategia horren xedea da batez besteko adina jaitea eta emantzipazio-tasak handitzea, jatorrizko etxetik "irteteko" prozesuak babestuz, bizkortuz eta horiei eusten lagunduz.

Lehen mailako lehentasuna da, gobernu batek bere kabuz lor dezakeenaz harago doana. Estrategia honen bidez, erakundeen eta gizartearen arteko lankidetzarako gune bat bateratu nahi da, lau sektoreen (publikoa, pribatua, soziala eta komunitarioa) lehia eta ekintza konektatua eskatzen duen helburu horren inguruan. Herri-helburu bat da, eta horregatik, hain zuzen ere, estrategia honek gazteriarekin eta gazteentzat itun handi bat sustatu nahi du. Hamar trazio-proiektuetako hamargarrena eta azkena helburu hori garatzera bideratuta dago, hain zuzen ere.

LEHEN ZATIA

DIAGNOSTIKOA ETA TESTUINGURU SOZIALA

1. Ikuspegi kuantitatiboa

1.1. Emantzipazioa eta zifra handiak

2021ean, 18 eta 34 urte arteko EAeko biztanleen emantzipazio-tasa % 32,9koa zen; 2021ean, batez besteko emantzipazio-adina 29,7 urtekoa, Gazteen Euskal Behatokiaren estatistiken arabera, 2008ko krisiak emantzipazioa geldiarazi bazuen ere, pandemiaren eta Ukrainaren inbasioaren ondoriozkoak beste oztopo bat izaten ari dira emantzipazio-prozesuetan, eta oraindik ez da azken inpaktua zehaztu.

Balio horiek egoera txarra adierazten dute EB-27ko emantzipazio-tasari dagokionez (% 50,6) eta batez besteko emantzipazio-adinari dagokionez (26,5 urte) 2021ean.

Euskadin, 2021eko emantzipazio-tasa oso desberdina da gizonen (% 27,7) eta emakumeen (% 38,1) artean, eta, batez ere, adin-taldean arabera: % 5,2 25 urte bete aurretik, % 32,8 25-29 urtekoen taldean eta % 71,5 30-34 urtekoen taldean.

Nabarmentzekoa da gizonen eta emakumeen emantzipazio-tasak behera egin duela, hamar puntu galdu baino gehiago baititu hamarkada batean, aipatutako bi krisialdien eragina amaitu gabe.

2019an, tasa % 38,5koa zen. Datu horrek berresten du larriagotu egin direla Euskadiko gazteek pandemiaren aurretik zituzten emantzipazio-zailtasunak. Haren eraginak atzerapenak eta etenaldiak eragin ditu emantzipazio-ibilbideetan. Lurraldeka, 2021ean, Gipuzkoan 18-34 urteko pertsonen emantzipazio-tasa Araban eta Bizkaian erregistratutakoa baino handiagoa zen.

Ildo beretik, "Aurrera Begira 2021" Gazteen Euskal Behatokiaren txostenean (landa-lana 2021eko abenduan egin zen) jasotako gazteen itxaropenen adierazleek erakusten dutenez, 15 eta 29 urte bitarteko gazteek pandemiaren aurreko urteekiko duten pertzepzioak okerrera egin zuen (enplegua dutenen artean galtzeko edo prekarizatzeko arrisku handiagoa eta langabeen artean lana aurkitzeko itxaropenaren murrizketa). Era berean, haien egoera pertsonal orokorraren balorazioak ere behera egin zuen, 2019arekin alderatuta, hau da, pandemiaren aurretik. Emantzipatzeko itxaropenei buruzko datuek, aldiz, ez zuten ia aldaketarik erakusten 2019. urtearekiko (bi puntuko igoera txiki bat beren kabuz bizitzeko aukerarik izango ez zutela uste zutenen ehunekoan).

Emantzipazio-tasa eta batez besteko adina

	Emantzipazio-tasa 2021	Emantzipatzeko batez besteko adina 2021
Euskadi	32,9	29,7
Araba	31,1	(ez dago daturik)
Bizkaia	30,2	(ez dago daturik)
Gipuzkoa	37,6	(ez dago daturik)
Emakumezkoak	38,1	28,6
Gizonezkoak	27,7	30,9
Espainia	33,4	29,8
EB-27	50,6	26,5

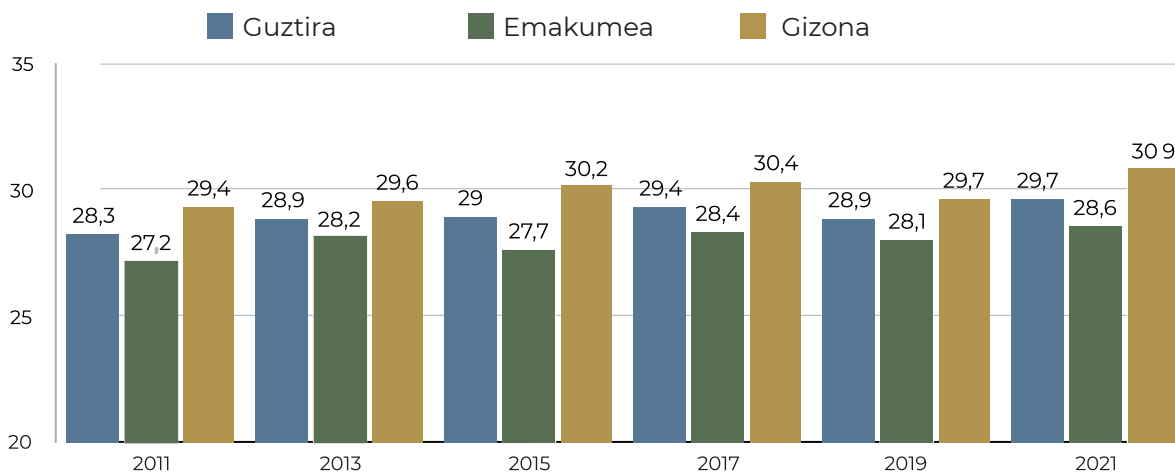
Iturria: Gazteen Euskal Behatokia INEko datuetatik abiatuta eta Eurostat.

Oharra: Emantzipazio-tasa 18-34 urteko biztanleriari dagokio.

Emantzipazio-tasa (18-34 urte). 2010-2021

	Guztira	Emakumea	Gizona
2010	43,7	49,1	38,6
2011	45,4	51,0	39,9
2012	44,4	49,0	40,0
2013	43,5	46,7	40,3
2014	43,9	48,5	39,4
2015	40,9	47,0	34,8
2016	38,9	45,9	31,8
2017	37,9	43,8	32,1
2018	37,0	42,4	31,6
2019	38,5	43,0	34,1
2020	35,1	40,6	29,8
2021	32,9	38,1	27,7

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Emantzipatzeko batez besteko adinaren bilakaera Euskadin, sexuaren arabera (urteetan)

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia

Oharra: Ondorengo datuek emantzipazioak hobetzen duen ikusteko aukera emango dute, enpleguarekin gertatu den bezala.

Azterketa kuantitatibo hori gazteriari buruz dagoen ezagutzan oinarrituta egin da (ezaugarriak, egoera eta arazoak, nahiak, esku hartzeko politikak eta ildoak, etab.). Ildo horretan, hainbat datu historiko ditugu, besteak beste, Eustaten eta Gazteen Euskal Behatokiaren lanari esker.

Honako hauek dira gai-eremuak: (1) enplegua, (2) diru-sarreraren bermea, (3) etxebizitza, (4) hezkuntza, (5) bizi-kalitatea eta gizarte-koheresia. Jarraian zifra handiak osatuko ditugu, ondoren lau eremu horietako bakoitzerako datuak aurkezteko.

Guztira 25-34 urte bitarteko biztanleak (2021)	206.400
Biztanleria landuna 25-34 urte (2021)	151.100
25-34 urte bitarteko biztanleria emantzipatua (2021)	110.083
Emantzipatu gabeko 25-34 urteko biztanleak (2021)	98.632
Emantzipatu gabe etxebizitza hartzeko beharra duten 25-34 urteko biztanleak (2021)	47.114
Pertsona bakarreko familiak 25-34 urte (2016).....	22.700
Bakarrik bizi diren 25-29 urte bitarteko gazte emantzipatuen % (2021)	% 16,0
Bakarrik bizi diren 30-34 urteko bitarteko gazte emantzipatuen % (2021)	% 14,2*
Bakarrik bizi diren 25-34 urteko bitarteko gazte emantzipatuen % (2021).....	% 14,8*

* Etxebizitza Beharrei eta Eskaerari buruzko 2021eko Inkestatik abiatuta.

1.2. Enplegua

2020an erregistratutako enplegu-galerak (COVID-19 krisia) eragin handiagoa izan zuen gazteengan. 2020an, gazteen okupazio-tasa murriztu egin zen (-4,1 pp) 2019arekin alderatuta, eta ratio orokorra baino gehiago murriztu zen (-1,7 pp). Emaitza horrek gazteen enpleguarekiko eta, batez ere, emakumeen enpleguarekiko kalteberatasun handiagoa erakusten du (-4,8 pp, eta -3,4 pp, hurrenez hurren).

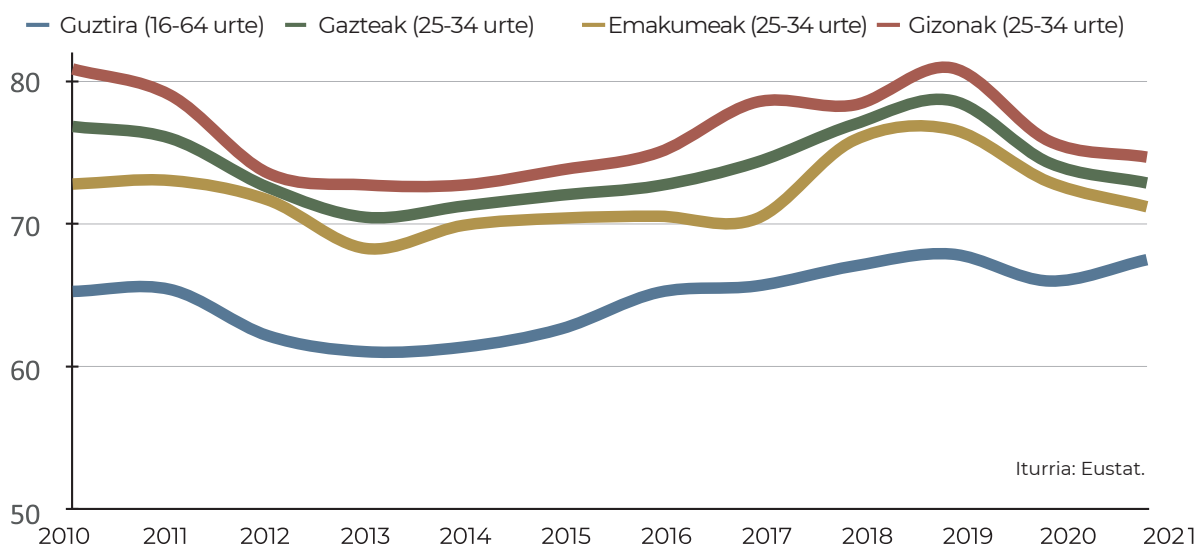
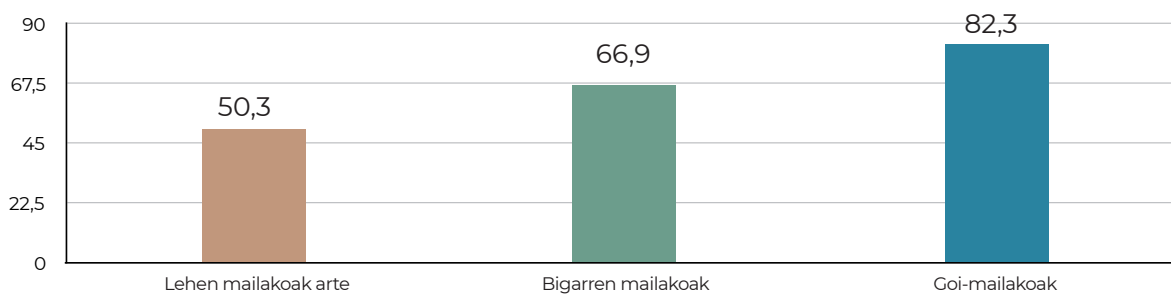
Geroko bilakaerak erakusten duenez, nahiz eta gazteak izan ziren kaltetuenak urte horretan enplegua suntsitzean, batez ere kalitate faltaren ondorioz, 2021ean eta 2022an enplegua berreskuratzeko lehentasunezko sostengua izan duten pertsonen taldea izan da, Gizarte Segurantzaz sartzeari gehituta, eta, beraz, progresiboki, eskubideak dituzten kontratuetan, eta horri enplegu iraunkorrako eskuratzeari gehitu behar zaio, neurri handi batean 2022ko hasieran adostutako lan-erreformaren ondoren.

1.2.1. Okupazio-tasa (25-34 urte)

•25 eta 34 urte bitarteko lau gaztetik hiruk lan egiten dute. 25 eta 34 urte arteko gazteen enplegu-tasa % 73,2koa izan zen 2021ean, eta emakumeen tasa (% 71,6) gizonena (% 74,8) baino txikiagoa. Alde hori egonkorra da aurreko ekitaldiekin alderatuta.

Bestalde, % 73,2ko tasa Euskadiko 16-64 urteko biztanleria potentzialki aktiboaren % 68,1 baino handiagoa da, lan-merkatuan jada sartzen hasitako 25-34 urteko taldean biztanleria ez-aktiboak pisu txikiagoa duelako.

•Enplegarritasuna handitu egiten da ikasketak-mailarekin batera. Okupazio-tasa gero eta handiagoa da ikasketak-mailarekin batera: % 50,3 lehen mailako ikasketak dituztenen artean, % 66,9 bigarren mailako ikasketak dituztenen artean, eta % 82,3 goi-mailako ikasketak dituztenen artean. Gainera, 2020an erregistratutako enplegu-galera nabarmentzen da, batez ere, kualifikazio txikiaren taldean.

Enplegu-tasa (guztira eta gazteak), sexuaren arabera**Enplegu-tasa (25-34 urte), ikasketa-mailaren arabera. 2021**

Iturria: Eustat.

1.2.2. Okupazio-tasa (16-29 urte)

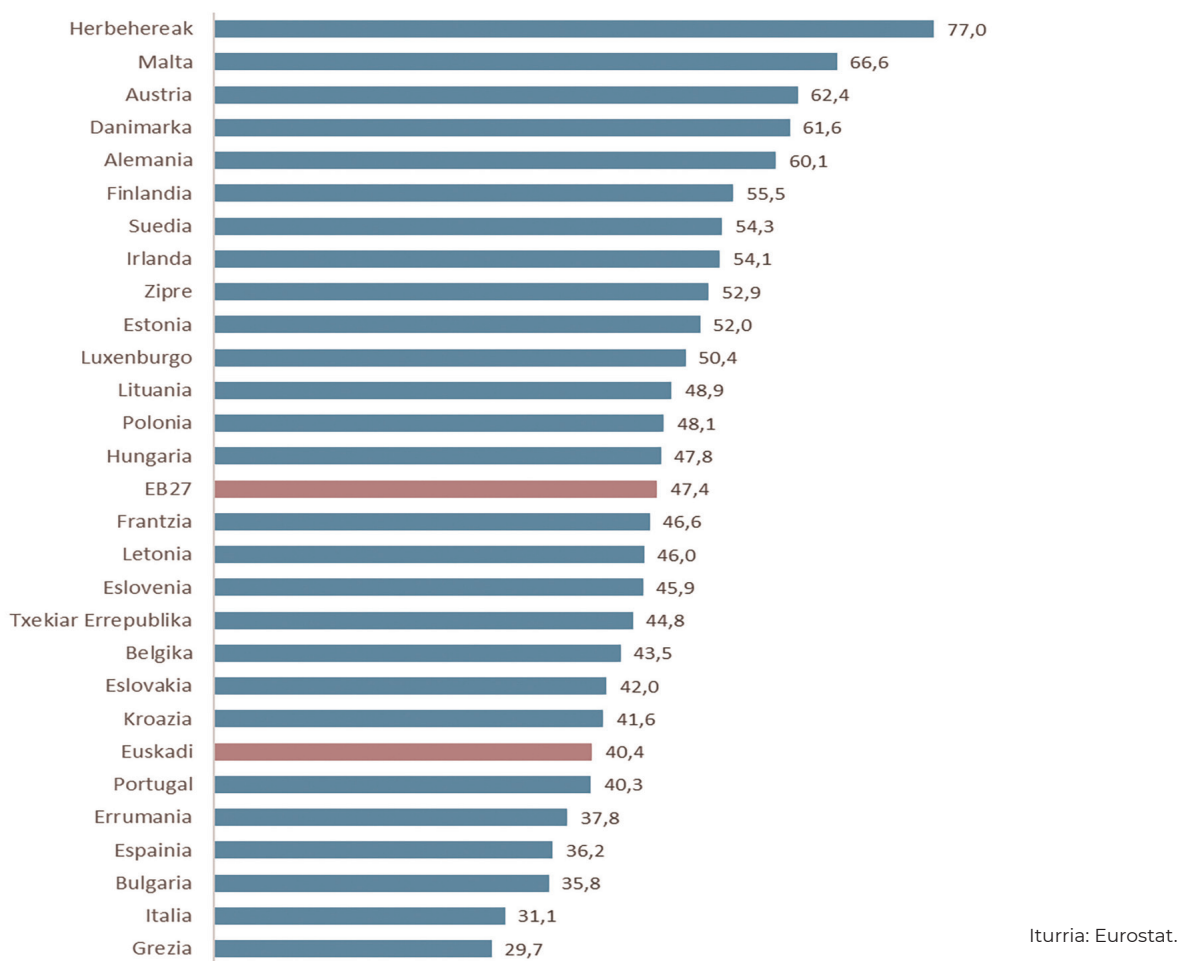
2021ean, 16 eta 29 urte arteko enplegu-tasa % 40,4 izan zen, ia alderik gabe gizonen (% 40,7) eta emakumeen (% 40,0) artean. Arabak 16 eta 29 urte bitarteko biztanleriaren enplegu-tasa (% 44,4) Gipuzkoak (% 41,2) eta Bizkaiak (% 38,7) baino pixka bat handiagoa zuen.

Bestalde, % 40,4ko tasa Euskadiko biztanleria potentzialki aktiboaren (16-64 urte) % 68,1 baino txikiagoa da, 16 eta 29 urte arteko taldean ikasleen pisua handiagoa delako, eta oraindik ez delako lan-merkatuan sartu.

2020an, gazteen okupazio-tasa 2,5 puntu jaitsi zen 2019arekin alderatuta (% 39,8tik % 37,3ra), baina 2021ean 2019an erregistratutakoaren gainetik dago, eta 2018ko balioa errepikatzen du ia (% 40,3). 2019tik 2020ra izandako murrizketak gehiago eragin zien gizonei emakumeei baino.

Gipuzkoan ere izan zuen eragin handiena; izan ere, 2019an % 42,5eko okupazio-tasa izan zuen, eta hura zen enplegu gazte gehien izan zuen lurraldea.

2021ean, 16 eta 29 urte arteko kolektiboaren okupazio-tasa Europakoa baino txikiagoa da.

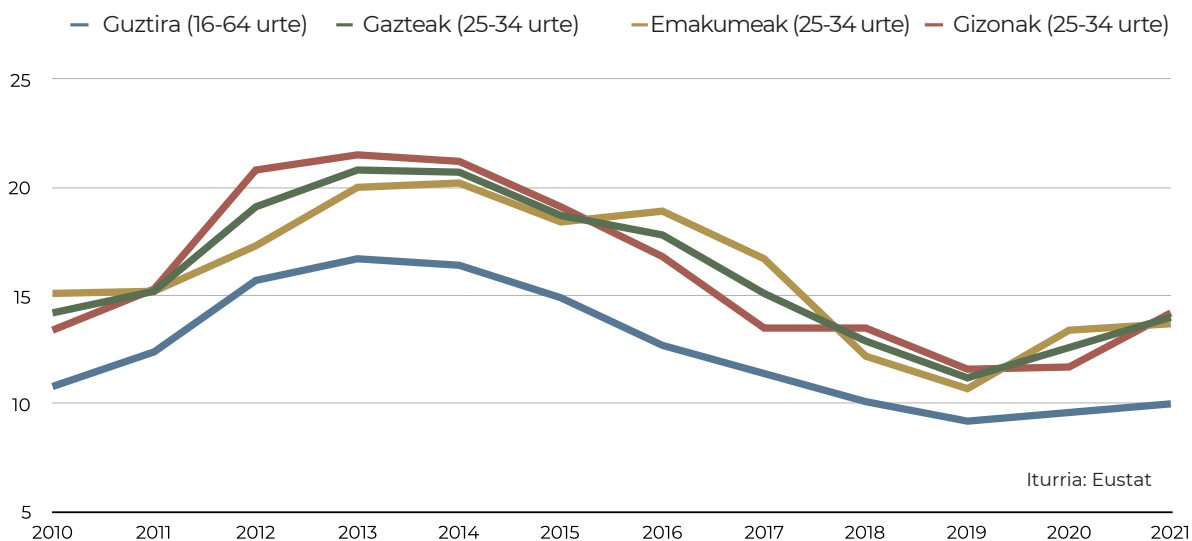
15 eta 29 urte arteko gazteen enplegu-tasa EBn, 2021ean**1.2.3. Langabezia-tasa (25-34 urte)**

·**COVID-19 inpaktua: langabezia handiagoa da 25 eta 34 urte bitarteko gazteen artean.** 25 eta 34 urte arteko langabezia-tasa % 14,0ra igo da 2021ean, eta 2,8 puntu igo da 2019tik, ustez pandemiagatik. Igoera hori biztanleria osoan erregistratutakoa baino handiagoa da (+0,8 pp), 4,0 pp-ko aldea izanik.

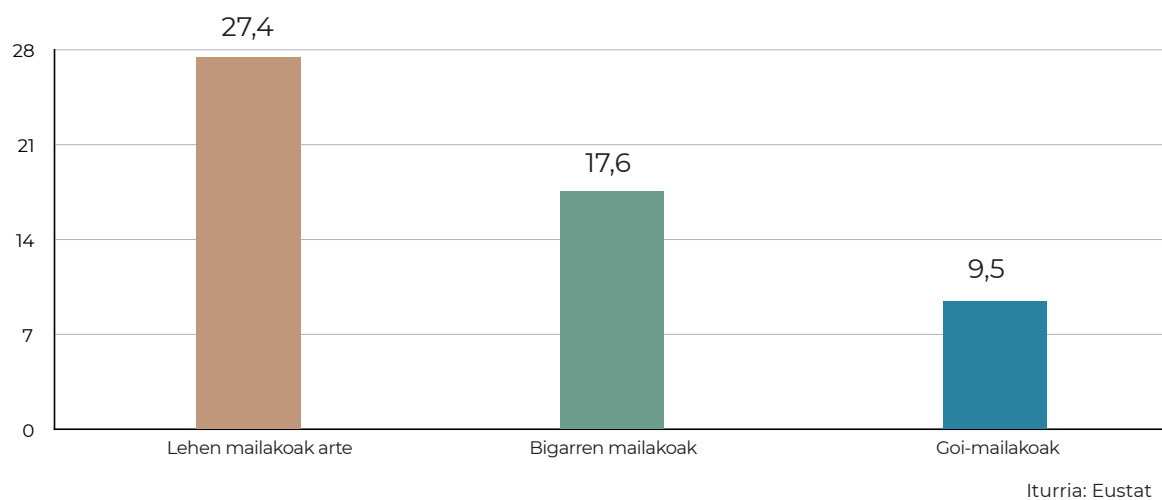
·**Luzaroko langabeziaren pisu handiagorekin.** Gainera, 2021ean, 16 eta 29 urte arteko gazteen % 6,8k ondoz ondoko 12 hilabete baino gehiago zeramatzaten langabezian, eta egoera hori areagotu egingo litzateke pandemiaren ondorioz (+2,4 pp, 2019arekin alderatuta).

·**Lortutako prestakuntzak eragin nabarmena du.** Langabezia-tasa desberdina da lortutako hezkuntza-mailaren arabera; izan ere, lehen mailako ikasketak dituzten 10 gaztetik ia 3 langabezian daude (% 27,4), eta bigarren mailako eta goi-mailako ikasketak dituzten gazteen artean, berriz, % 17,6 eta % 9,5 dira, hurrenez hurren.

Langabezia-tasa (guztira eta 25 eta 34 urte bitartean), sexuaren arabera

Langabezia-tasa (25-34 urte), ikasketa-mailaren arabera. 2021

Iraupen luzeko langabezia-tasa¹ (16-29 urte). 2019-2021

	2019	2020	2021	Aldea 2019-2021 ²
Guztira	4,4	6,4	6,8	+2,4
Emakumea	4,5	6,2	6,4	+1,9
Gizona	4,2	6,6	7,3	+3,1

¹ Jarraian 12 hilabete baino gehiago langabezian daramaten biztanleak.

² Portzentajezko puntuetan kalkulatu.

Iturria: Biztanleria jardueraren arabera sailkatzeko inkesta (Eustat).

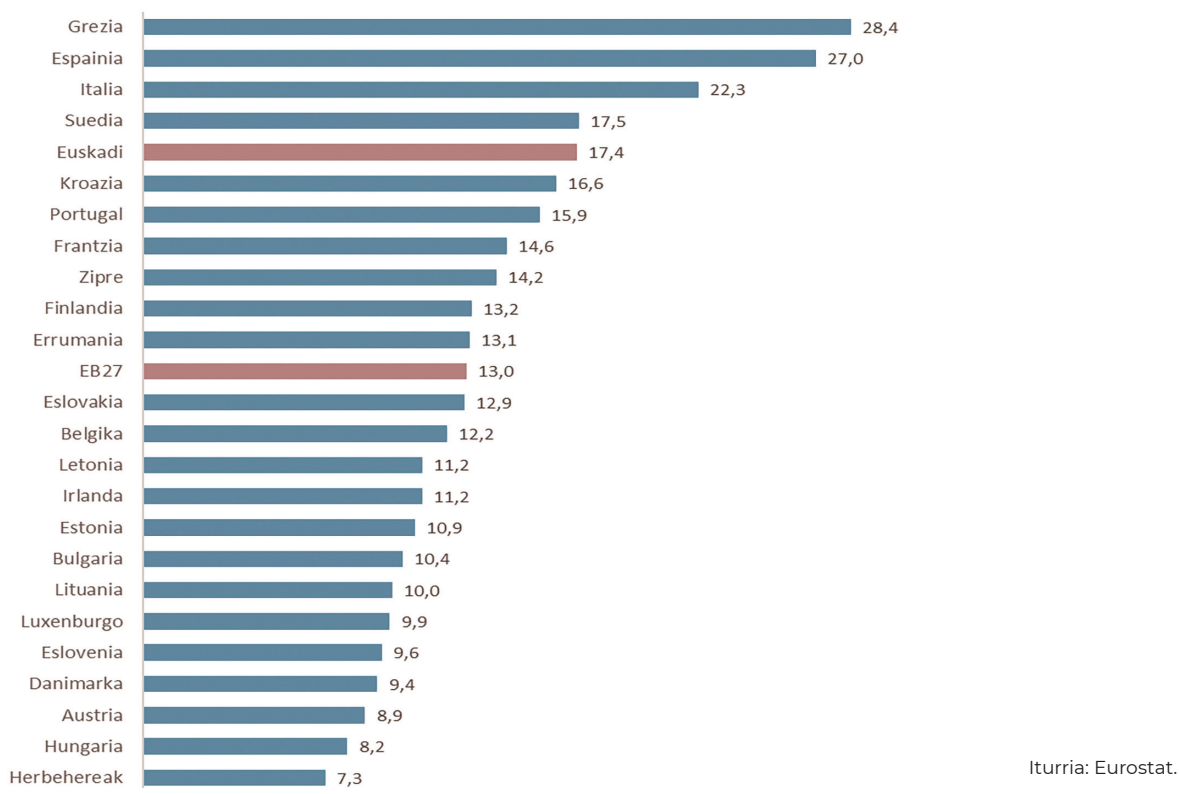
1.2.4. Langabezia-tasa (16-29 urte)

2021. urtearen amaieran, langabezia-tasa % 17,4koa izan zen 16 eta 29 urte bitarteko gazteentzat, 2020koa baino 4,8 puntu txikiagoa. 2021ean, gizonen langabezia-tasa (% 18,3) 2 puntu handiagoa da 30 urtetik beherako emakumeena baino (% 16,3). Ez dago alde nabarmenik lurralde historikoen arabera 2021ean: Arabako gazteen langabezia-tasa % 16,3koa da; Bizkaikoa (% 17,6) eta Gipuzkoakoa (% 17,4), berriz, puntu bakar bat altuagoak.

Bestalde, 16-29 urteko langabezia-tasa (% 17,4) Euskadiko biztanleria aktibo osoaren (16-64 urte) % 10 baino handiagoa da. Adin-talde gazteenaren langabezia-tasa, 16-24 urtekoei dagokiena (21,7), handiagoa da 25-29 urtekoena baino (% 14,4).

30 eta 34 urte bitarteko gazteen artean zertxobait gehiago jaisten da, % 13,6ra. Oro har, 16-29 urteko pertsonen langabezia-tasa Europakoa baino handiagoa da 2021ean.

16 eta 29 urte arteko gazteen langabezia-tasa EBn, 2021ean

1.2.5. Kontratu mota eta lanaldia

•**Gazteen bi herenek aldi baterako kontratua dute.** 30 urtetik beherako soldatapeko gazteen % 65,5ek aldi baterako kontratua du, eta proportzio hori % 29,7ra jaisten da soldatapeko guztien artean. Gainera, bilakaerak erakusten du behin-behinekotasunak gero eta pisu handiagoa duela gazteen artean, % 46,5etik % 65,5era igaro baita 2010 eta 2021 artean.

•**Partzialtasuna euskal gazteen herenari dagokio.** 16-29 urteko gazteen % 33,5ek lanaldi partzialean lan egiten du, eta biztanleria okupatu osoaren % 16,1aren aurrean. Era berean, partzialtasuna nabarmen handitu da (+19,4 pp), % 14,1etik % 33,5era 2010 eta 2021 artean.

•**Bi kasuetan, prekarietate handiagoa generoaren arabera.** Emakumeek behin-behinekotasun handiagoa dute (% 66,5 eta % 64,5, hurrenez hurren) eta, batez ere, partzialtasun handiagoa (% 41,1 eta % 26,4, hurrenez hurren).

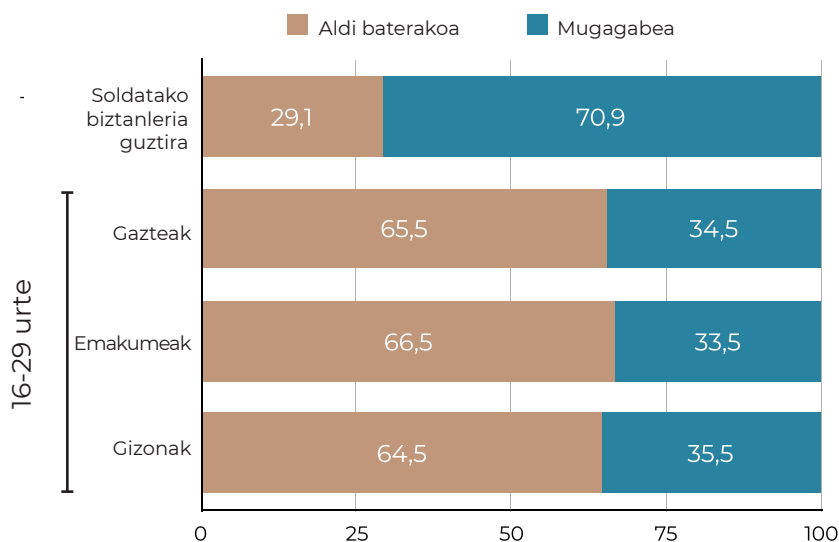
Behin-behinekotasun eta partzialtasun tasaren bilakaera (16-29 urte)

	2010	2021	Aldea ¹
Behin-behinekotasun tasa	46,5	65,5	+19
Emakumea	46,6	66,5	+19,9
Gizona	46,5	64,5	+18
Partzialtasun-tasa	14,1	33,5	+19,4
Emakumea	19,4	41,1	+21,7
Gizona	9,3	26,4	+17,1

¹ Ehuneko puntuetan kalkulatuak.

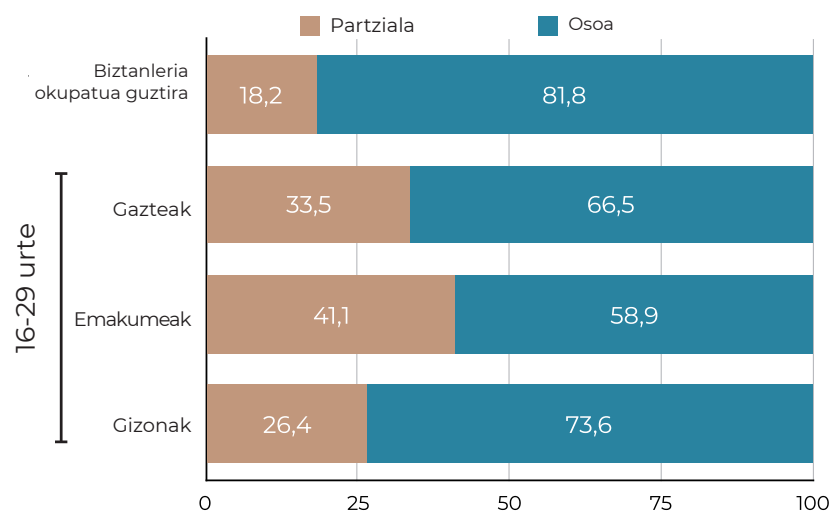
Iturria: Biztanleria jardueraren arabera (Eustat).

Aldi baterako kontratua duten soldatapekoak (%). 2021

Iturria: Biztanleria jardueraren arabera (Eustat).

Biztanleria landuna, lanaldi motaren arabera (%). 2021

Iturria: Biztanleria jardueraren arabera (Eustat).

1.2.6. Ikasketekin lotutako enplegua eta ekintzailtza

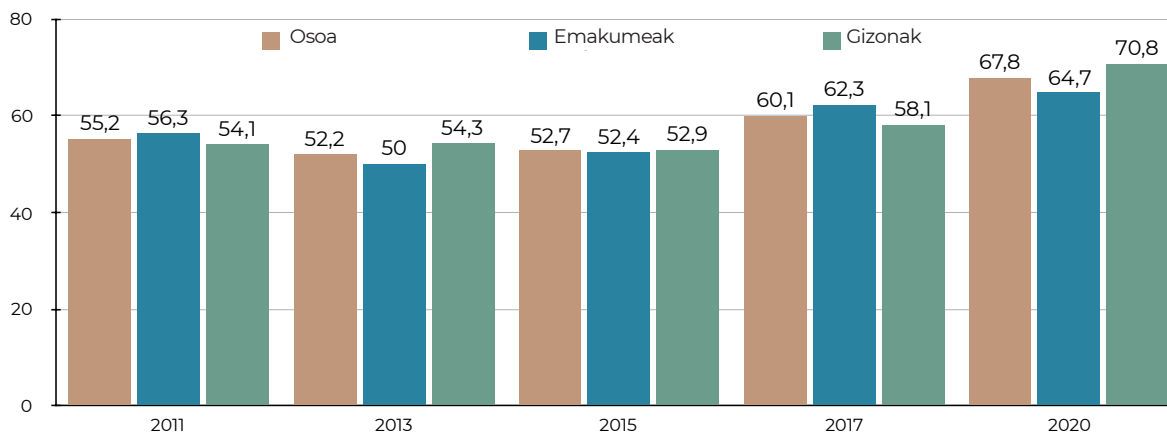
•**Gazteen enplegua eta lortutako prestakuntza hobeto uztartzea.** Gazteen bi herenek beren prestakuntzaren araberrako enplegua dute (% 67,8). Ehuneko horrek gora egin du aurreko ekitaldiekin alderatuta, eta horrek agerian uzten du enplegu gaztea gero eta gehiago egokitzen dela prestakuntzarekin. Gainera, ratioa % 83,0ra igotzen da unibertsitateko ikasketak amaitzen dituztenen artean.

•**Unibertsitatean ikasketak amaitu dituzten pertsonen laneratzeari eustea.** EAEko unibertsitateetan ikasketak amaitzen dituztenen % 44k enplegu finkoa du hiru urtera. % 21,3k lanaldi partzialean lan egiten du, eta hileko soldata garbia 1.602 eurokoa da, batez beste. Oro har, datu horiek denboran zehar mantentzen dira.

•**Lanbide Heziketako ikasketak amaitu dituzten pertsonen laneratzeko tasari eustea.** Okupazio-tasa, hau da, 2021ean Lanbide Heziketako ikasketak amaitu eta 12 hilabetera lan-jarduera dutela (lan egiten dutela edo lana bilatzen dutela) dioten pertsonen guztizkoaren gainean okupatuta (lanean) daudela erantzuten duten pertsonen ehuneko % 79,1 izan zen. 2020an ikasketak amaitu eta 12 hilabete geroago okupatuta dauden pertsonen artean, % 68k ikasketekin lotutako enplegua du; % 29k enplegu egonkorra du, eta lanaldi osoan lan egiten dutenen artean, hileko soldata garbia 1.250 eurokoa da.

•**Gazteen % 3,8ek soilik egiten du lan bere kontura.** 20 eta 29 urte arteko pertsonen norberaren konturako enpleguaren tasa % 3,8 izan zen 2021ean. Ratio hori biztanleria landun osoarena baino txikiagoa da, bertan enplegu autonomoaren pisua % 13,4 baita. 2021ean, gizon eta emakume gazteen arteko aldeak jaitsi egin ziren norberaren konturako enplegu-tasari dagokionez, aurreko urteekin alderatuta.

Beren prestakuntzarekin bat datorren enplegua duten pertsonen ehunekoaren bilakaera (16-29 urte)

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia

Unibertsitateko ikasketak amaitu dituzten pertsonen enplegarritasuna

	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Enplegu egokitua (%)	88	83	85	86	87	86	83
Hileko soldata garbia (€)	1.580	1.469	1.519	1.563	1.571	1.589	1.602
Lanaldi murriztua (%)	11	23	21,5	22	19,9	22,7	21,3
Enplegu finkoa (%)	55	39	45	44	45	43	44

Ikasketekin lotutako enplegua: hirugarren mailako prestakuntzari lotutako enplegua duten landunen %, Hileko soldata garbia 14 ordainsaritan (lanaldi osoa).

Iturria: Unibertsitateko laneratzeari buruzko azterlana (Lanbide).

Norberaren konturako enpleguaren bilakaera-tasa (20-29 urte) 2010-2021

	2010	2015	2019	2020	2021
Gazteak guztira (20-29 urte)	5,3	4,6	4,8	4,1	3,8
Emakumea	3,0	3,9	3,4	3,1	3,7
Gizona	7,4	5,2	6,2	5,1	3,9

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

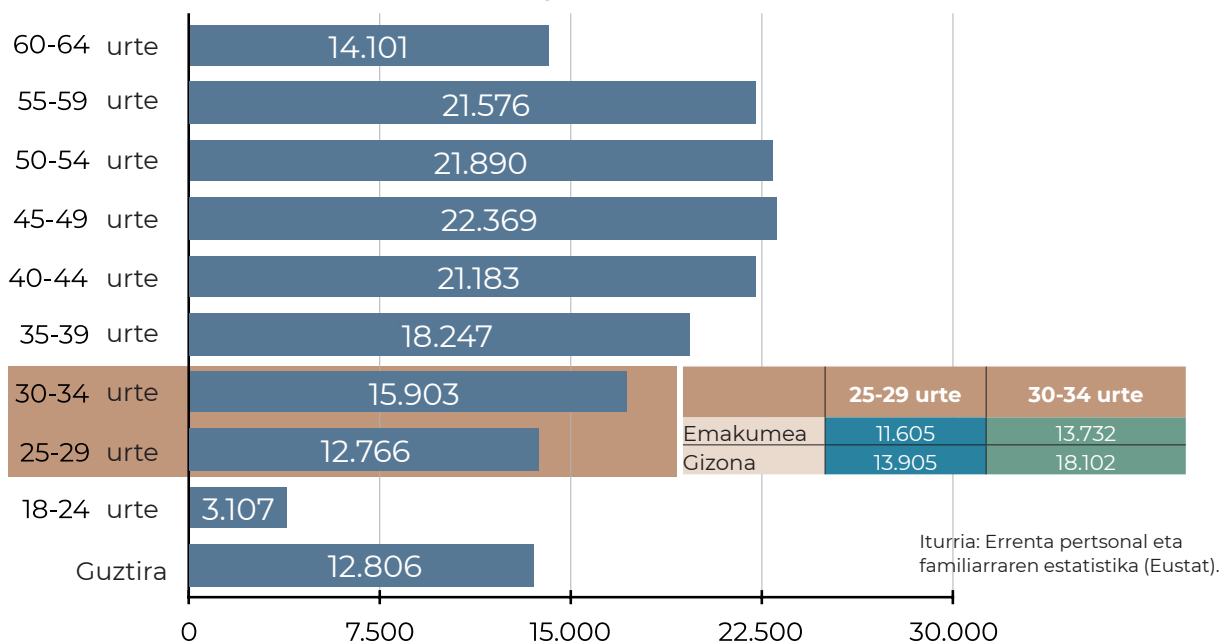
1.2.7. Soldatak (25-34 urte)

•**Gazteek helduek baino gutxiago irabazten dute.** 25-34 urteko biztanleriaren lan-errentak adin handiagoko beste talde batzuenak baino txikiagoak dira. 2020an, urteko batez besteko ordainsaria 12.766 eta 15.903 eurokoa izan zen 25-29 eta 30-34 urteko tartetan, hurrenez hurren, eta 20.000 eurotik gorakoa 40-59 urteko geruzetan. Gainera, laneko errenta horiek 2019tik 2020ra jaitsi egin ziren. Emakumeen ordainsaria ere txikiagoa da gazteen artean.

•**Handitu egiten da gazteen eta helduen arteko soldata-arrakala.** Bigarren grafikoak 25-34 urteko biztanleriaren batez besteko errenta pertsonalaren eta 40-54 urteko biztanleriaren batez besteko errenta pertsonalaren arteko ratioaren bilakaera jasotzen du. Bilakaerak erakusten du 2009an gazte baten errenta pertsonala heldu baten errentaren % 75 zela. 2013an ratio hori % 70 jaitsi zen, eta harrezkero ez du oztopo hori gainditu. 2020an, % 66 izan zen.

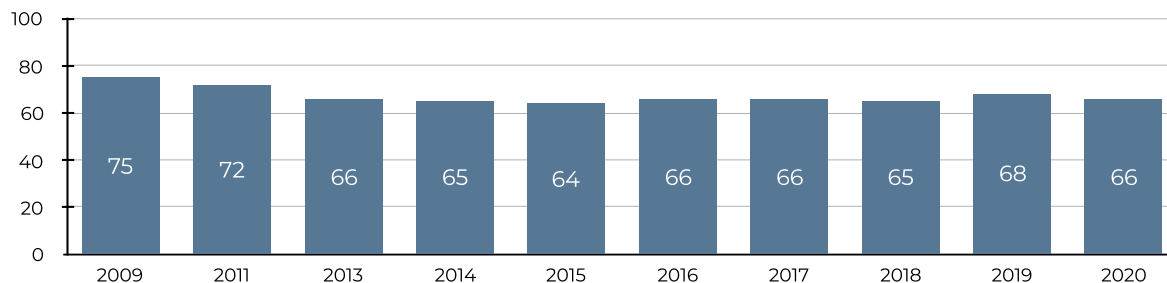
Emaitza horrek berresten du bi taldeen arteko lan-errenten aldea handitu egin dela: sarrerako soldata txikiagoak izango lituzke, eta, beharbada, aurreko belaunaldietakoekin alderatuta, ibilbide okerragoa izango luke soldatan.¹

Horrela, gai garrantzitsu bat planteatzen da gizarte-kohesioari eta desberdintasunari dagokienez. Desberdintasun hori areagotu egingo litzateke beste errenta batzuk kontuan hartuz gero.

Pertsonen lan-errentak, adinaren eta generoaren arabera (eurotan). 2020

¹ Espainiako Bankuaren txostena. Azken hamarkadetan Espainiako belaunaldi arteko lan-joerek adierazten dutenez, belaunaldi gazteenak soldata txikiagoekin sartu dira lan-merkatuan, eta hori handitu egiten da prestakuntza txikiagoa duten pertsonen artean.

Gazteen batez besteko errentaren ratioaren bilakaera (25-34 urte) helduen batez besteko errentarekiko (40-54 urte), %

Gazteen ordainsaria: adin-talde gazteen batez besteko errenta pertsonala (25-29 eta 30-34).

Helduen ordainsaria: helduen taldeen batez besteko errenta pertsonala (40-54 urte).

Iturria: Errenta pertsonal eta familiarraren estatistika (Eustat).

17.811 eurotik gorako errenta pertsonala duten gazteen ehunekoa 2020an, lurralde historikoaren eta bost urteko adin-taldean arabera (%)

	Euskadi	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
25-29 urte	36,1	34,5	33,1	41,3
30-34 urte	48,2	47,9	45,9	52,2

Iturria: Errenta pertsonal eta familiarraren estatistika (Eustat).

2020an, Eustatek 17.811 eurotan ezarri zuen (errentaren 5. dezilaren goiko muga) errenta-atalasea, horren gainera edo azpitik dauden biztanleriaren ehunekoak zenbatzeko. Errenta pertsonalean, lan-errenta ez ezik, beste iturri batzuetako diru-sarrerak ere sartzen dira.

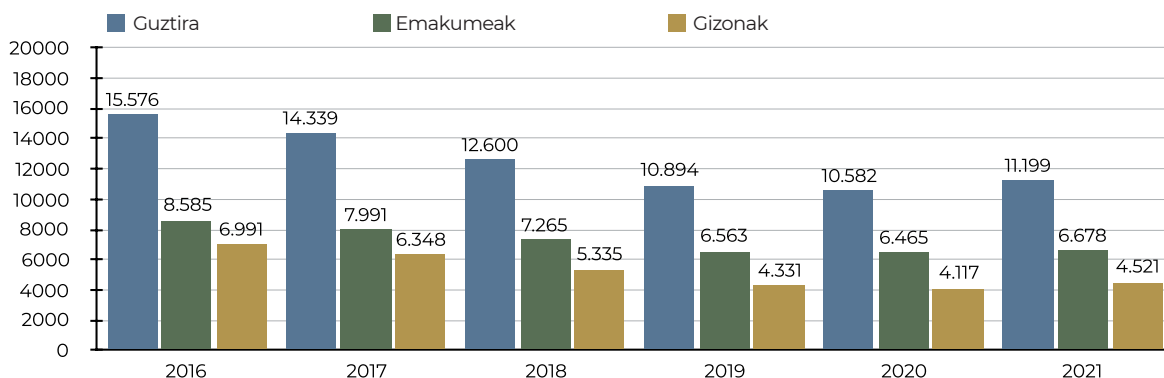
Euskal biztanleria bere osotasunean hartuta, % 50 maila horretatik behera dago eta beste % 50 gaineratik. 25-29 urteko gazteen kasuan, ezein lurralde historikotan ez dira % 50era iristen errenta-atalase hori gainditzen dutenak, eta 30 eta 34 urte bitarteko artean, Gipuzkoan bizi direnek bakarrik lortzen dute hori.

1.3. Diru-sarreraren bermea

•18-34 urteko 10.000 pertsona baino gehiago, Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren (DSBE) titular. 2021ean, gora egin du DSBE jasotzen duten gazteen kopuruak (18-34 urte). Zehazki, 18 eta 34 urte bitarteko 11.199 gaztek jaso zuten prestazio hori 2021ean, eta 10.582 gaztek, berriz, 2020an. Horrek esan nahi du % 5,8ko urte arteko igoera izan dela.

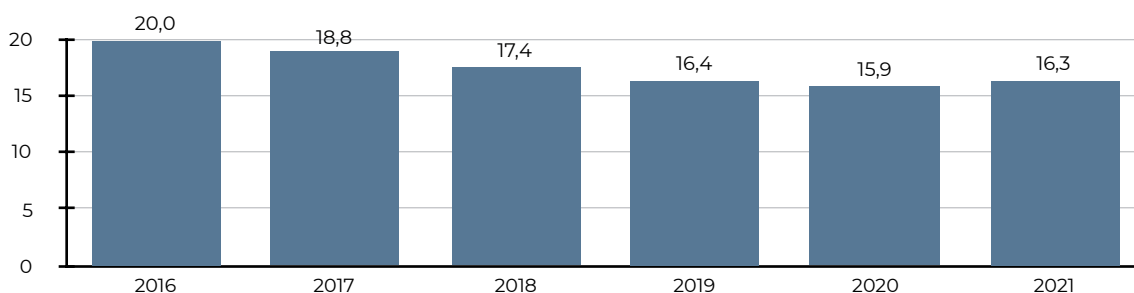
2021ean, espediente horien % 59,6 emakumeak dira, 6.678 gizonak, aldiz, 4.521. Alde hori aztertutako aldi osoan mantendu da.

•18-34 urteko pertsonen espedienteak DSBE espediente guztien % 16,3 dira. Bigarren grafikoak erakusten du 18-34 urteko biztanleriak zer pisu duen DSBEaren titular guztien artean. Ikusten da espediente horien % 15,3 18 eta 34 urte bitarteko pertsonen dagokiela, eta 2016tik 2018ra zertxobait behera egin duela ekarpenak, eta ordutik aurrera egonkor mantendu dela.

DSBE jasotzen duten 18-34 urteko pertsonen bilakaera. 2016-2021

Iturria: Lanbide

2021ean, Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaren onuradun ziren 18 eta 34 urte bitarteko 11.199 pertsonetatik 1.978 Araban bizi ziren, 6.402 Bizkaian eta 2.819 Gipuzkoan.

18-34 urteko biztanleria onuradunaren pisuaren bilakaera DSBEren titular guztiekiko. 2016-2021

Iturria: Lanbide

1.4. Etxebizitza**1.4.1. Etxebizitza eskuratzeko beharra (25-34 urte)**

•25-34 urteko emantzipatu gabeko 47.114 gaztek etxebizitza eskuratzeko beharra dute. Zehazki, 49.703 pertsona, hau da, adin horretako biztanleriaren % 22,6 eta emantzipatu gabeko biztanleriaren ia erdia (% 47,7). Ratio hori apur bat handiagoa da emakumeen artean (% 48,7 eta % 47,0, hurrenez hurren), eta adin handieneko tartean (30-34 urte; % 50,1) gora egiten du. Araban (% 53,5) eta Gipuzkoan (% 51,8) ere handiagoa da Bizkaian baino (% 44,8).

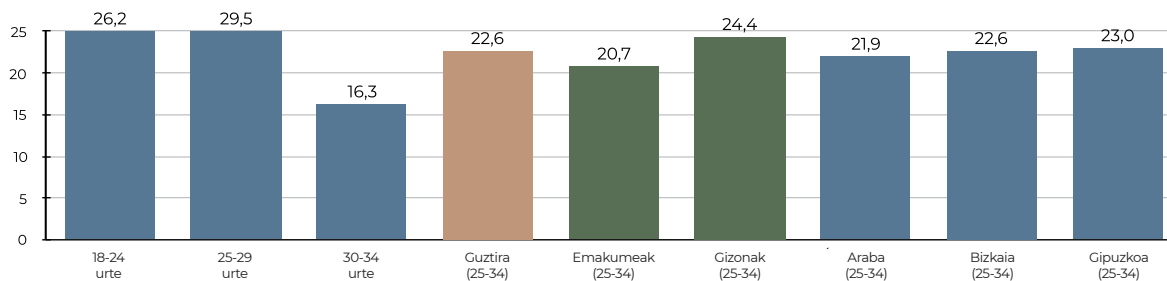
Kopuru absolututan, etxebizitza-premia duten 47.114 pertsona horietatik erdiak Bizkaian bizi dira (24.400 pertsona), 15.883 Gipuzkoan eta 6.833 Araban.

•Gehienek ez dute emantzipatzeko diru-sarrera nahikorik. Hirugarren grafikoak etxebizitza eskuratzeko beharra duten 25-34 urteko gazte emantzipatu gabeen diru-sarreraren maila erakusten du. % 26,4k ez du diru-sarrerarik, eta % 55,1k diote beren diru-sarrerak ez direla nahikoak edo ezegonkorak. Hala, etxebizitza eskuratzeko beharra duten 10etik 8k (% 81,5) ez luke baliabide ekonomiko nahikorik izango banaka emantzipatzeko.

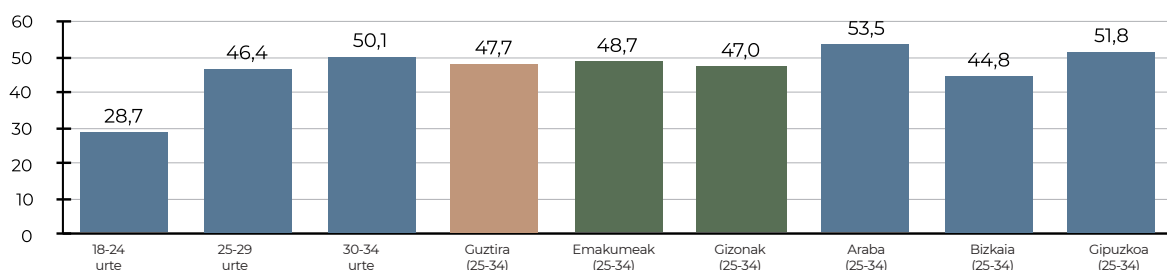
Etxebizitza eskuratzeko beharra duten biztanleak (kop.). 2021

	Biztanleria, guztira	Emantzipatu gabeko pertsonak	
		Guztira	Etxebizitza behar dutenak
18-24 urte	141.591	129.149	37.133
25-29 urte	99.150	63.048	29.273
30-34 urte	109.565	35.584	17.841
Guztira (25-34 urte)	208.715	98.632	47.114
Emakumeak (25-34 urte)	104.217	44.333	21.587
Gizonak (25-34 urte)	104.498	54.299	25.527
Araba (25-34 urte)	31.317	12.922	6.833
Bizkaia (25-34 urte)	108.751	55.086	24.399
Gipuzkoa (25-34 urte)	68.647	30.624	15.883

Iturria: Etxebizitzaren beharrei eta eskariari buruzko inkesta. Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saila (Eusko Jaurlaritzak)

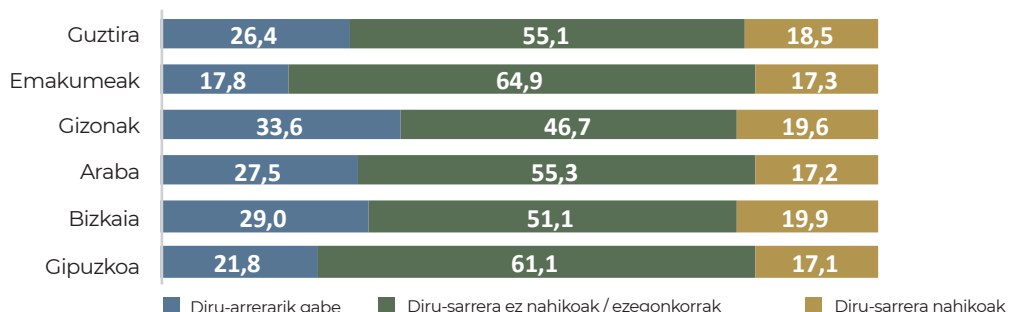
Etxebizitza eskuratzeko beharra duen biztanleria emantzipatu gabea, biztanleria osoaren gainean (%). 2021

Iturria: Etxebizitzaren beharrei eta eskariari buruzko inkesta. Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saila (Eusko Jaurlaritzak)

Etxebizitza behar duen biztanleria emantzipatu gabea, emantzipatu gabeko biztanleria osoaren gainean (%). 2021

Iturria: Etxebizitzaren beharrei eta eskariari buruzko inkesta. Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saila (Eusko Jaurlaritzak)

Etxebizitza eskuratzeko beharra duten gazte emantzipatu gabeen (25-34 urte) diru-sarrerera maila 2021

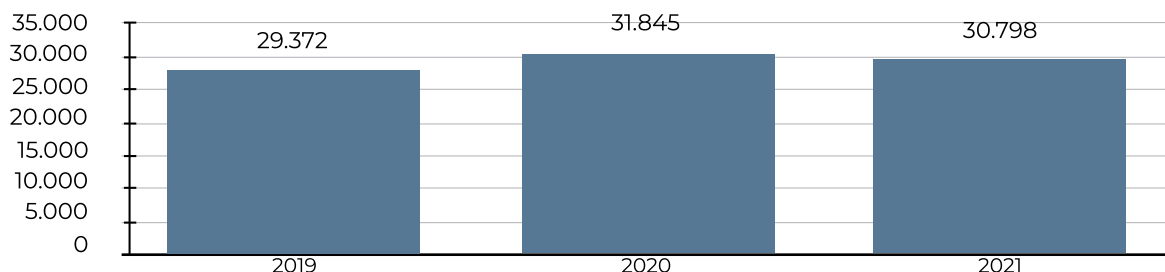
Iturria: Etxebizitzaren beharrei eta eskariari buruzko inkesta. Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saila (Eusko Jaurlaritza).

1.4.2. Etxebizitza babestuaren eskaria

•30.000 gaztek etxebizitza babestua eskatzen dute. Gazte asko joaten dira Etxebizitzaren Euskal Zerbitzura (Etxebide) etxebizitza babestua eskatzera, emantzipatzeko eta lehen etxebizitza eskuratzeko bide gisa. Etxebizitza babestua eskatzen duten lau pertsonatik batek adierazten du gurasoen etxean bizi dela.

Euskadin, 2021ean, guztira 30.798 gazte zeuden, 18 eta 34 urte bitartekoak, Etxebiden etxebizitza babestuaren eskatzaile gisa erregistratuta.

Etxebizitza babestua eskatzen duten gazteen (18-34 urte) bilakaera, 2019-2021

Iturria: Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saila (Eusko Jaurlaritza).

18-34 urteko etxebizitza babestua eskatzen dutenak, sexuaren eta aukeratutako modalitatearen arabera. 2021

	Guztira	Emakumeak	Gizonak
Eskatzaileak, guztira	30.798	17.729	13.069
Jabetza eskatzen dute	10.283	5.371	4.912
Alokairua eskatzen dute	20.515	12.358	8.157

Iturria: Etxebide

18-34 urteko etxebizitza babestuen eskatzaileak, adin-taldean eta aukeratutako modalitatearen arabera. 2021

	Guztira	18-24 urte	25-29 urte	30-34 urte
Eskatzaileak, guztira	30.798	3.619	12.330	14.849
Jabetza eskatzen dute	10.283	553	4.467	5.263
Alokairua eskatzen dute	20.515	3.066	7.863	9.586

Iturria: Etxebide

1.4.3. Emantzipazio-modalitatea

•**Alokairua hazi egin zen, baina badirudi gelditu egin dela.** 18-34 urteko gazte emantzipatuen % 46,9k etxebizitza bat dute jabetzan, eta % 43,4 alokairuan bizi dira. Alokairuaren aukerak nabarmen egin zuen gora 2016ra arte, baina, harrezkero, egonkor samar jarraitzen du.

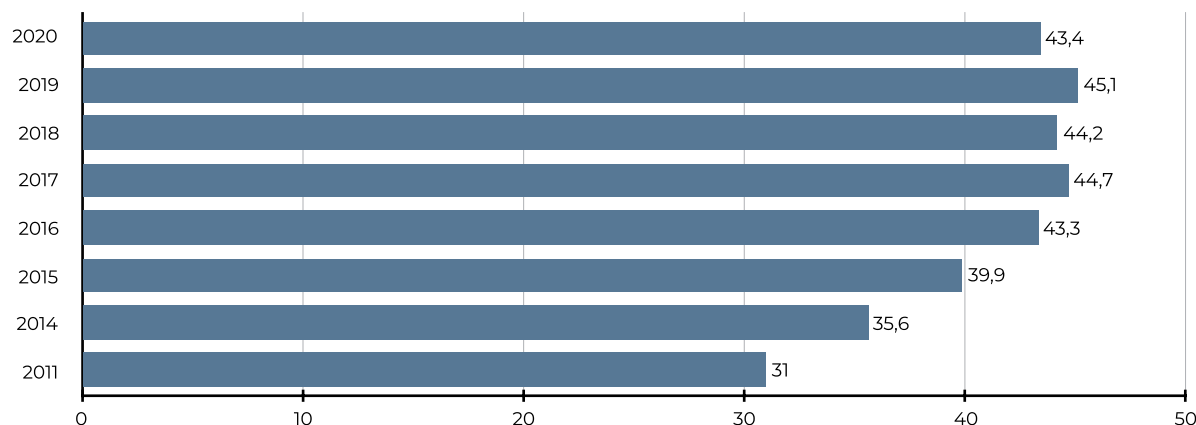
Bestalde, senideek lagatako etxebizitzak % 9,7 dira, eta emantzipazio-prozesuei eusteko orduan familiak duen pisua islatzen du.

Alokairua da emantzipazio-modalitate nagusia 30 urtetik beherakoen artean: % 52,5. 30 eta 34 urte bitartekoen artean, aldiz, alokatutako etxebizitza batean bizi direnak % 37,6 dira.

•**Alokatzeko aukera ohikoagoa da gizonen artean.** Alokairua da gizon emantzipatuen % 45,8ren aukera, eta emakumeen % 41,6rena 2020an. Gizonek eta emakumeek igo egin dute modalitate hori (alokairua), 2011rekiko.

Alokairua hedatuago dago Gipuzkoako gazteen artean (% 47,7), Arabakoaren (% 43,6) eta Bizkaikoaren (% 40,4) artean baino. Gainera, alokairuan emantzipatutako gazteen ehunekoaren hazkundera, 2011ren aldean, nabarmenagoa izan da Gipuzkoan (ehuneko 20 puntu) gainerako lurralde historikoetan baino.

Azken grafikoak alokairuan emantzipatzea aurreikusten duten 18-34 urteko biztanle emantzipatu gabeen ehunekoa jasotzen du. Hala, 2021ean, % 31,9k adierazi du etorkizuneko etxebizitzarako aurreikusitako erregimena alokairua dela, eta proportzio hori antzekoa da gizonen eta emakumeen artean (% 30,8 eta % 33,2, hurrenez hurren). Aurreikuspen hori dezente handiagoa da Gipuzkoan (% 38,9) gainerako lurralde historikoetan baino. Hala ere, alokairuan emantzipatzeko aurreikuspena % 22,9ra murrizten da 30-34 urteko biztanleria emantzipatu gabeen.

Alokairuan emantzipatutako 18-34 urteko gazteen ehunekoaren bilakaera

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

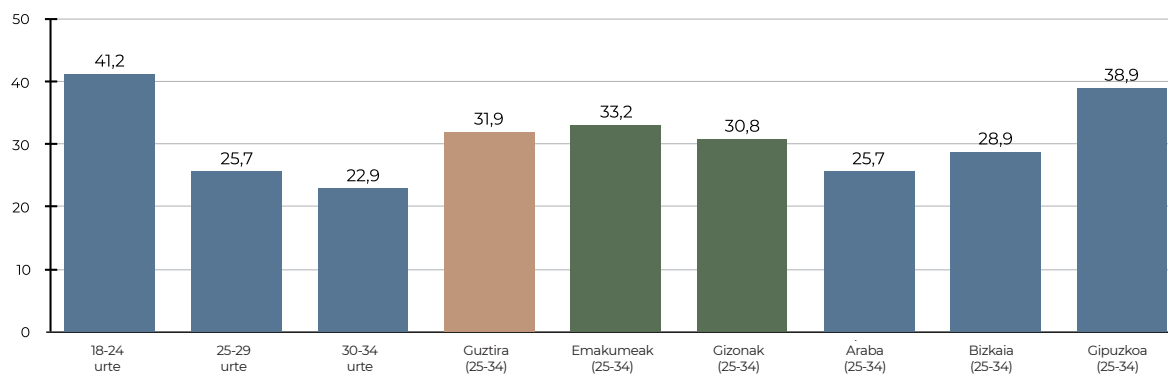

Alokairuko emantzipazioaren bilakaera (18-34 urte), sexuaren, adinaren eta lurralde historikoaren arabera

	2011	2015	2019	2020
Guztira	31,0	39,9	45,1	43,4
Emakumea	29,2	38,9	43,0	41,6
Gizona	33,0	41,2	47,7	45,8
18-29 urte	-	51,7	57,6	52,5
30-34 urte	-	33,4	36,1	37,6
Araba	33,4	29,8	42,4	43,6
Bizkaia	32,0	43,8	42,2	40,4
Gipuzkoa	27,8	38,4	51,0	47,7

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Alokairuaren lehentasuna 18 eta 34 urte bitarteko gazte emantzipatu gabeen artean 2021ean

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia, 2021eko Etxebizitza Beharren Inkestatik abiatuta.

1.4.4. Etxebizitza eskuratzeko kostua

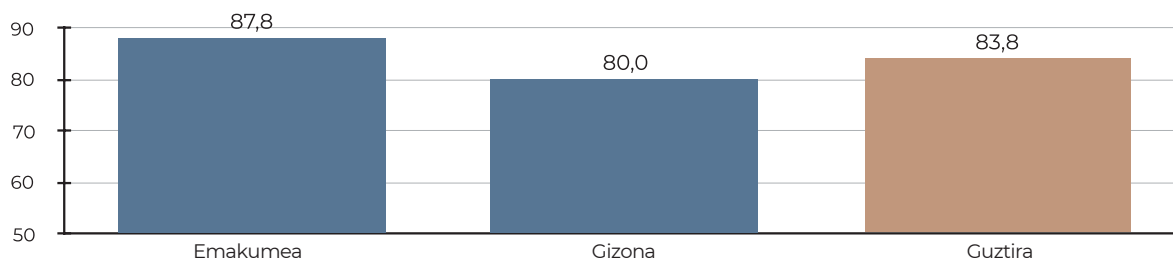
•**Etxebizitza garestia izatea oztopo handia da emantzipatzeko.** 25 eta 29 urte bitarteko gazteen % 83,8k adierazi du etxebizitza garestia izatea dela emantzipatzeko oztopo nagusietako bat. Pertzepzio hori emakumeen %80tik gorakoek (% 87,8) eta gizonek (% 80,0) partekatzen dute.

•**Gazteek soldataren erdia baino gehixeago erabiltzen dute etxebizitza ordaintzeko.** 18 eta 34 urte bitarteko soldatapekoek hileko soldataren erdia baino gehixeago erabili beharko lukete hipoteka edo alokairu-errenta ordaintzeko, bakarrik emantzipatu nahi badute. Zehazki, hileko soldata garbiaren % 51,1 izango litzateke alokairu-modalitatean, eta % 52,9 erosketa-modalitatean. Gainera, emakumeek gizonek baino soldataren proportzio handiagoa erabili beharko lukete etxebizitza ordaintzeko (% 55,1 alokairuan eta % 57,1 erosketan). Gipuzkoako gazteek gainerakoek baino kostu handiagoak izan beharko lituzkete, bai etxebizitza erosi nahi izanez gero, bai alokatu nahi izanez gero.

•**Alokairu-merkatuko errentaren eta gehieneko errenta onargarriaren arteko aldea ia 300 eurokoa da.** 2021ean, alokairuaren merkatuko errenta 293 euro handiagoa da 18 eta

34 urte bitarteko pertsonentzako gehieneko errenta onargarria baino (horrek esan nahi du gehienez ere hileko soldata garbiaren % 30 bideratuko dela). Emakumeen arteko alde hori 324 eurokoa da.

Etxebizitza garestia delako pertzepzioa zailtasuntzat emantzipaziorako (%). 2020

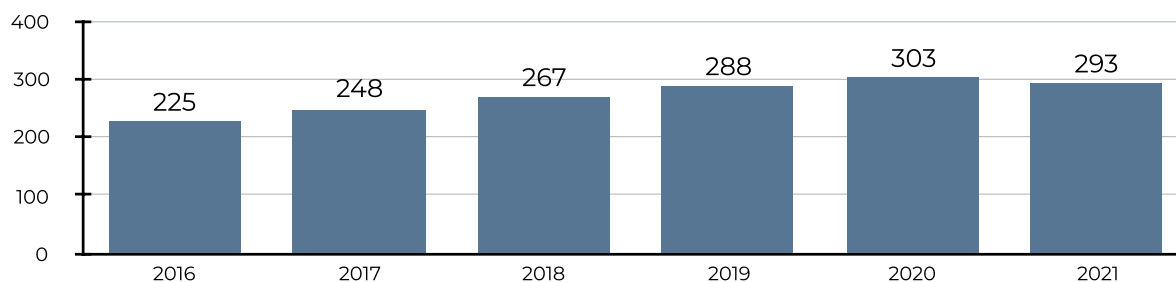

Bakarrik etxebizitza bat eskuratzeko erabili beharko litzatekeen soldataren portzenta-jearen kalkulu teorikoa. 2021

	Alokairuan	Erosketa
18-34 urteko biztanleak	51,1	52,9
18-24 urte	72,6	75,3
25-29 urte	53,2	55,2
30-34 urte	47,3	49,1
18-34 urteko emakumeak	55,1	57,1
18-34 urteko gizonak	49,5	51,2
Araba (18-34 urte)	48,3	45,4
Bizkaia (18-34 urte)	50,5	50,7
Gipuzkoa (18-34 urte)	52,6	59,1

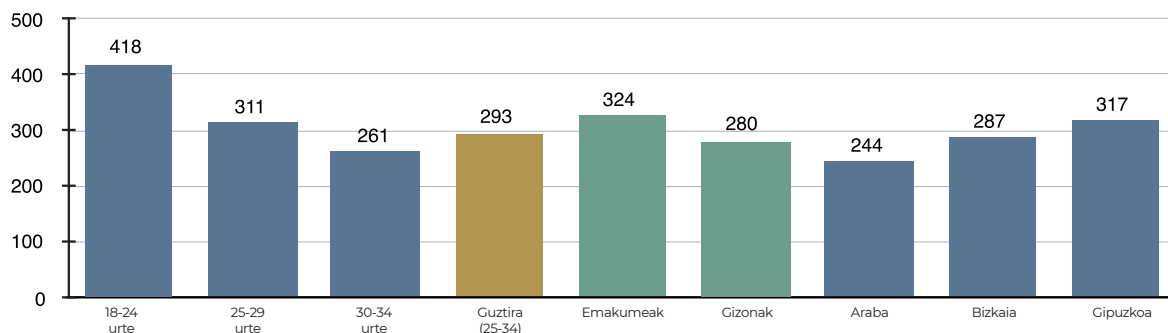
Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Merkatuko errentaren eta alokairuko gehieneko errenta onargarriaren arteko aldearen bilakaera (eurotan). 2016-2021

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Merkatuko errentaren eta alokairuko gehieneko errenta onargarriaren arteko aldea 2021ean (eurotan)

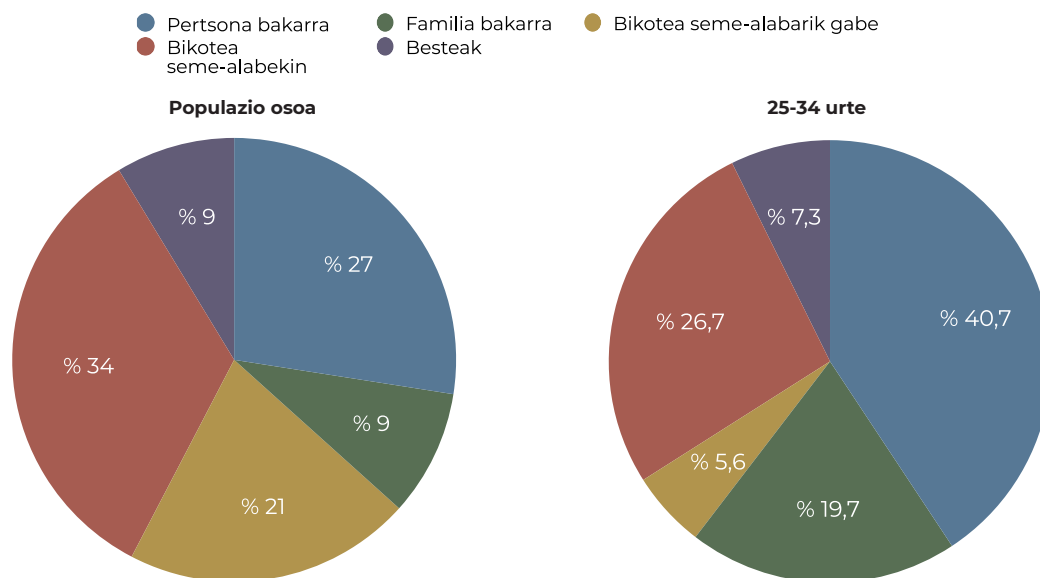
Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

1.4.5. Etxekoen unitate tipologia

Erreferentziako pertsonak 25-34 urteko etxekoen unitateak eta etxekoen unitate guztiak alderatuta, alde handiak daude:

- Erreferentziako pertsonak 25 eta 34 urte bitartean dituen 10 etxetik 4 (% 40,7) pertsona bakarrekoa dira. Proporzio hori % 27,5era jaisten da multzoan.
- Erreferentziako pertsonak 25 eta 34 urte bitarteko adina duen etxekoen unitateen herena (% 32,3) bikotekidearekin bizi da (seme-alabekin edo gabe), eta proporzio hori % 54,7ra igotzen da multzoan.

Etxekoen unitateen tipologia, erreferentziako pertsonaren adinaren arabera (guztira, 25-34 urte). 2016

Iturria: Inkesta demografikoa (Eustat).

1.5. Hezkuntza

1.5.1. Hezkuntzako ibilbidea

•**Euskadiko gazteek gero eta prestakuntza hobea dute.** 10 gaztetik 6k baino gehiagok (% 66,0) dituzte goi-mailako ikasketak, eta proporzio hori % 69,8ra igotzen da emakumeen kasuan. Lehen mailako ikasketak dituzten biztanleak % 15,4 dira; ondoren, bigarren maila-

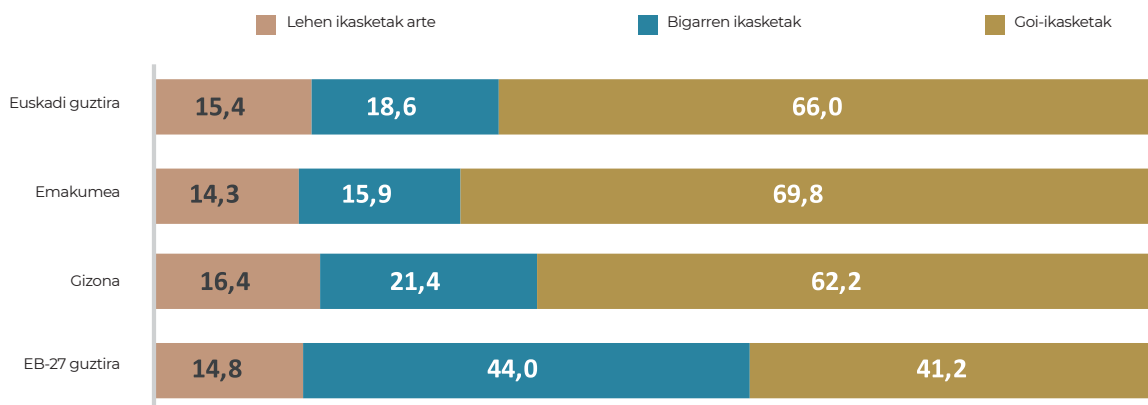
ko ikasketak dituztenak daude (% 18,6). 27-EBrekiko konparazioak erakusten du goi-mailako ikasketak dituen biztanleriak pisu handiagoa duela Euskadin.

EB-27n, goi-mailako ikasketak dituztenak % 41,2 dira, bigarren mailako ikasketak dituztenak, aldiz, % 44,0 dira, eta lehen mailako ikasketak dituztenak, berriz, gutxiago dira, eta banaketa orokorra agian lan-merkatuarekin bat dator.

•**Estatuak eskola uztearen tasarik txikiena du Euskadik.** 2021ean, eskola uztearen tasa % 4,8koa da. Ratio horrek etengabeko jaitsiera izan du, eta azken urteetan nabarmen murriztu da. Hala, EAEk Estatuaren uzte-tasa txikiena du, eta EBren helburua hobetzen du: 2021ean % 10etik behera jaitea.

•**2021ean behera egin du ikasten eta lan egiten ez duten gazteen ehunekoak.** Ikasten eta lanik egiten ez duten gazteen tasa % 11,8koa da 2021ean, eta EB-27n, berriz, % 12,1koa. Proportzio hori zertxobait handiagoa da gizonen artean (% 12,6 eta % 10,8, hurrenez hurren).

25-34 urteko gazteen ikasketa-maila. 2021

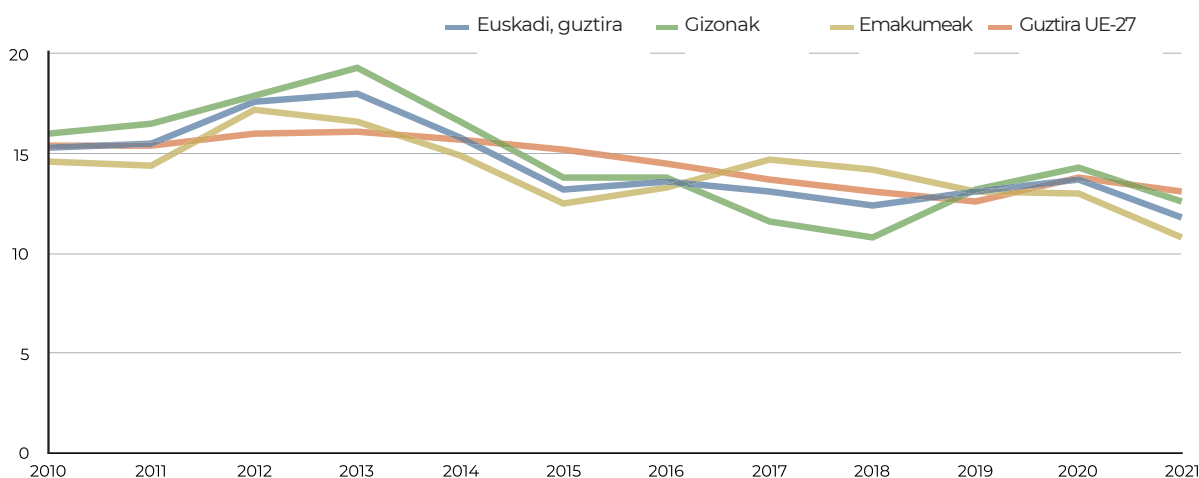
Iturria: Biztanleria Aktiboaren Inkesta (EIN) eta Eurostat.

Hezkuntza goiz uzten dutenen tasaren bilakaera (18-24 urte)². 2010-2021

	2010	2015	2020	2021
Euskadi, guztira	13,1	9,7	6,5	4,8
Emakumea	12,6	7,4	4,3	4,9
Gizona	13,7	11,9	8,5	4,7
EB-27, guztira	13,8	11,0	9,9	9,7

Iturria: Biztanleria Aktiboaren Inkesta (EIN) eta Eurostat..

² Bigarren hezkuntzako bigarren etapa amaitu ez duten eta inolako hezkuntza-prestakuntza motarik jarraitzen ez duten 18 eta 24 urte arteko pertsonen %.

Ikasten edo lan egiten ez duen biztanleriaren bilakaera (15-29 urte). 2010-2021

Iturria: Biztanleria jardueraren arabera sailkatzeko inkesta (EUSTAT) eta Eurostat.

1.5.2. Hirueletasuna eta prestakuntza duala

•**Euskadin, gazteen erdia hirueleduna da.** Hirueletasun-tasa bikoiztu egin da hamarkada batean. 2009an, 15 eta 29 urte arteko pertsonen % 26,0k adierazi zuten ondo hitz egiten zuela euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez, eta ehuneko hori % 49,3ra igo zen 2019an (+23,3 pp). Halaber, nabarmentzekoa da emakumeen eta gizonen artean dagoen aldea: hirueletasun-tasa % 59,6 eta % 39,7 da, hurrenez hurren (-19,9 pp).

Lurraldeka, Gipuzkoako gazteek euskararen ezagutza-maila handiagoa dute (% 87,3), Bizkaikoek (% 74,6) eta Arabakoek (% 72,4) baino, eta horrek hirueletasun-maila handiagoa eragiten du Gipuzkoako gazteen artean.

Hirueletasun-tasaser bilakaera (15-29 urte), sexuaren arabera. 2009-2019

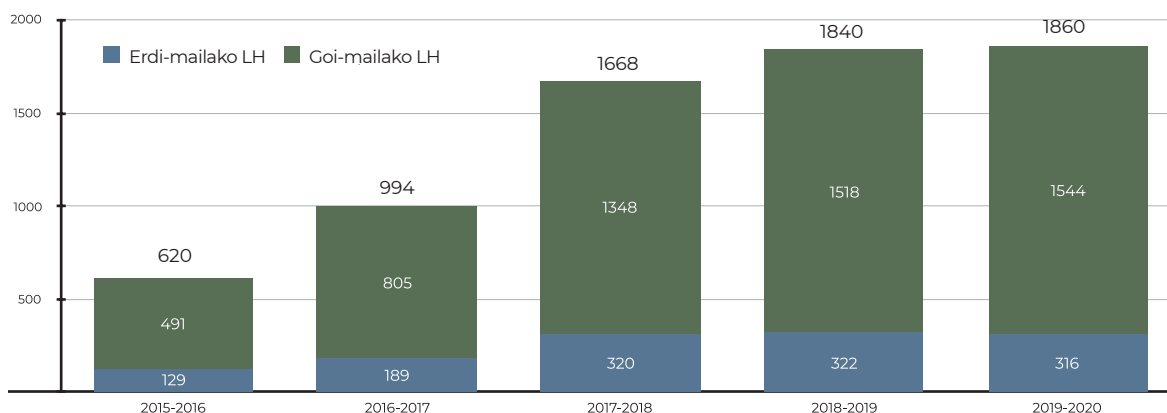
	2009	2014	2019
Gazteak, guztira	26,0	30,9	49,3
Emakumea	22,3	28,0	59,6
Gizona	29,9	34,0	39,7
Araba	18,8	20,8	53,4
Bizkaia	22,0	29,6	42,1
Gipuzkoa	27,1	27,7	59,2

Iturria: Bizi-baldintzen inkesta (Eustat).

•**LH dualean matrikulatutako ikasleen kopuruak gora egin du.** 2019-2020 ikasturtean, Euskadik 1.860 pertsona ditu matrikulatuta LH dualean. 2015ean eredu hori ezarri zenetik izan den zifrarik handiena da, eta, oro har, LHn matrikulatutako ikasleen % 4,9 biltzen du.

Goi-mailako Lanbide Heziketan biltzen dira Lanbide Heziketa dualean matrikulatutako ikasle gehienak (guztizkoaren % 83), eta goi-mailako Lanbide Heziketan matrikulatutako % 6,8 dira. Bestalde, gutxiago sartzen da erdi-mailako LHn, ikasleen % 2 baino ez baitago matrikulatuta eredu dual horretan.

Lanbide Heziketaren Lege berriak ezartzen duenez, prestakuntza duala izango da ikasle guztientzat, eta hasieratik (lehen maila) aldaketa handia ekarriko du.

LH dualean matrikulatutako ikasleak. 2015-2020

Oharra: LH dualeko matrikulazio osoa. Ez da sartzen Oinarrizko LH.

Iturria: Hezkuntza eta Lanbide Heziketako Ministerioa.

LH dualaren pisuaren bilakaera LHn matrikulatutako ikasle guztiekiko 2015/2016-2019/2020

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
LH, guztira	1,8	2,8	4,5	4,9	4,9
Erdi-mailako LH	0,9	1,3	2,1	2,1	2,0
Goi-mailako LH	2,5	3,8	6,1	6,9	6,8

Iturria: Hezkuntza eta Lanbide Heziketako Ministerioa

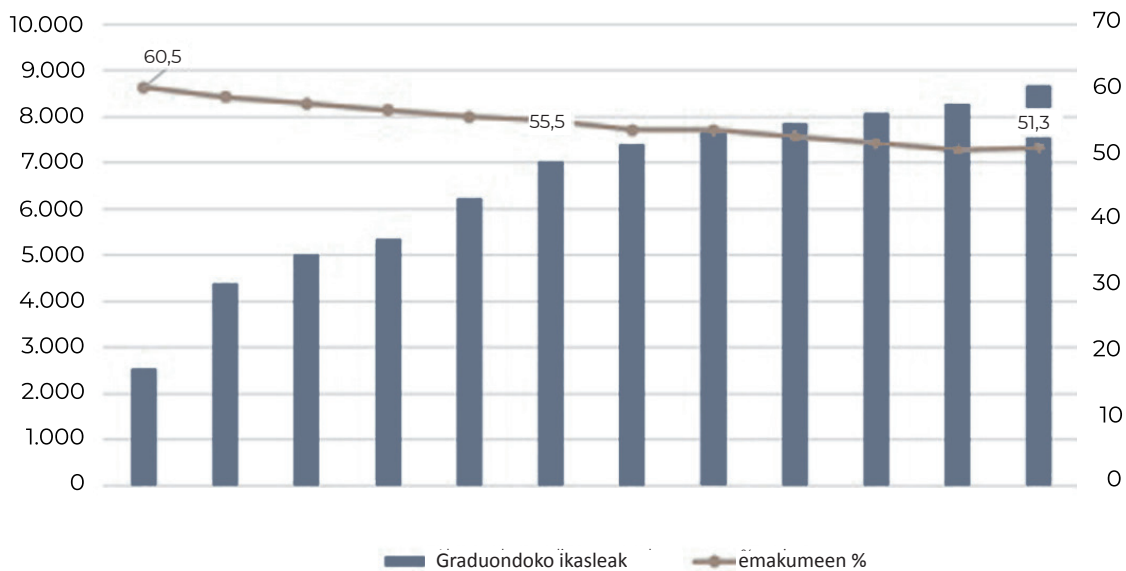
1.5.3. Graduondoko ikasketak

•**2010 eta 2021 artean hirukoiztu egin da graduondoko ikasketetan matrikulatutako ikasleen kopurua.** Euskadin gero eta gazte gehiagok egiten dituzte masterreko eta/edo doktoregoko ikasketak. 2021ean, 8.670 pertsona matrikulatu ziren graduondoko ikasketetan; 2010ean, berriz, 2.549. % 51,3 emakumeak izan ziren, nahiz eta 2010ean % 60,5 izan.

•**Unibertsitate-prestakuntzaren iraupena luzatzen da.** Batez beste, gazteek 6 urte inguru behar dituzte unibertsitate-prestakuntza amaitzeko. Gainera, ikasketa horien iraupenak gora egin du, 5,71 urtetik (2015-2016) 6,03 urtera (2019-2020), bai emakumeen artean, bai gizonen artean, nahiz eta gizonen batez besteko iraupena 6,35 izan.

•**Gero eta doktorego-tesi gehiago gainditzea.** 2019-2020 ikasturtean, 311 doktorego-tesi gainditu zituzten 35 urtetik beherako pertsonak euskal unibertsitateetan. Oro har, zifra horrek goranzko joera du, eta emakumeen presentzia pixka bat handiagoa dela berres-ten du, nahiz eta azken urtean aldea oso txikia izan (157 emakumeen tesi eta 154 gizo- nen tesi).

Graduondoko ikasketetan matrikulatutako ikasleen bilakaera (35 urtetik beherakoak).2010-2021

Iturria: Unibertsitate-estatistika (Eustat).

Unibertsitate-prestakuntzaren batez besteko iraupenaren bilakaera (Gradua + Masterra)

	2015-2016	2019-2020
Guztira	5,71 urte	6,03 urte
Emakumeak	5,59 urte	5,79 urte
Gizonak	5,89 urte	6,35 urte

Oharra: 4 urteko gradu bat eta urtebeteko master bat barne hartzen ditu.

Iturria: Unibertsitate Informazioko Sistema Integratua. Unibertsitateen Idazkaritza Nagusia.

Gainditutako doktore-tesien bilakaera (35 urtetik beherakoak). 2010-2020

	2010	2015	2020
Guztira	218	327	311
Emakumea	112	192	157
Gizona	106	135	154

Iturria: Unibertsitate-estatistika (Eustat).

1.6. Bizi-kalitatea eta gizarte-kohesioa

1.6.1. Osasuna eta aisia

•**Osasunarekin lotutako adierazleak hobetzea.** Osasun txarraren prebalentzia-tasa % 2,4ra jaitsi da 2018an, eta ibilbide positiboa izan du. Emakumeen ratioa % 2,9 da, eta gizonena, berriz, % 2, baina emakumeek eta gizonak 2002. urteaz geroztik erregistratutako beherakadarekin bat egiten dute (-3,8 pp eta -3,0 pp, hurrenez hurren).

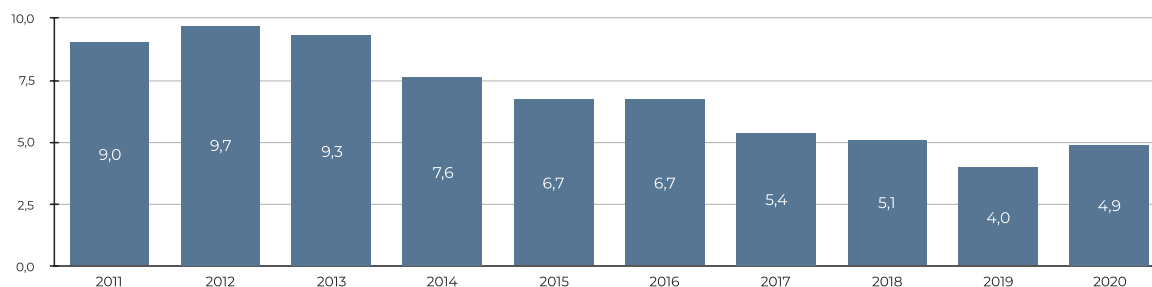
Halaber, nerabeen haurdunaldien tasa 4,9ra jaisten da 15-17 urteko mila emakumeko 2020an, eta 2012ko ratioaren erdia da (% 9,7). Bizkaian ratio hori pixka bat handiagoa da (milako 6,5) Araban (4,0) eta Gipuzkoan (3,0) erregistratutakoak baino.

Osasun txarraren prebalentziaren bilakaera (15-29 urte), sexuaren arabera

	2002	2007	2013	2018
Guztira	5,8	5,3	4,6	2,4
Emakumea	6,7	6,5	5,2	2,9
Gizona	5,0	4,1	3,9	2,0

Iturria: Osasun Inkesta (Eusko Jaurlaritza).

15-17 urteko nesken haurdunaldi nerabearen tasaren bilakaera (tasa 1.000 biztanleko)

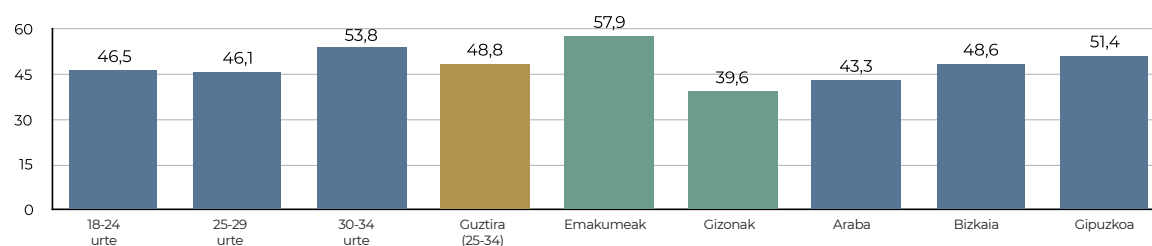

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

•**Sare sozialen erabilera orokorra eta irakurtzeko ohitura.** Gazteen ia erdiek irakurtzen dute astialdian, baina alde handia dago generoaren arabera (% 57,9 emakumeak dira, eta % 39,6 gizonak). Irakurtzeko ohitura antzekoa da adinaren arabera, baina proportziorik handiena 25-29 urtekoei dagokie (% 53,8).

Sare sozialen erabilera orokorra berresten da: euskal gazte gehienek egunero erabiltzen dituzte (Whatsapp, Instagram, Youtube, Spotify, Twitter...).

Aisialdian irakurtzeko ohitura (15-29 urte). 2021

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Sare sozialen eguneroko erabilera (15-29 urte). 2021

	Emakumea	Gizona	Guztira
Whatsapp	99,2	98,9	99,0
Instagram	87,3	77,7	82,2
Youtube	76,4	87,3	81,8
Spotify	73,3	69,2	71,2
Twitter	33,7	40,7	37,2

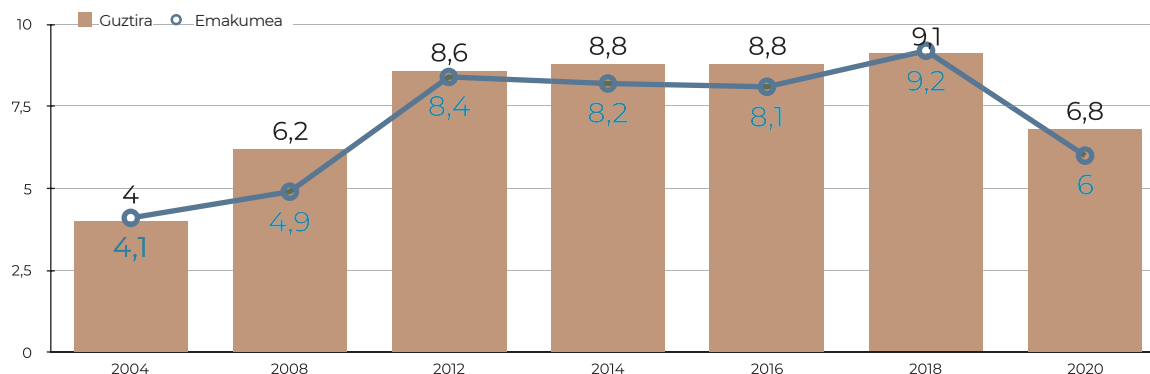
Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

1.6.2. Gizarte-ekintza eta berdintasuna

•**Benetako pobrezia-tasak behera egin du.** 2020an, 16-29 urteko gazteen % 6 benetako pobrezia-egoeran dago, eta 2012tik erregistratutako ratorik txikiena da. 2008ko krisi ekonomikoarekin, benetako pobrezia-tasak gora egin zuen (% 8tik gora), baina 2020an berriz ere behera egin zuen. Tasa handiagoa da emakume gazteen artean gizon gazteen artean baino (% 6,8 eta % 5,4, hurrenez hurren), eta zertxobait altuagoa da, halaber, Bizkaiko gazteen artean (% 6,3), Arabako eta Gipuzkoako gazteen artean baino (% 5,7 bi kasuetan).

•**Genero-desberdintasuna enplegua lortzeari dagokionez.** Lau gaztetik batek (15-29 urte) hautematen du desberdintasun-mota hori (% 23,4), baina pertzepzioa desberdina da emakumeen eta gizonen artean. Emakumeen heren batek (% 33,6) dio desberdintasunak daudela, eta gizonen % 6,7k. Aurreko inkestetikiko desadostasun hori mantendu egiten da.

•**Emakumeen aurkako indarkeriaren tasa orokorra 1.000 biztanleko 8,6koa da emakume gazteen artean.** Emakumeen aurkako indarkeriaren tasa orokorrak indarkeria dela-eta salaketa jarri duten emakumeen kopurua neurtzen du 1.000 emakumeko (15-29 urte). Emaitzek erakusten dute 2021ean EAEn 8,6 salatzaileko erregistratu zirela 1.000 emakumeko. Araban, 1.000 emakume gazteko 9,3 salatzailekoa izan zen tasa, Bizkaian 8,8koa eta Gipuzkoan 7,9koa.

Benetako pobrezia-tasa (16-29 urte), guztizkoa eta emakumea. 2004-2020

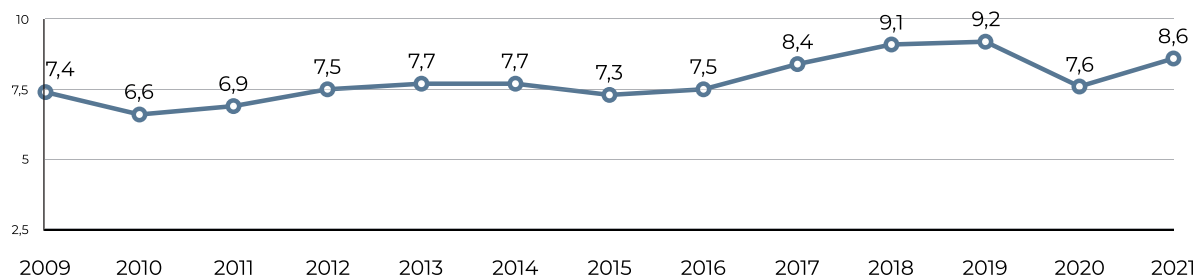
Iturria: Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta (Eusko Jaurlaritzak).

Genero-desberdintasunaren pertzepzioa (%) enplegua lortzeari dagokionez (15-29 urte), sexuaren arabera. 2020

	Guztira	Emakumea	Gizona
Desberdintasunaren pertzepzioa	23,4	33,6	6,7

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Emakumeen aurkako indarkeriaren tasa orokorraren bilakaera (15-29 urte) (tasa mila-ko). 2009-2021

Iturria: Emakunde eta Segurtasun Saila (Eusko Jaurlaritzak).

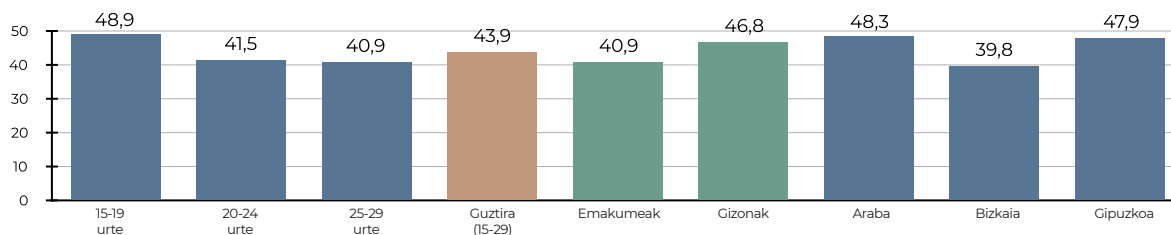
1.6.3. Parte-hartzea

•**Gazteen erdiak inguruk parte hartzen du elkarteren batean.** Gazteen % 43,9 (15-29 urte) elkarteren bateko kide da, eta adin-tarte gazteenak (15-19 urte) du tasarik handiena (% 48,9); 25-29 urtekoen taldean, berriz, tasa horrek behera egiten du (% 40,9). Gizonen partaidetza-indizea emakumeena baino handiagoa da (% 46,8 eta % 40,9, hurrenez hurren), kirol-elkarteetan presentzia handiagoa izategatik, batez ere. Elkarreterako partaidetza handiagoa da Arabako eta Gipuzkoako gazteen artean Bizkaikoen artean baino.

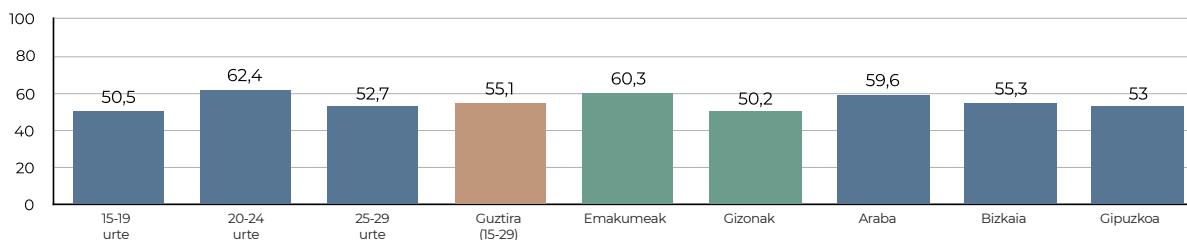
•**Gazteen erdiak baino gehiagok gai publikoetan parte hartu nahi du.** Gazteen % 55,1ek parte-hartze aktiboagoa izan nahi du gai publikoetan, eta proportzio hori % 62,4ra igozten da 20-24 urtekoen artean. Generoaren arabera, emakumeen interesak (% 60,3) gizonena (% 50,2) gainditzen du. Interes hori zertxobait handiagoa da Araban gainerako lurralde historikoetan baino.

•**Hamar gaztetik batek boluntario-lanak egiten ditu.** Gazteen % 11,5ek parte hartzen du boluntariora-jardueretan, eta 20 eta 24 urte bitartekoek garrantzia nabarmentzen da (% 14,9). Eraitza antzekoa da generoaren arabera, eta emakumeen parte-hartzea zertxobait handiagoa da (% 12,3, eta gizonena % 10,7).

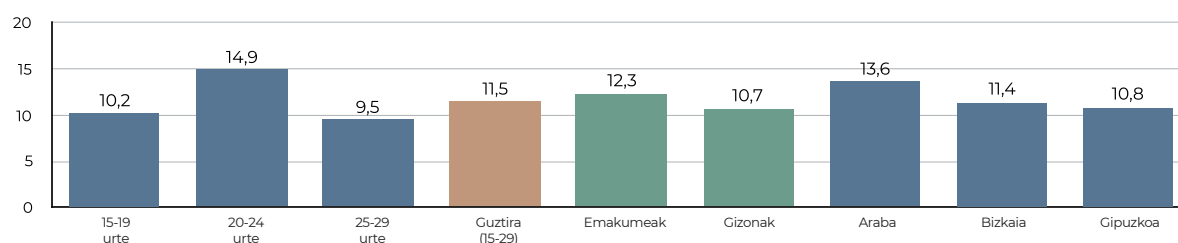
Elkarteren bateko kide diren 15-29 urteko pertsonen ehunekoa. 2021

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia

Gai publikoetan parte hartu nahi duten 15-29 urteko pertsonen ehunekoa. 2020

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia

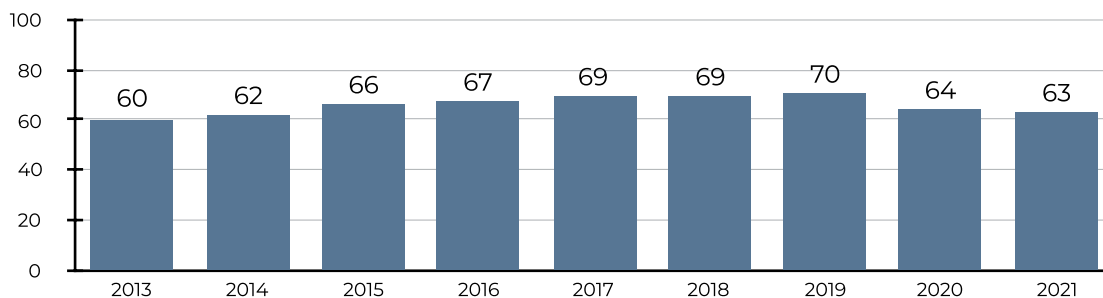
Boluntarioria egiten duten 15-29 urteko pertsonen ehunekoa. 2021

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia

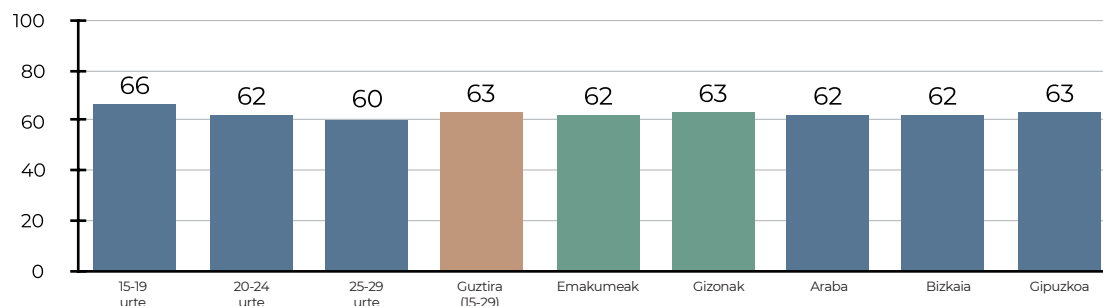
1.7. Gazteen pertzepzioa eta itxaropenak**1.7.1. Egungo egoerarekiko gogobetetze pertsonala**

•**2021ean, behera egin du gaur egungo balioespenak.** *Aurrera Begirak* euskal gazteek oraina nola hautematen duten eta zer itxaropen dituzten jakin nahi du. 2021. urtearen amaieran egindako azterlanak erakusten du une honetako balorazio-indizeak behera egin duela, 100etik 63 punturekin. 25 eta 29 urte arteko biztanleak dira ikuspegi negati-boena ematen dutenak, batez beste 60 puntu.

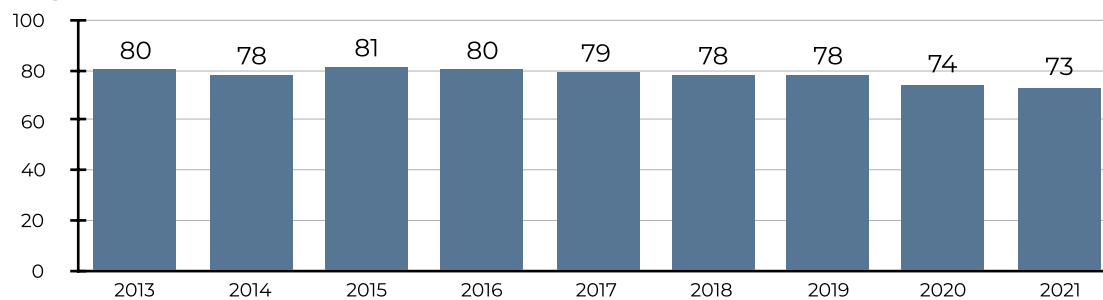
•**Gogobetetasun pertsonalaren mailak behera egin du.** Honako alderdi hauek kontuan hartuta: lan-egoera edo lan-aurreikuspenak, ikasketak edo prestakuntza-maila, familia, astialdia, lagunak, harreman sentimentalak eta/edo sexualak, osasuna, irudi fisikoa, hilean dagoen dirua eta familiarekin edo bere kontura bizi izateko egoera, 2021ean, gazteen gogobetetze pertsonalaren mailak behera egin du: 73 puntu. Ia ez dago alderik sexuaren, adinaren edo bizi diren lurralde historikoaren arabera.

Uneko balorazioaren bilakaera (0-100 eskala). 2013-2021

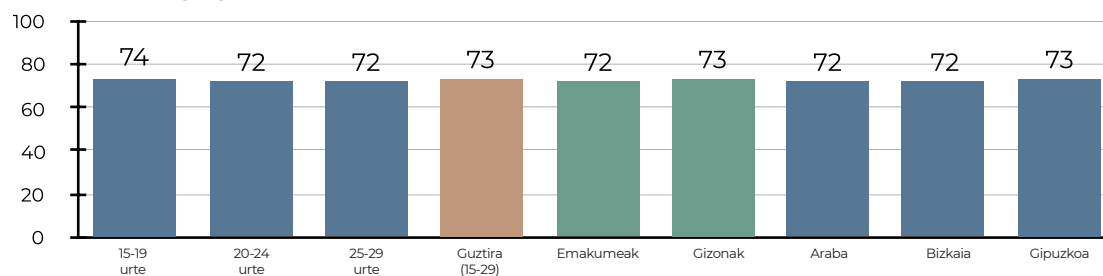
Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

Uneko unearen balorazioa 2021ean (0-100 eskala)

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

Gogobetetze pertsonalaren indizearen bilakaera (0-100 eskala). 2013-2021

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

Norberaren gogobetetze-indizea (0-100 eskala). 2021

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

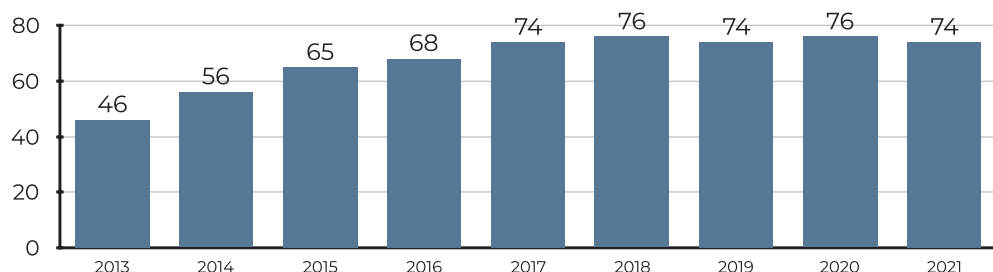
1.7.2. Lan-baldintzen pertzepzioa

•**Pandemiak okerrera egin du lan-baldintzetan.** Gazteen % 67,6k eta emakume gazteen % 71,7k uste dute lan-baldintzak orain duela urtebete baino okerragoak direla. Enplegua galtzeko edo prekarizatzeko arriskuaren pertzepzioak behera egin du 2020arekin alderatuta, baina 2017-2019 aldikoa baino handiagoa izaten jarraitzen du.

•**Enplegu-itxaropenak jaitsi egin dira.** 2021ean, enplegua galtzeko edo prekarizatzeko arriskuaren pertzepzioa 42 puntukoa da, 2020an erregistratutako datua baino txikiagoa. Gainera, 2020an eta 2021ean hautsi egin da langabezia dauden gazteen artean duela urte batzuk erregistratutako enplegu-itxaropenaren goranzko joera.

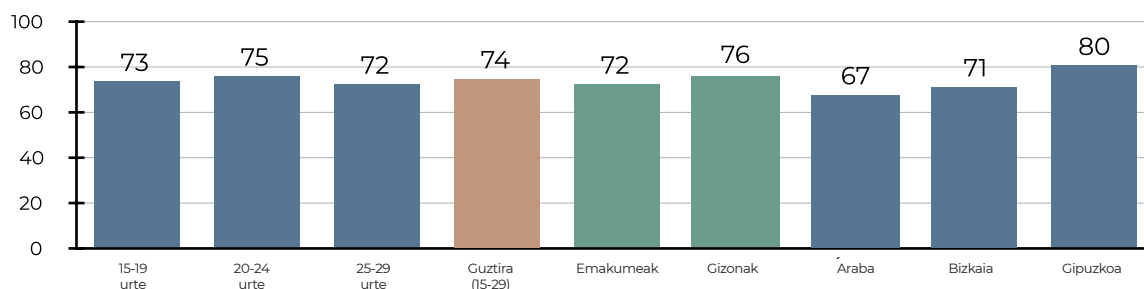
Hala ere, 2021ean eutsi egin zaio ikasketekin lotutako enpleguari buruzko pertzepzioari. Ikasten ari diren gazteen artean, ikasketekin lotutako enpleguari buruzko pertzepzioa 74 puntukoa da, eta 72ra jaisten da 25-29 urtekoen artean. Gizonak baikorrago daude Gipuzkoako emakumeak baino, eta gazteak, berriz, gainerakoak baino.

Ikasketekin lotutako enpleguaren itxaropenaren bilakaera (0-100 eskala). 2013-2021

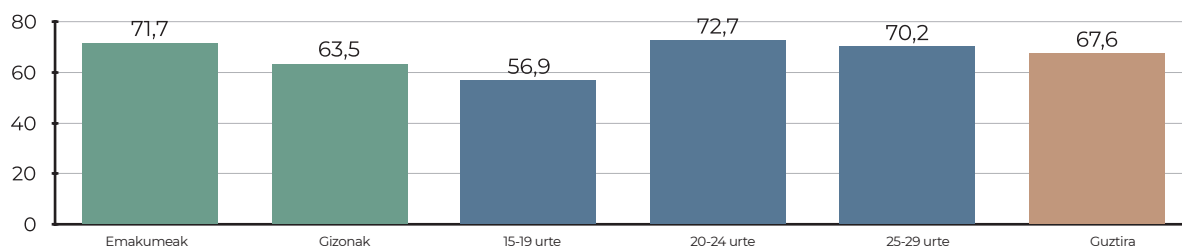
Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak. Gazteen Euskal Behatokia.

Ikasleen enplegu egokituaren itxaropena 2021ean (0-100 eskala)

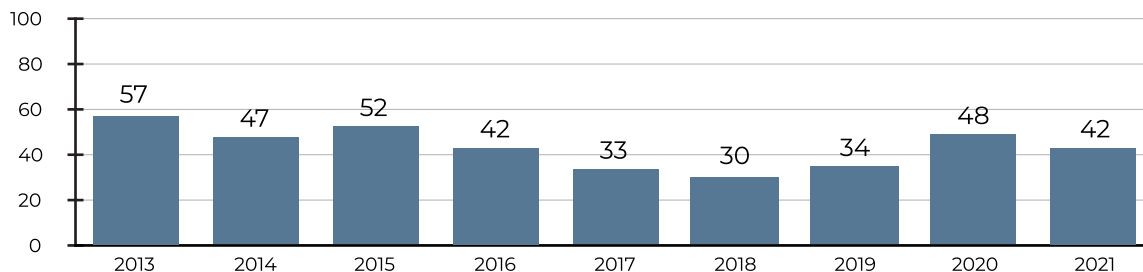
Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak. Gazteen Euskal Behatokia.

Orain eskaintzen diren lan-baldintzak duela urtebete baino okerragoak dira (adostasunaren %) - 2020

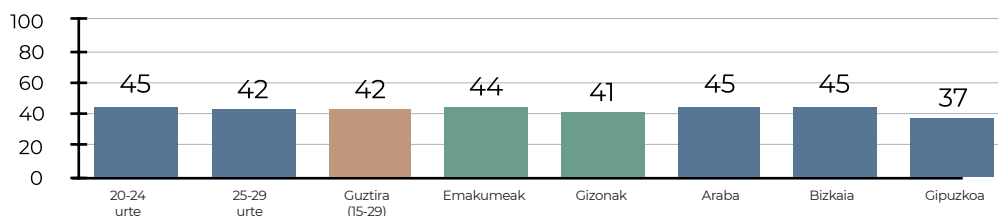
Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak. Gazteen Euskal Behatokia.

Enplegua galtzeko edo prekarizatzeko arriskuaren bilakaera langileen artean (0-100 eskala) 2013-2021

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

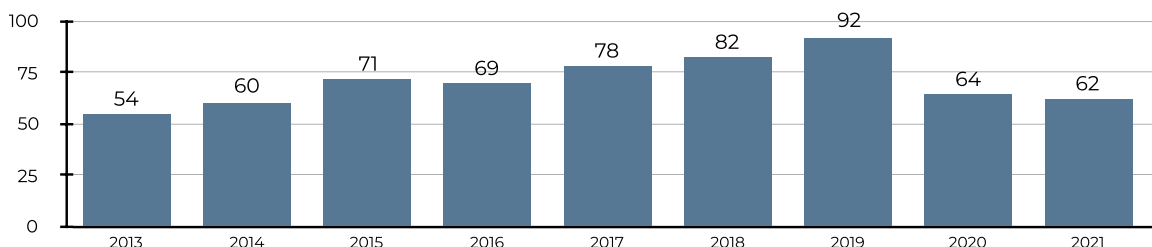
Riesgo de pérdida o precarización del empleo entre personas trabajadoras en 2021* (escala 0-100)

*Ez da ematen 15-24 urteko pertsonen datua, oso pertsona gutxi daudelako langabezian adin-tarte horretan.

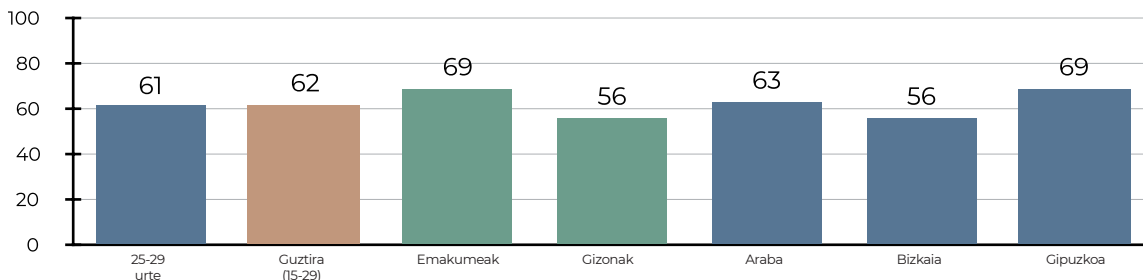
Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

Enplegua lortzeko itxaropenaren bilakaera 2013-2021 aldian langabeen artean (0-100 eskala)

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

Langabezian dauden gazteen enplegu-itxaropena 2021ean* (0-100 eskala)

*Ez da ematen 15-24 urteko pertsonen datua, oso pertsona gutxi daudelako langabezian adin-tarte horretan.

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak.
Gazteen Euskal Behatokia.

1.7.3. Etxebizitzaren etorkizunari buruzko itzaropenak

•**Alokairua sustatzea, etxebizitza babestua handitzea eta etxebizitza erosteko laguntzak dira arazo horren irtenbide nagusiak, euskal gazteen iritziz.** Gazteei etxebizitzaren arazoari aurre egiteko irtenbide nagusiak zein izango liratekeen galdetzean, gazteek gehien aipatzen dituzten hiru irtenbideak, proposatutako zerrenda batetik abiatuta, alokairua sustatzea, alokairu-errenta merkeagoekin, etxebizitza babestu gehiago egitea eta etxebizitza erosteko laguntza gehiago eskaintzea lirateke.

•**Gazteek etxebizitza-arloko neurrien diseinuan parte hartu nahi dute, informazio gehiago behar dute eta etxebizitza-eskaintza gazteen premietara egokitzeko eskatzen dute, egoera desberdinak kontuan hartuta.** Ildo horretan, datuek agerian uzten dute Bizkaiko eta Gipuzkoako pertsona emantzipatu gabeek etxebizitza babestu gehiago eskatzen dituztela Arabako gazte emantzipatu gabeek baino.

Etxebizitzaren arazoari aurre egiteko irtenbide nagusiak Euskadiko 18-34 urteko gazteen ustez, 2021ean* (%)

(Proposatutako irtenbide bakoitza aipatzen duten gazteen ehunekoa)	Gazteak guztira 18-34 urte	Emantzipatutako gazteak	Emantzipatu gabeko gazteak
Errenta merkeagoko alokairu-erregimena sustatzea	43,4	46,3	41,8
Etxebizitza babestu gehiago egitea	31,7	26,0	34,7
Etxebizitza erosteko laguntza gehiago ematea	24,3	25,7	23,5
Lurzoruaren prezioa merkatzea	19,5	18,4	20,0
Hutsik dauden pisuak merkatura ateratzea	18,7	24,1	15,8
Hipoteka-kredituen interes-tasak jaiste	10,9	10,9	10,9
Hutsik dauden etxebizitza zaharrak birgaitzen laguntzea	8,7	8,1	9,1
Oro har, etxebizitza gehiago eraikitzen laguntzea	4,0	3,6	4,2
Beste neurri batzuk	3,5	2,5	4,1

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia, 2021eko Etxebizitza Beharrei buruzko Inkestatik abiatuta

* Pertsona bakoitzak bi erantzun eman zitzakeen

Emantzipatu gabeko 18-34 urteko gazteen ehuneko banaketa adin-tartean arabera, lehenengo hiru irtenbideei dagokienez. 2021

	18-24 urte	25-29 urte	30-34 urte	Guztira
Alokairu-erregimena sustatzea errenta merkeagoekin	% 43,0	% 45,2	% 42,2	% 43,4
Etxebizitza babestu gehiago egitea	% 32,2	% 31,7	% 30,9	% 31,7
Etxebizitza erosteko laguntza gehiago ematea	% 22,5	% 25,6	% 25,4	% 24,3

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia, 2021eko Etxebizitza Beharrei buruzko Inkestatik abiatuta.

Emantzipatu gabeko 18-34 urteko gazteen ehuneko banaketa, sexuaren eta lurralde historikoaren arabera, lehenengo hiru irtenbideei dagokienez. 2021

	Emakumea	Gizona	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Alokairu-erregimena sustatzea errenta merkeagoekin	42,3	41,4	38,4	42,3	42,6
Etxebizitza babestu gehiago egitea	35,7	33,8	23,6	36,5	36,5
Etxebizitza erosteko laguntza gehiago ematea	21,9	24,9	25,0	22,8	24,1

Fuente: Gazteen Euskal Behatokia, 2021eko Etxebizitza Beharrei buruzko Inkestatik abiatuta.

1.7.4. Emantzipazio-itxaropenak

•**Pandemiak bizi-proiektuei uko egitea ekarri du.** Pandemiaren ondorioz, gazte askok uko egin behar izan diete 2020an aurreikusitako proiektuei. Hala, % 12k uko egin diote gastu ekonomiko handiak egiteari, hala nola etxebizitza bat erosteari. Bestalde, % 9,7k uko egin dio lana aldatzeari, eta % 9k bere kontura bultzeari.

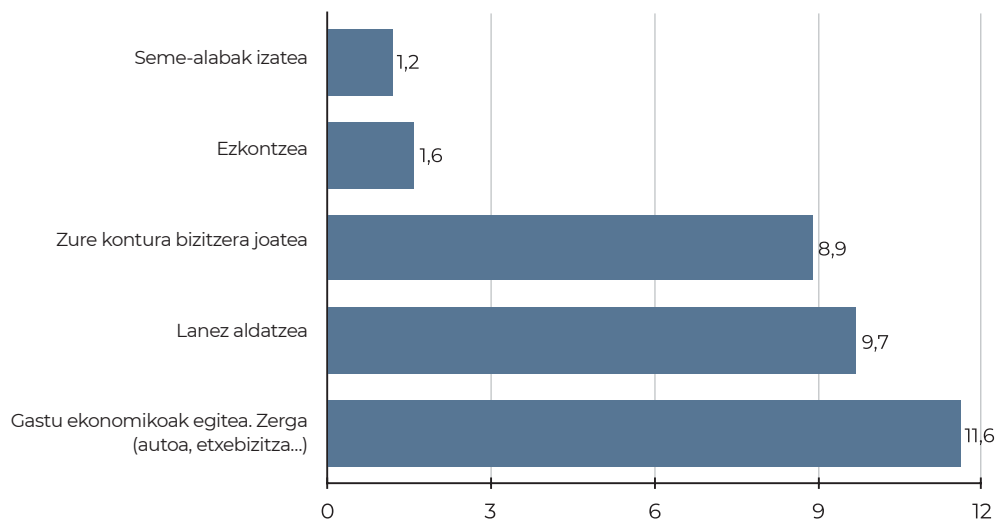
•**Bizi-alderdien balantzea.** Gazteen itxaropenei buruzko kontsultan, emantzipazioari ematen dioten garrantzia gazteen gogobetetze-mailarekin lotzen da. 25 eta 29 urte bitarteko adin-tartea da itxaropenekiko eta errealitatearekiko distantzia handiena duena, eta horren emaitza ratio negatiboa da (-14). Lana eta dirua ere adin-tarte horretako balantze negatiboa osatzen duten alderdiak dira.

•**Emantzipazio zapuztuaren itxaropenak murriztea.** Emantzipazio zapuztuaren itxaropenak –familia-etxetik independizatu nahi izatea eta ezin izan izatea edo familiaren etxera itzuli behar izatea, nahi gabe– serieko zifra txikienetako bat erakusten du, % 42 2021ean eta 2019koen antzeko mailetan. Agian pandemiaren ondoren itxaropenak doitu direlako.

•**Familiaren etxera itzultzea.** 2020an, gazte asko berriz bizi izan ziren gurasoekin (228.600 pertsona Estatuan). 2021ean, 25-29 urteko pertsona emantzipatuen % 12,4k uste zuen oso edo nahiko gertagarria zela urtebeteko epean familiaren etxean berriz bizi.

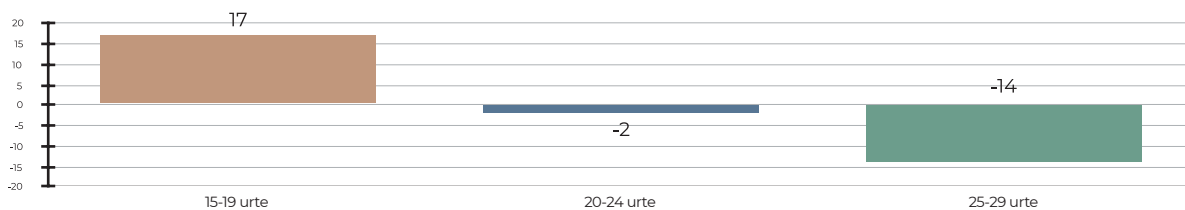

COVID-19aren eragina gazteen proiektuetan. 2020

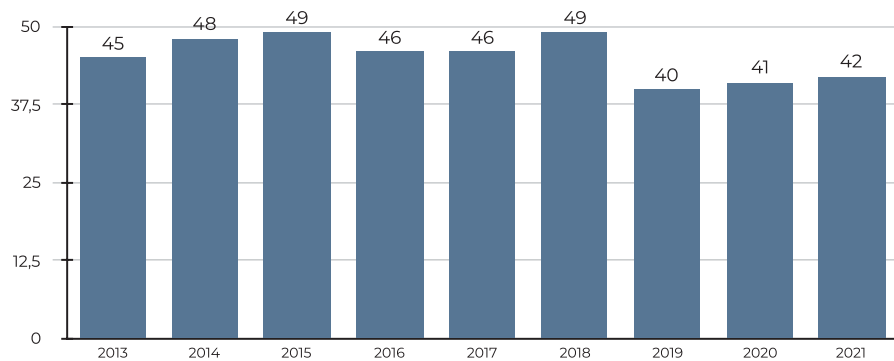
Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Diferentziala emandako garrantziaren eta sentitutako gogobetetasunaren artean emantzipatzeko eta bere kontura bizitzeko itxaropenari dagokionez. 2021

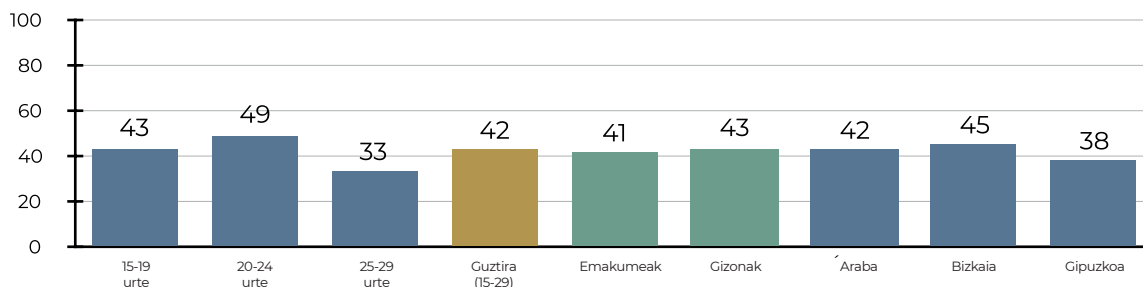
Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

Emantzipazio zapuztuaren itxaropenaren bilakaera (0-100 eskala). 2013-2021

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia.

2021ean emantzipatzeko itzaropena etenda (0-100 eskala)

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itzaropenen adierazleak. Gazteen Euskal Behatokia.

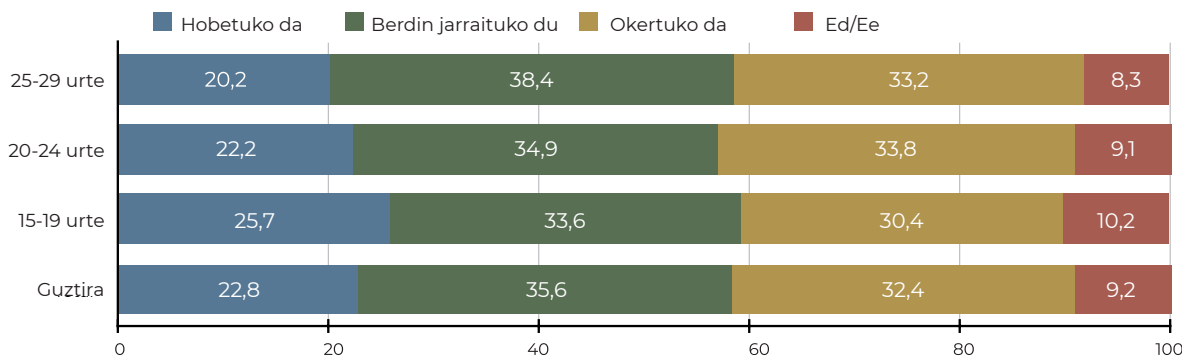
1.7.5. Etorkizunarekiko konfiantza

•**Etorkizuneko konfiantza-indizea jaitsi egin da pandemiaren ondorio gisa.** 2021ean, etorkizuneko konfiantza-indizea positiboa da, nahiz eta serie osoko txikiena izan, 2013tik. Indize horrek gazteek (oro har, gazteek eta, oro har, EAEkoek) bost urteko epean egoera pertsonalean nola sinesten duten neurtzen du.

Emakumeek gizonak bezainbesteko puntuazioa ematen diote etorkizunari buruzko konfiantzari. Adin-taldean arabera, 25 eta 29 urte arteko biztanleak dira, hain zuzen ere, bost urtera begirako etorkizunari buruz baikortasun txikiena dutenak.

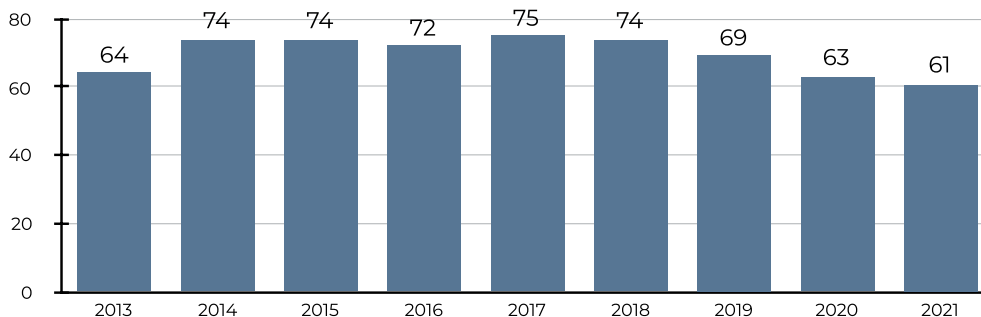
Zehazki, 15 eta 29 urte arteko gazteen % 22,8k uste du oro har euskal gazteen egoerak hobera egingo duela datozen bost urteetan, % 32,4k uste du okerrera egingo duela eta % 35,6k uste du berdin jarraituko duela.

Zure ustez, zein da euskal gazteen egoera? (2021)

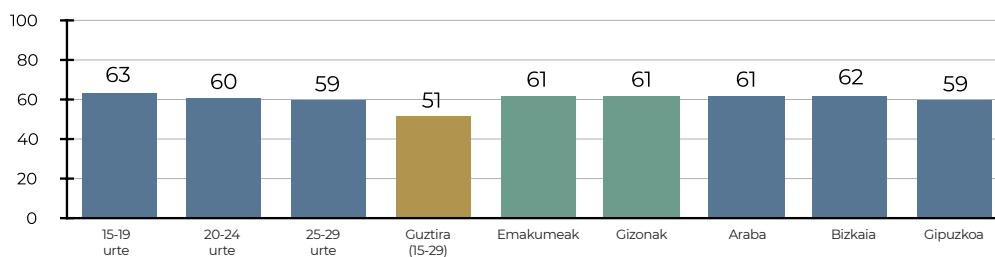

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itzaropenen adierazleak. Gazteen Euskal Behatokia.

Konfiantza-indizearen bilakaera 2013-2021 aldian (0-100 eskala)

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itzaropenen adierazleak. Gazteen Euskal Behatokia.

Etorkizunean konfiantza-indizea, 2021ean (0-100 eskala)

Iturria: Aurrera Begira. Gazteen itxaropenen adierazleak. Gazteen Euskal Behatokia.

1.8. Datu nagusiak, bilakaera- eta konparazio-ikuspegiarekin (laburpena)

2021ean, Euskadik 15 eta 29 urte arteko 305.067 pertsona zituen (daturik handiena 2013az geroztik, urteetan behera egin ondoren), eta ia berdin banatuta zeuden 15-19 (105.549), 20-24 (100.368) eta 25-29 (99.150) tartetean. Biztanle gazte horietatik 44.327 atzerritarrek ziren (% 14,5). 2012 eta 2016 artean behera egin ondoren, datua 2013koaren antzekoa da (43.964). Migrazio-fluxuek euskal gizartearen gaztetzean edo zahartzean duten eragina nabarmena da. Gazteen indizea 15,2koa zen 2010ean eta 13,9koa 2021ean (15,5 Espainian eta 16,3 EB-27n), 2016an lortutako minimotik (13,1) berreskuratuta.

Baterako migrazio-saldoa positiboa da 15-29 urtekoetan 2010-2021 serie osoan. Espainiar nazionalitateko pertsonen kasuan, negatiboa izan zen 2010ean (-409), 2015ean (-339), 2020an (-89) eta 2021ean (-73). Askoz gehiago dira etortzen direnak joaten direnak baino, baita nazionalitate espainiarrekoak ere, aipatutako lau urteetan izan ezik. 2021ean, emigratio behartuaren itxaropena 2013ko erdia da (%8 eta % 16, hurrenez hurren).

2021ean, eskola-uzte goiztiarraren tasa % 4,8 zen Euskadin, % 13,3 Espainian eta % 9,7 EB-27n. Eta goi-mailako prestakuntza duten 30-34 urteko biztanleen ehunekoa % 62,9 zen Euskadin. Ikasketak egiteagatik, hizkuntzak ikasteagatik edo boluntario izateagatik atzerrira joan diren gazteen ehunekoa ia bikoiztu egin da: 2016an % 27,8 ziren, eta 2020an, berriz, % 54,8.

16 eta 29 urte arteko gazteen enplegu-tasa % 40,4koa izan zen 2021ean. Espainian % 36,2 izan zen, eta EB-27n % 47,4. 30 urtetik beherako gazteen langabezia-tasa, 2021ean, % 17,4koa izan zen Euskadin (% 27,0 Espainian eta % 13,0 EB-27n), 2014ko % 29,5etik urrun. Langabezia-tasa hori handiagoa da (% 23,2) lanbidekoak ez diren bigarren mailako ikasketak gehienez amaitu dituztenen artean.³

16-29 urteko soldatapeko gazteen behin-behinekotasun-tasa % 65,5koa izan zen 2021ean (2010ean erregistratutakoa (% 46,5) baino ia hogeit hamar puntu handiagoa), baina 2018ko tasa (% 68,1) baino txikiagoa (serieko handiena). Espainian % 54,8koa izan zen, eta EB-27n % 35,5koa. Partzialtasun-tasa (lanaldi partzialeko enplegua) 2012an % 12,2 izatetik 2021ean % 33,5 izatera igaro zen, ia 2012tik gora egin gabe, 2015-2018 aldian zertxobait egonkortu ondoren. Espainian, 2021ean, % 26,2 izan zen, eta EB-27n, % 22,8.

Ikasketekin lotutako enpleguaren itxaropenak gora egin du 2013tik 2021era, eta azken urte horretan % 74 izan da (% 46 2013an). Bestalde, autoenplegua noizbait pentsatu duten 20 eta 29 urte bitarteko gazteen ehunekoa 2000ko % 21,5etik 2020ko % 41,4ra igaro zen, baina norberaren konturako enpleguaren tasa serieko puntu baxuenera iritsi zen 2021ean (% 3,8). 2021ean bertan, % 6,3 zen Espainian, eta % 6,4 EB-27n.

18-34 urteko soldatapekoen hileko batez besteko soldata garbia, 2021ean, hilean 1.394 euro garbikoa zen (hainbanatutako bi aparteko ordainsari barne, 1.439 euro gizonen artean eta 1.292 emakumezkoen artean). Bestalde, 2000 eta 2020 artean, hilean 600 euro

³ 2020ko datuen arabera.

baino gehiago dituzten 15 eta 29 urte arteko gazteen ehunekoa 2008an iritsi zen mailarik gorenera (% 35,2), eta 2020an % 29,1ekoa zen.

Era berean, etxe gazteetako pobrezia-arriskua 2008an % 12,4 izatetik (berriro ere 1996-2020 serieko punturik baxuena) 2020an % 19,8 izatera igaro zen. Eta, serie berean, etxe gazteetako benetako pobrezia-tasa 2004ko % 9,1eko gutxienekotik 2020ko % 15,3ra igaro da, eta % 18ra 2012an. 18 eta 34 urte bitarteko pertsona guztien % 3,1 baino ez ziren DSBEren titularrak 2021ean.

Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostuak gora egin du 2016arekin alderatuta. 2021ean, 18 eta 34 urte bitarteko pertsona batek merkatu libreko alokairuko etxebizitza bat bakarrik ordaintzeko erabili beharko lukeen hileko soldata garbiaren proportzioa, beste gastu gehigarriarik kontuan hartu gabe, % 51,1 da (2016an, aldiz, % 46,7). Merkatuko errentaren eta alokairuaren gehieneko errenta onargarriaren arteko aldea (hileko soldata garbiaren % 30 bideratuta) 293 eurokoa izan zen 2021ean. Hala eta guztiz ere, alokairuko emantzipazioa 18 eta 34 urte bitarteko gazteen % 19tik % 43,4ra igo da 2006an, eta % 43,4ra 2020an. Hala ere, 18 eta 29 urte bitarteko pertsona emantzipatu gabeei beren lehentasunei buruz galdetzean, 2015ean alokairua izan zen aukera gogokoena % 58,2rentzat, eta 2020an, berriz, % 35,2rentzat.

18-34 urteko pertsona batek merkatu librean etxebizitza bat erosteko hipotekaren lehen kuota ordaintzeko erabili beharko lukeen hileko soldata garbiaren ehunekoa % 52,9 da 2021ean (% 46,7 adin bereko Espainiako gazteen artean).

Alokairuko etxebizitza eskuratzeari buruzko datu horiek, alde batetik, eta jabetzako etxebizitza eskuratzeari buruzkoak, bestetik, adinaren eragina kenduta ere, gazteen artean dauden desberdintasunen isla dira, diru-sarrereri buruz hitz egitean gertatzen den bezala.

Etxebizitza librea eskuratzeko kostua handiagoa da emakume gazteentzat gizon gazteentzat baino, bai jabetzan (soldata garbiaren % 57,1 eta % 51,2, hurrenez hurren), bai alokairuan (% 55,1 emakumeak eta % 49,5 gizonak).

25 urtetik beherako gazteek batez besteko soldata txikiagoa dutelako (soldataren % 75,3 arteko kostua hipoteka ordaintzeko) eta Gipuzkoan bizi direnek ere –etxebizitza librearen salerosketa garestiagoa baita (soldataren % 59,1 hipoteka ordaintzeko)– gainerakoek baino zailtasun handiagoak dituzte emantzipatzeko.

Laburbilduz, badirudi, gorabeherak gorabehera, lan-baldintzak prekarizatzeko joera dagoela, eta etxebizitza eskuratzeko zailtasunak gero eta handiagoak direla; izan ere, emantzipazioa bakarka egitea ezinezkoa da gehienentzat, enpleguaren eta diru-sarreraren banaketan beste biztanleria-sektore batzuekiko eta gazteekiko desberdintasun-testuinguru batean. Apur bat hobetu ondoren, egiaztatu gabe dago ondoko krisiek okupazio-eta emantzipazio-tasetan izan duten eragina.

Euskadin, 2021ean, 18 eta 34 urte bitartekoen emantzipazio-tasa % 32,9koa izan zen. 2010-2021 serie osoko baxuena, pixka bat % 38,5era igo ondoren (2019). 2021ean, Espainian tasa % 33,4koa izan zen, eta EB-27n % 50,6koa.

Serie osoan, alde nabarmenak daude gizonen eta emakumeen artean (% 27,7 eta % 38,1, hurrenez hurren, 2021ean) eta adin-tarteen arabera: 2021ean, 18-24 urteko gazteen % 5,2 emantzipatuta zeuden; 25-29 urtekoen artean, % 32,8; eta 30-34 urtekoen artean, % 71,5.

Emantzipazio-tasa ez da emantzipatzeko batez besteko adina aldatzeko hain zaila, baina, datuen arabera, ez da erraza 25 eta 29 urte bitartekoen artean % 50 gainditzea, eta 30 eta 34 urte bitartekoen artean % 75. Estatuan, emantzipazio-tasa orokorra 2012ko % 44,6tik 2021eko % 33,4ra bitartekoa izan da, eta 10 puntu baino gehiago galdu ditu urte horietan. Hala ere, EB-27n oso egonkor mantentzen da serie berean, beti % 50 inguruan.

Bestalde, emantzipatzeko batez besteko adina 29,7 urtekoa izan zen 2021ean, 28,6 urtekoa emakumeen artean eta 30,9 urtekoa gizonen artean. Emantzipatzeko batez besteko adin hori 29,8 urtekoa izango da Estatuan 2021ean; 26,5 urtekoa, berriz, EB-27n.

EAEko gazteek 24,5 urterekin emantzipatu nahi dute (2020). 2010 eta 2014 artean, 10 gaztetik 4k baino zertxobait gehiagok lortzen zuten emantzipatzea 25 eta 29 urte artean, eta 4 baino gutxiagok 2015 eta 2020 artean, 2019an izan ezik (% 42,5). 2010-2021 serieko datuak % 32,8 (2021) eta % 46,2 (2011) artekoak dira.

Pandemiak emantzipazio-proiektu berriak eragotzi ditu, eta hasitako proiektu batzuk eten ditu, emantzipazio-tasa nabarmen murriztuz.

Nolanahi ere, emantzipatzeko batez besteko adinak hamarkada bat baino gehiago da-ramatza 30 urte inguruan, eta adin hori murrizteko etengabeko ahalegina eta ikaskuntza behar da, emantzipazioan eragiten duten faktore objektiboei (enplegua, etxebizitza, orientazio- eta laguntza-zerbitzuak, gaitasun pertsonalak) eta subjektiboei (itxaropen pertsonalak, familiakoak, kulturalak) buruz.

Langabeziak edo lan-prekarietateak eta etxebizitza lortzeko zailtasunek, etxebizitzaren prezioen –baita alokairukoen– eta gazte gehienek diru-sarreraren arteko desproporzioaren aurrean, etorkizun zalantzarik irudikatzen dute gure historiako belaunaldi onenarentzat; izan ere, kasu batzuetan pobrezia eragina pairatzen du, eta, batez ere, emantzipazioaren atzerapena, gure inguruko beste herrialde batzuekin eta haien nahiarekin alderatuta, bizitza autonomoko proiektuaren garapena arriskuan jarrita.

Gazteen enpleguaren prekarietatea eta etxebizitzaren kostua ez dira emantzipazioaren atzerapena azaltzen duten faktore bakarrak. Badira beste batzuk objektiboak direnak ere, hala nola orientazio- eta laguntza-zerbitzu pertsonalizatuak, eta subjektiboak ere, hala nola kultura eta jatorrizko etxetik irteteko moduari buruzko itxaropenak, pertsonalak zein jatorrizko familiarenak: erostea vs alokairua, banaka, bikotean edo beste bizikidetzako modu batzuen bidez.

Ildo horretan, jarraian ikusiko den bezala, nazioarteko emantzipazio-politiken azterketa konparatuak eta Eusko Jaurlaritzako Gazteria Zuzendaritzak dinamizatutako emantzipazioari buruzko prozesu parte-hartzaileek, besteak beste, informazio, orientazio eta laguntza pertsonalizatuko zerbitzuen garrantzia azpimarratzen dute.

2. Ikuspegi kualitatiboa

2.1. Behatutako faktoreei eta joerei buruzko zenbait egiaztapen

•**Luzatu egin da goi-mailako ikasketei eskainitako denbora.** Egiaztatzen da gero eta gaitasun handiagoa dagoela prestakuntza-maila handiagoetarantz eta tituluak, diplomak edo hizkuntzak lortzeko bilaketarantz, bai gradu-mailan, bai master-mailan, eta horrek eragina du emantzipazioarekin, arrazoi gisa, eta, aldi berean, tasa murriztearen eta emantzipatzeko adina atzeratzearen ondorioa da.

•**Ibilbide profesional prekarioek enplegua lortzea emantzipatzeko baldintza eskas bihurtzen dute.** Aldi baterakotasunak, partzialtasunak eta batez besteko soldata txikiak oso zail egiten dute familia-etxetik irtetea eta bizimodu independentea egitea, are gehiago lan-baldintza horiek denboran luzatzen badira. Ildo horretan, beharrezkoa da genero-ikuspegiari eustea enpleguaren sektore eta eremu jakin batzuetako lan-baldintzekin lotuta egon daitezkeen aldean azterketan.

•**Enpleguaren prekarietateaz gain, etxebizitza egonkorra, eskuragarria eta kalitatezkoa lortzeko zailtasunak daude.** Lan-prekarietateak ez du erosteko aukerarik ematen, ezta ezegonkortasunak ere. Horregatik, alokairuak, gehienentzat aukera gogokoena ez denak, lur asko irabazten du. Edozein kasutan, etxebizitzaren ordainketak soldataren % 50 baino gehiago dakar, bai erosketan, bai alokairuan.

•**Gazteek askotariko kolektiboak osatzen dituzte.** Generoaren, adinaren, jatorriaren, prestakuntzaren, enpleguaren, diru-sarreraren, emantzipatzeko gaitasunen, ibilbideei eta auke-

rei buruzko informaziorako sarbidearen edo familia-laguntzaren araberako aniztasuna, besteak beste. Emantzipazio-prozesuan esku hartzen duten faktore objektiboak (enplegua, diru-sarrerak, etxebizitzaren merkatua, familiaren laguntza, prestakuntza, gaitasunak) eta subjektiboak (itxaropenak, balioak, emantzipazioari buruzko kultura, arriskuaren pertzepzioa, bizikidetzak) hainbat modutan konbinatzen dira, gero eta ibilbide anitzagoetan. Emantzipazioa errazten duten prestazioei eta programei buruzko ezagutza-falta ikusten da, hala nola prestazio edo laguntza ekonomikoei edo enplegua eta etxebizitza sustatzeko programei buruzko ezagutza-defizita autonomia-, foru- eta toki-mailan.

•Ikuspegi intersektionalak emantzipatzeko eta ekintza positiboa sustatzeko zailtasun erantsiak ikusaraztea eskatzen du. Orain arte adierazitako guztiagatik, emantzipazio-politika espezifikoek ikuspegi intersektionala eta laguntza pertsonalizatuak izan behar dituzte ibilbidean zehar. Generoagatik, jatorriagatik edo autonomia-mailagatik diskriminazio bikoitza edo hirukoitza jasaten duten pertsonak daude, adinaz gain: etorkin gazteak, emakumeak, dibertsitate funtzionala dutenak, gaixotasun mentala dutenak, laguntzeko familia-sarerik ez dutenak edo pobrezia-egoeran dauden familiak. Pertsona horiek zailtasun handiagoak izaten dituzte emantzipatzeko: lan-baldintza okerragoak, edo etxebizitza bat eskuratzeko oztopo handiagoak, adibidez. Generoa eta jatorria kontuan hartuta, egoera ahulean dauden emakume gazteak edo familia-erreferenterik ez duten eta babes-saretik kanpo dauden etorkin gazteak dira ekintza positiboa behar duten pertsonetako batzuk.

•Emantzipazioari buruzko kultura, familiakoa eta soziala, kontuan hartu beharreko faktorea da. Euskadin, emantzipazio-kulturak, besteak beste, honako alderdi hauek ditu bertako: familiari emandako balioa, etxe bereko belaunaldien arteko bizikidetzak gutxi gorabehera positiboa izatea, edo familia-eredua; emantzipatzeko benetako aukerei buruzko itxaropen aldakorrak; edo familiek eta gazteek emantzipatzeko une eta baldintza egokiei buruz duten pertzepzioa.

•Gizarte globalak eta digitalak lan-munduaren konfigurazioa aldatu dute. Dualizazioa joera ikusten da, enpleguaren eta errenten banaketan islatzen dena. Joera hori areagotu egin da ondoz ondoko krisien inpaktuaren ondorioz, 2008az geroztik, eta, gainera, eragin handia izan du gazteengan, barneko eta beste biztanleria-sektore batzuekiko desberdintasunak sortuz. Lan-mundu ireki eta aukeraz beteriko honetan, gazte gehienak lan-ingurune prekarioan murgilduta daude, eta errenta erabilgarriaren maila txikia da. Beharrezkoa da lan-merkatua inklusiboagoa eta hain desorekatua ez izatea, errentak hobeto banatzea, eta gizarte-kohesio eta belaunaldien arteko elkartasun handiagoa izatea.

•Helduarora igarotzeko ibilbideak gero eta konplexuagoak eta etenak dira. Emantzipazio-prozesua ez da lineala. Familiaren etxera itzultzen dira, joan-etorriko prozesuak gertatzen dira, edo familiaren laguntza ekonomikoa desberdina da. Prestakuntzaren amaieraren, enplegu egonkorraren, etxebizitza independentearen eta bikotean bizitzearen sekuentzia, lehen ohikoa zena, orain ezohikoa da. Enplegua, bizitza independente baterako sarbidea definitzen zuen muga gisa, desitxuratu egiten da.

•Emantzipazioaren erronkari erantzuteko, gizartearen konpromisoa eta belaunaldien arteko elkartasuna behar dira. Gizarteak ezin du haustura sozial hori onartu, eta hori eragozteak itun baten (Basque Deal for Youth) beharra eta lau sektoreen (publikoa, pribatua, soziala eta komunitarioa) lankidetzak planteatzen ditu, bai eta gazteen parte-hartze sozial antolatua ere. Emantzipazioa ez da soilik pertsonalki eta familiaren laguntzarekin konpondu beharreko gaia. Gazteen Legeak emantzipazioa eskubide objektibotzat hartzen du, eta sektore publikoak eman beharreko laguntza zehatzak ezartzen ditu.

•Belaunaldi-erreboko zikloa kudeatu behar da. Gobernu Programak jasotzen duen bezala, Euskadik belaunaldien ordezkapena bizkortu behar du. Gazteak ez laneratzearen kostu soziala eta ekonomikoa izugarria da. Belaunaldi-erreboko orokorrean kudeatu behar da. Beharrezkoa da belaunaldi-erreboko ziklo bat kudeatzea, baby booma sortzeari dagokionez, besteak beste, gazteen eta gizarte osoaren aukerak areagotzeko.

•**Migrazio-saldoaz gain, gazteen emantzipazioa eta lehen semearen edo alabaren adinaren murrizketa funtsezkoak dira erronka demografikoari aurre egiteko.** Emantzipatzeko batez besteko adina atzeratzeak (29,7 urte) eta emakumeek lehen semea edo alaba izateko adina atzeratzeak (32,4 2021ean) elkarri eragiten diote, eta horrek esan nahi du gazteak emantzipatu egiten direla eta lehen seme-alaba gurasoen erretiro-adinetik hurbil dutela.

•**Gazteen emantzipaziorako politika espezifiko behar da.** 2020ko Gazteriaren Euskal Estrategiaren emantzipazio-ardatzaren ebaluazioak eta dokumentu honetan jasotako datu guztiek adierazten dute ezinbestekoa dela gazteen emantzipazio-estrategia bat ehuntzea. Estrategia horrek batu eta trinkotu egingo du erakunde publikoek dagoeneko egiten duten guztia, jarduketa eta baliabide berritzaile berriekin eta trantsizio- eta eraldaketa-ikuspegiarekin. Emantzipatzeko adina atzeratzearen arrazoi nagusietan modu erabakigarrian esku hartzeko proiektu eragileak definituko dituen Jarduketa Plana.

2.2. Parte-hartze prozesuak eta azterketa konparatua

Estrategia hau egin aurreko urratsen artean, Gazteria Zuzendaritzak lau prozesu espezifiko sustatu ditu, kualitatiboak, Focus Groupen bidez. Prozesu horiek ondorio eta orientabideak eman dituzte emantzipazio-prozesuetan eragiten duten funtsezko faktoreei buruz eta kontuan hartu beharreko ezaugarri bereizgarriak dituzten xede-taldeei buruz:

- Parte hartzeko diagnostiko-prozesua: gazteen emantzipazioa eta bazterketa.
- COVID-19aren ondorioz gazteen emantzipazio-prozesua hausteko funtsezko faktoreak identifikatzeko prozesua eta emantzipazio-zerbitzuak hobetzeko estrategiak.
- Erakartzeko, itzultzeko, atxikitze eta konektatzeko jardueretan parte har dezaketen gazteekin parte hartzeko prozesua.
- Nazioarteko emantzipazio-politikei buruzko azterlan konparatua (benchmarking).

Hurrengo fitxek, labur-labur, prozesu bakoitzaren laburpena aurkezten dute. Emantzipazioaren gaiari buruzko hurbilketa kualitatibo bat osatzen laguntzen dute, baita emantzipazioa atzeratzea eragiten duten faktoreei eta irtenbide posibleei buruzkoa ere.

Partaidetza-diagnostikoa: gazteen emantzipazioa eta bazterketa																	
Helburuak	<ul style="list-style-type: none"> ·Gazteen emantzipazio-prozesuak edo -ibilbideak identifikatzea, bai eta aniztasun horretan eragiten duten faktoreak ere (adina, sexua, lan-egoera, familiaren laguntza...). ·Emantzipazio-estrategiaren eta ekimen espezifikoen xede-taldeak identifikatzea, profilen tipologia bat ezarriz. ·Identifikatzea zer laguntza edo emantzipazio-estrategiatan zentratu behar diren strategiaren ekintzak. 																
Aplikaturako metodoa	<p>Eztabaida-taldeak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·6 eztabaida-talde, profil desberdinez osatuak (jarraian zehazten dira), emantzipazio-egoerari dagokionez -> formatu presentziala (150 '). ·Eztabaida-talde misto 1, 1. eta 2. profilez osatua -> formatu birtuala (90 '). 																
Parte-hartzaileak (profilak)	<ul style="list-style-type: none"> ·1. profila: 25-34 urteko gazteak, inoiz emantzipatu ez direnak edo emantzipatu ez direnak, baina familia-etxera itzuli direnak -> 25 parte-hartzaile (3 talde). ·2. profila: modu egonkorrean emantzipatuta dauden edo laguntza puntualei esker emantzipatuta dauden 25-34 urteko gazteak -> 8 parte-hartzaile baino gehiago. ·3. profila: familia-laguntzako sarerik ez duten 24 urtetik beherako gazteak -> 8 parte-hartzaile baino gehiago. ·4. profila: Baztertuta geratzeko arriskuan dauden gazteekin edo familia-laguntzako sarerik ez duten gazteekin lan egiten duten profesionalak -> 8 parte-hartzaile. 																
Emaitzak	<p>Xede-taldeak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. taldea: Irtetea, irtetea, irtetea... ez itzultzeko. 2. taldea: Argi daukat, hipotekatzen dut! 3. taldea: Objektiboki ahal dut, subjektiboki (oraindik) ez da unea. 4. taldea: Nire aukerak zabaltzen baditut, aukera aurkituko dut. 5. taldea: Ene... esperientzia txarrak (gainditu egiten naute)! 6. taldea: Dena zalantza bezalako gutun batean. 7. taldea: Iluntasunak nire oraina eta etorkizuna bizi ditu. 8. taldea: Emantzipazioa, zer? <p>Emantzipazioan eragiten duten faktoreak:</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Faktore objektiboak</th> <th>Faktore subjektiboak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Enplegua</td> <td>Itxaropenak</td> </tr> <tr> <td>Bideragarritasun ekonomikoa</td> <td>Presio soziala</td> </tr> <tr> <td>Familia</td> <td>Denbora</td> </tr> <tr> <td>Etxebizitzaren merkatua</td> <td>Arriskuaren pertzepzioa eta kudeaketa</td> </tr> <tr> <td>Berdinen sarea</td> <td>Bizikidetzarekiko beldurra</td> </tr> <tr> <td>Prestakuntza</td> <td>Eguneroko lanaren konplexutasuna</td> </tr> <tr> <td>Administrazio Publikoa</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Emantzipaziorako estrategiak (proposamenak):</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Orientazioa/informazioa (bulego eskusiboa, aplikazio espezifikoa). ·Bilaketa aktiboa sustatzea (higiezinen agentziek eta partikularrek parte hartzea). ·Bartekotza babesgabetasun-egoeren aurrean. ·Komunikazio eraginkorra. ·Laguntza ekonomikoak. ·Etxebizitzaren merkatua arautzea. ·Udal-estrategia (tokiko ekimenak). ·Sektorearteko hezkuntza-estrategia (finantza-hezkuntza eta beste batzuk). ·Konpilazio-estrategia (euskal administrazio guztien programa, ekimen eta neurri guztiak). ·Mugakideak diren hitzarmenak (autonomia-erkidego mugakideak). 	Faktore objektiboak	Faktore subjektiboak	Enplegua	Itxaropenak	Bideragarritasun ekonomikoa	Presio soziala	Familia	Denbora	Etxebizitzaren merkatua	Arriskuaren pertzepzioa eta kudeaketa	Berdinen sarea	Bizikidetzarekiko beldurra	Prestakuntza	Eguneroko lanaren konplexutasuna	Administrazio Publikoa	
Faktore objektiboak	Faktore subjektiboak																
Enplegua	Itxaropenak																
Bideragarritasun ekonomikoa	Presio soziala																
Familia	Denbora																
Etxebizitzaren merkatua	Arriskuaren pertzepzioa eta kudeaketa																
Berdinen sarea	Bizikidetzarekiko beldurra																
Prestakuntza	Eguneroko lanaren konplexutasuna																
Administrazio Publikoa																	

COVID-19aren ondorioz gazteen emantzipazio-prozesua hausteko funtsezko faktoreak eta hobekuntza-estrategiak identifikatzeko prozesua	
Helburuak	<ul style="list-style-type: none"> ·COVID-19aren pandemiak emantzipazio-prozesua eten dien gazteekin lan egitea, politika publiko edo programa gisako erantzunen bat diseinatzeko. ·Programa horrek kolektibo horren emantzipazio-prozesuaren atzerakada leheneratzen laguntzeko ahalmena izan beharko du.
Aplikaturako metodoa	<p>Elkarrekin sortzeko prozesua, honako hauen bidez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·2 talde-dinamika (120 'iraupena, bakoitza). ·Online galdetegia; iritzia, hausnarketak biltzea ·Elkarrekin sortzeko jardunaldia -> azken ondorioak.
Parte-hartzaileak	<p>12 pertsona (talde-dinamika eta elkarrekin sortzeko jardunaldia; pertsona berak)</p> <ul style="list-style-type: none"> ·8 emakume eta 4 gizon. ·24 eta 30 urte bitartean.
Emaitzak	<p>Nori eragin beharko lioke politika publikoak?</p> <ul style="list-style-type: none"> ·18 eta 35 urte bitarteko gazte guztiei, baina honako desagregazio honekin: <ul style="list-style-type: none"> -18-23 urte. -24-29 urte. -30-35 urte. <p>Zer elementu hartu beharko lituzke kontuan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Emantzipatu gabeko gazteak sartzea. ·Urteko gutxieneko diru-sarrerak, adinaren eta etxebizitza motaren arabera. ·Diru-sarrera erabilgarrien gehieneko eta gutxieneko kopuruak handitzea (urkila). ·Izapideak eta burokrazia erraztea pertsona-talde baten bidez (orientatzaileak). ·Kontrol-sistemak ezartzea. <p>Zer helburu ditu: Aldaketa kulturala (gazteak eta erakundeak), prestakuntzaren eta gaitasunak eskuratzearen bidez, denboran iraungo duten prozesuak bermatzea.</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Epe laburrean, gazte emantzipatuen kopurua handitzea. ·Epe ertainean, emantzipatzeko batez besteko adina aurreratzea. <p>Zer bitartekorekin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Emantzipatu aurreko laguntza, pertsona-talde baten bidez (orientatzaileak). ·Txekuek ez, etxebizitzaren kostuaren gaineko % baizik. ·Onuradunen kontraprestazioa, prestakuntza-konpetentzien konpromisoa.

Parte hartzeko prozesua erakarpen, itzulera, atxikipen eta konexio jarduketetan parte har dezaketen gazteekin	
Helburuak	·Gazteen ahotsa txertatzea ahalbidetuko duen partaidetza-tresna bat abian jartzea, haien kokapen geografikoa edo jarduera profesionala edozein dela ere, Euskadin emantzipazio-prozesua eta bizi-garapena erraztera bideratutako politiken diseinuan eta abiaraztean.
Aplikatutako metodoa	Eztabaida taldeak ·4 eztabaida-talde, hainbat profitez osatuak (jarraian zehazten dira) emantzipazio-egoerari dagokionez -> formatu birtuala (90'). ·Online Partaidetzako lau Komunitateak bi online Forotan egituratu dira; lehenengoan 20 pertsonak parte hartu dute eta bigarreanean 23k.
Parte-hartzaileak (profilak)	<ul style="list-style-type: none"> •1. profila: Azken 4 urteetan beste herrialde edo Autonomia Erkidego batzuetatik itzuli diren gazteak. •2. profila: Gutxienez 3 urte beste herrialde edo Autonomia Erkidego batzuetan bizi diren gazteak. •3. profila: Azken 5 urteetan mugikortasuneko edo garapenerako lankidetzako programetan parte hartu duten gazteak. •4. profila: Euskadin gutxienez 3 urtez bizi izan diren beste herrialde edo Autonomia Erkidego batzuetako gazteak.
Emaizak	Emantzipazioan eragiten duten faktoreak: <ul style="list-style-type: none"> ·Enplegua: soldatak, bizitza osoko prestakuntza, balio erantsi handiagoko lanpostuak eta abar. ·Etxebizitza: migratzaileek eskuratzeko dituzten zailtasunak, errenta handiak. ·Ingurunea: jarduera sozial eta kulturalerako espazioak, sormenaren sustapena, ekitaldi kultural gehiago, gizartearen irekiera eta abar. Proposamenak: <ul style="list-style-type: none"> ·Gazte sortzaileen, berritzaileen eta ekintzaileen arteko harremana ahalbidetuko duen ekosistema bat sortzea. ·Profilarri erantzunez, Euskaditik kanpo prestatzen, lanean eta/edo bizitzen ari diren pertsonen ibilbideak ezagutzea.

3. Gazteen emantzipazioari laguntzeko jardunbide egokiak

3.1. Benchmarking-a

Gazteen emantzipazioari laguntzeko jardunbide egokiak aztertzeari esker, emantzipazioari dagokionez eta emaitza positiboak izan dituztenak, beste herrialde edo eskualde batzuetan garatutako ekimenen oinarri oso zabala izan dugu. Ondorengo koadroak edukia laburbiltzen du

Gazteen emantzipazioa babesteko jardunbide egokiak																													
Helburuak	<ul style="list-style-type: none"> ·Beste herrialde eta eskualde batzuetan emantzipazioari dagokionez garatutako ekimenak hautatzea eta aztertzea, eraginkorrak (emaitza positiboak), arrakastatsuak (sarituak edo aitortuak) edo berritzailetzat jotzen direnak. 																												
Aplikaturako metodoa	<p>Dokumentuen berrikuspena</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Datu-base dokumentala (aztertutako 23.000 erreferentzia espezializatu baino gehiago). ·Liburutegi digital espezializatuak. <p>Esperientziak aurkitzea</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Europako herrialdeetan, Ipar Amerikan eta Australian gazte-politiken ardura duten 100 entitate publiko baino gehiagorekin harremanetan jartzea. ·Etxebizitza-arloko jardunbide egokien gordailuetarako sarbidea. ·Gazteriaren, Emantzipazioaren edo Etxebizitzaren Behatokiaren eta Gazteriaren Kontseiluen web-atariak kontsultatzea, nazioartean eta autonomia-erkidegoan. 																												
Emaitzak	<ul style="list-style-type: none"> ·70 esperientzia identifikatu dira. ·Erreferentziako herrialdeak: <ul style="list-style-type: none"> -Frantzia (15). -Erresuma Batua (10). -Iparraldeko herrialdeak (7). ·Gizarte-ongizatearen eta gazteen emantzipazioaren arteko lotura argia, batez besteko emantzipazio-adin goiztiarrago eta eraginkorragoarekin gizarte-babeseko maila handienak dituzten herrialdeetan (Europako iparraldeko herrialdeak). ·Halaber, emantzipazio-tasak handiagoak dira herrialde hauetan: <ul style="list-style-type: none"> -Baliabide publiko gehiago bideratzen dituzte enplegu-politiketara. -Etxebizitza sozialen parke handiagoa dute (edo etxebizitza ordaintzeko laguntzak). ·Identifikatutako esperientziak honako jardun-ildo hauetan oinarritzen dira. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;"></th> <th style="width: 40%;">Eremua</th> <th style="width: 50%;">Jardun-ildoak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="6" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Politika estrukturalak</td> <td>Diru-sarreraren bermea</td> <td>DSBE prestazioak</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Enplegua</td> <td>Ikasten eta lan egiten ez duten gazteak</td> </tr> <tr> <td>LH duala eta ikaskuntza sustatzea</td> </tr> <tr> <td>Gazteen ekintzailetza</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Etxebizitza</td> <td>Etxebizitza sozialak sustatzea</td> </tr> <tr> <td>Etxebizitza ordaintzeko laguntzak</td> </tr> <tr> <td>Alokairu-prezioen muga</td> </tr> <tr> <td rowspan="10" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Politika espezifikoak</td> <td rowspan="5">Bizitoki-alternatiba</td> <td>Lan solidarioei lotua</td> </tr> <tr> <td>Ostatu partekatua</td> </tr> <tr> <td>Gazteen etxebizitza-kooperatibak</td> </tr> <tr> <td>Birgaitzea errentaren arabera</td> </tr> <tr> <td>Belaunaldien arteko elkartasuna</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Emantzipazio-estrategia</td> <td>Emantzipazio-plana</td> </tr> <tr> <td>Laguntza ekonomikoak</td> </tr> <tr> <td>Informazioa/orientazioa</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Gazte kalteberak</td> <td>Esku-hartzea eta laguntza</td> </tr> <tr> <td>Lagundutako etxebizitzak</td> </tr> </tbody> </table>		Eremua	Jardun-ildoak	Politika estrukturalak	Diru-sarreraren bermea	DSBE prestazioak	Enplegua	Ikasten eta lan egiten ez duten gazteak	LH duala eta ikaskuntza sustatzea	Gazteen ekintzailetza	Etxebizitza	Etxebizitza sozialak sustatzea	Etxebizitza ordaintzeko laguntzak	Alokairu-prezioen muga	Politika espezifikoak	Bizitoki-alternatiba	Lan solidarioei lotua	Ostatu partekatua	Gazteen etxebizitza-kooperatibak	Birgaitzea errentaren arabera	Belaunaldien arteko elkartasuna	Emantzipazio-estrategia	Emantzipazio-plana	Laguntza ekonomikoak	Informazioa/orientazioa	Gazte kalteberak	Esku-hartzea eta laguntza	Lagundutako etxebizitzak
	Eremua	Jardun-ildoak																											
Politika estrukturalak	Diru-sarreraren bermea	DSBE prestazioak																											
	Enplegua	Ikasten eta lan egiten ez duten gazteak																											
		LH duala eta ikaskuntza sustatzea																											
		Gazteen ekintzailetza																											
	Etxebizitza	Etxebizitza sozialak sustatzea																											
		Etxebizitza ordaintzeko laguntzak																											
Alokairu-prezioen muga																													
Politika espezifikoak	Bizitoki-alternatiba	Lan solidarioei lotua																											
		Ostatu partekatua																											
		Gazteen etxebizitza-kooperatibak																											
		Birgaitzea errentaren arabera																											
		Belaunaldien arteko elkartasuna																											
	Emantzipazio-estrategia	Emantzipazio-plana																											
		Laguntza ekonomikoak																											
		Informazioa/orientazioa																											
	Gazte kalteberak	Esku-hartzea eta laguntza																											
		Lagundutako etxebizitzak																											

3.2. Nazioarteko ikuspegitik ikaskuntzak

Egiturezko faktoreak alde batera utzita, faktore indibidualek baldintzatzen dituzte emantzipazio-ibilbideak, eta, beraz, programa guztiak ez dira baliagarriak gazte guztiei erantzuteko.

Ondorioz, proiektatzen diren jarduketek, diseinatzerakoan zein inplementatzerakoan, honako faktore hauek hartu behar dituzte kontuan, gutxienez:

- **Adin-tarteak.** Emantzipatzeko nahiak gora egiten du adinean aurrera egin ahala, eta, beraz, esku-hartzeak areagotu egin beharko lirateke 25 urtetik gorakoan artean. Horrek ez du esan nahi 18-24 urteko adin-tartea alde batera utzi behar denik, baizik eta eskaintzen diren zerbitzu eta prestazio motak bereizi eta adin-tartearen arabera fokalizatu behar direla. Gainera, egungo batez besteko emantzipazio-adinetik hurbilen dauden adin-tarteei ematen zaien arreta indartzeak emantzipazio-tasa handitzeko helburuan aurrera egitea ahalbidetuko du.
- **Arreta pertsonalizatua.** Gazteen egoeren, premien eta nahien balorazio indibiduala izan behar dute abiapuntu emantzipaziorako laguntzek, betiere autodeterminazio-eta autonomia-printzipioekin bat etorritik eta haien gaitasunak abiapuntu izanik eta indartuz. Helburua da gazteek definitzen eta garatzen duten ibilbideari laguntza pertsonalizatua ematea, bai eta ahalduz eta erresilientzia bultzatzea eta sustatzea ere, norberaren bizitza- eta bizikidetzaren proiektua eraikitzeari dagokionez.
- **Kalteberatasun bereziko egoerak.** Emantzipazio-prozesuek ekintza positiboko esku-hartzeak behar dituzte, abiapuntuko egoeraren arabera. Emantzipazio-estrategiak bereziki kontuan hartu behar ditu zaurgarritasun-egoeran dauden gazteak. Zaurgarritasun horren arrazoiak askotarikoak dira: osasuna, familia-egoera, diru-sarrera txikiak, ikasteko zailtasunak, motibazio-falta eta abar. Hezkuntza-maila txikiko gazteek, immigranteek, babes-sistematik kanpo daudenek, desgaitasunen bat dutenek edo familia-erantzukizunak dituzten emakume gazteek, besteak beste, ekintza positiboko neurriak behar dituzte.
- **Genero-ikuspegia.** Emakumeen emantzipazio-tasa handiagoa bada ere, badirudi oso lotuta dagoela familia berri bat eratzearekin, eta gutxiago dira modu autonomoan emantzipatzen diren emakumeak; beraz, komenigarria dirudi edozein genero-arrakala murrizteko mekanismoak garatzea: emakumeen lan-prekarietatea, genero-rolak, pobreziaren feminizazioa, COVID osteko krisia, eta abar.

BIGARREN ZATIA

ARAUDI- ETA PLANGINTZA- ERREFERENTZIAK

4. Gazte-politikak eta emantzipazio-politika espezifikoak

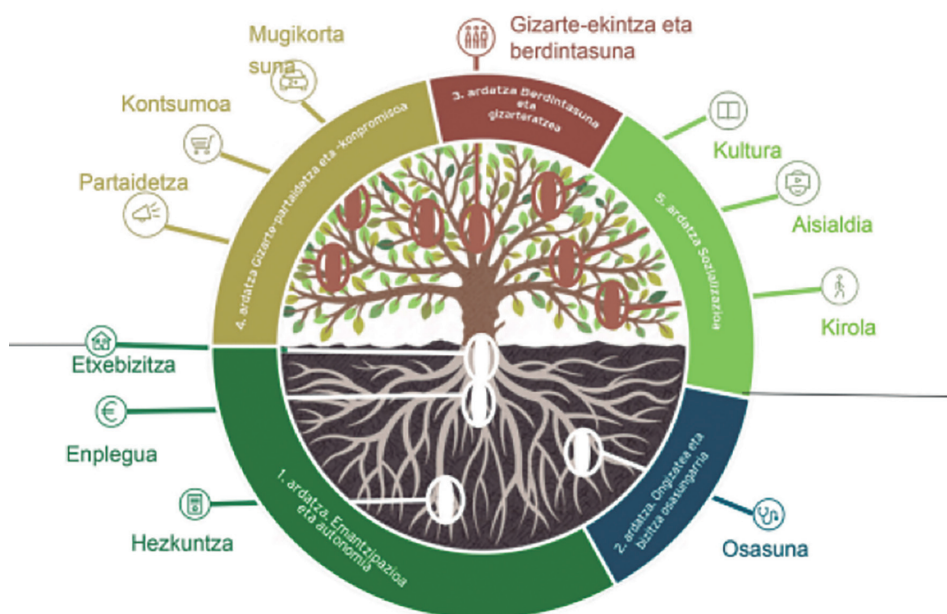
4.1. IV. Gazte Plana

IV. Gazte Planak Eusko Jaurlaritzak gazteekin duen konpromisoaren jarraipena islatzen du. IV. Planak 5 ardatz estrategiko, 23 helburu eta 65 jarduera-ildo ditu.

1. ardatza: Emantzipazioa eta autonomia: Enplegua - Etxebizitza - Hezkuntza

•Helburu estrategikoak

- Enplegua
  - Gerturatzeko eta abiadura handiagoa hezkuntza-esparrutik lan-esparrura igarotzean.
  - Kalitatezko enplegua duten gazte gehiago.
  - Gazteen lan-baldintzak hobetzea.
  - Gazte ekintzaile gehiago.
  - Baztertuta geratzeko arriskuan dauden gazteak laneratzea.
- Etxebizitza
  - Etxebizitza eskuratzeko aukera gehiago gazteentzat.
- Hezkuntza
  - Balioetan hezteak.
  - Euskal gazte eleaniztun gehiago.
  - Aukera-berdintasuna hezkuntza-sisteman.
  - Gazte ikertzaile gehiago.

•Erronkak

- Enplegua
  - Euskal gazteen lan-aukerak handitzea, 20.000 gazteri lehen lan-esperientzia erraztuz.
- Etxebizitza
  - Etxebizitza eskuratzeko laguntzea, ahal dela alokairuan, benetako emantzipazio-adina euskal gazteek nahi dutenera hurbiltzeko.
- Hezkuntza
  - Balioetan oinarritutako hezkuntzaren arloan lanean jarraitzea.
  - Gazteen artean eleaniztasuna zabaltzea.

4.2. Gazteriaren Euskal Estrategiaren eraginaren ebaluazioa

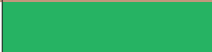

2020an, **Gazteriaren Euskal Estrategiaren** ebaluazio bat egin zen. Ebaluazio horretan, EAEko administrazio publikoek arlo horretan 2020ra arte egin beharreko jarduera orientatu behar zuten esku-hartze ildoak eta irizpideak jasotzen ziren oro har. Hainbat adierazle ebaluatu zituen hurrengo taulan ikus daitekeenez, zailtasun nagusiak etxebizitzaren eta enpleguaren esparruan eta emantzipazio-tasaren eta batez besteko adinaren emaitzetan aurkitu ziren.

Estrategiaren 1. ardatzak helburuak ezartzen zituen **emantzipazioaren eta autonomia-ren** esparruan. Lan-merkatuan sarbidea eta aukerak hobetu nahi ziren, helburu horiek etxebizitzaren eta hezkuntzaren arloko ekimenekin osatuz.

• Emantzipazioaren eta Autonomiaren arloko Estrategiaren helburuak

- Gerturatze eta abiadura handiagoa hezkuntza-esparrutik lan-esparrura igarotzean.
- Kalitatezko enplegua duten gazte gehiago.
- Gazteen lan-baldintzak hobetzea.
- Gazte ekintzaile gehiago.
- Baztertuta geratzeko arriskuan dauden gazteak laneratzea.
- Etxebizitza eskuratzeko aukera gehiago gazteentzat.
- Balioetan heztea.
- Euskal gazte eleaniztun gehiago.
- Aukera-berdintasuna hezkuntza-sisteman.
- Gazte ikertzaile gehiago.

Kop.	Adierazlea	Betetze-maila
1	Unibertsitate-ikasketen ondorengo laneratze-tasa	Green
2	LHko ikasketen ondorengo laneratze-tasa	Green
3	Gazteen langabezia-tasa	Red
4	Ikasketekin lotutako enplegua	Green
5	Laneko ezbehar-tasa	Yellow
6	Soldatapekoen behin-behinekotasun tasa	Green
7	Lanaldi partzialeko enplegu-tasa	Yellow
8	Norberaren konturako enplegu-tasa	Red
9	Iraupen luzeko langabezia-tasa	Red
10	Gehienez lanbidekoak ez diren bigarren mailako ikasketak amaitu dituzten gazteen langabezia-tasa	Green
11	Emantzipazio-tasa	Red
12	Emantzipatzeko batez besteko adina	Red
13	Etxebizitza librea alokairuan hartzearen kostua	Red
14	Emantzipazioa alokairu-erregimenean	Red
15	Intolerantzia ideologikoa	Red

Kop.	Adierazlea	Betetze-maila
16	Hirueletasun-tasa	
17	Eskola-uzte goiztiarraren tasa	
18	Goi-mailako hezkuntzako prestakuntzaren ehunekoa	
19	Gainditutako doktorego-tesiak	

4.3. 2/2022 Legea, martxoaren 10ekoa, Gazteriari buruzkoa

Helburu hauek ditu: gazteen eskubideak bermatzea, haien izaera edo baldintzak edozein direla ere, horiek eraginkortasunez egikaritzeko babesa eta erraztasunak emanda; gazteek euskal gizartearen garapen politiko, sozial, kultural eta ekonomiko jasangarrian aktiboki parte har dezatela sustatzea; eta gazteen autonomia eta emantzipazioa posible egingo duten baldintzak sorraraztea, beren bizitza-proiektu indibidual eta kolektiboa eraiki ahal izan dezaten, haurtzaroan hasi behar den autonomia eta partaidetza gero eta handiagoko prozesuaren amaiera gisara (1.2 artikulua).

Helburu horiek lortzeko, legeak honako eduki hauek garatzen ditu:

- Euskal gazteen eskubide subjektibo eta objektiboen katalogo zabal bat sistematizatzen du, eskubide horiek arautzen dituen araudi partikularrak jasotzen dituen baldintzetan (6. artikulua), eta "gazteria" 12 eta 30 urte bitarteko pertsonak bezala definitzen du (2. artikulua, 3. artikuluko salbuespenekin).
- Euskal administrazio publikoen eskumenak eta eginkizunak definitzen ditu (I. titulua; 7.-11. artikulua), politiken zeharkakotasuna indartuz, bai eta Eusko Jaurlaritzaren zuzeneko ekintza ere, bereziki gazteen emantzipazioaren arloan (8.4 eta 9.1.i.1 artikulua).
- Gazte-politika garatzeko tresnak eta neurriak zehazten ditu (II. titulua): a) sektoriala, gazteriaren eta gazte-sustapenaren sistemaren edo sarearen berariazko tresnen bidez; b) zeharkakoa, gazteriari buruzko planak eta euskal estrategia bezalako tresnen bidez.
- Gazte-sistema edo -sarea definitzen du (II. tituluko 1. atala), dimentsio bikoitz horrekin (zeharkakoa eta sektoriala), bai eta haren zerbitzu-katalogoa ere: informazioa, dokumentazioa, orientazioa eta laguntza; topaguneak eta jarduera soziokulturalen eta baliabideen eskaintza; ostalua eta egonaldia; eta prestakuntza.
- Zeharkako politikak (2. atala) eta Gazteriaren arloko Euskal Estrategia eta horien ildoak xehetasunez definitu eta egituratzen ditu (19. eta 20. artikulua).
- Gazteen Emantzipaziorako Euskal Sarea sortzen du, eta sarea osatzen duten tresnak eta hura garatzeko xedapenak zehazten ditu (23. artikulua).
- Gaztetasuna sustatzeko tresnak zehazten ditu (3. atala), horien artean katalogoko zerbitzuak eta aisialdiko jardueren berariazko erreferentzia (24. artikulua).
- Gazteen parte-hartzea indartzen du (III. titulua) –politika, programa eta zerbitzuetan parte-hartze zuzena bultzatzea barne–, Euskadiko Gazteriaren Kontseiluarekin (EGK) batera, bai eta gazteen gizarte-ekimena ere (asoziazionismoa eta boluntarioritza, lankidetzak).

- Administrazio-koordinazioa egituratzen du (IV. titulua), eta Erakundearteko Koordinazio Organoa sortzen du, Gazte Planaren Zuzendaritza Batzordearen (48. artikulua) eta EAEko Administrazioaren Gazteriaren Sail arteko Batzordearen (49. artikulua) ordean.
- Azkenik, ikuskapena eta zehapen-araubidea arautzen ditu V. tituluaren.

Azkenik, nabarmendu behar da Legearen 17.1 artikulua hau ezartzen duela: “Gazteengan eragin zuzena duten arauak, planak eta programak, dirulaguntzen programak eta administrazio-egintzak prestatu eta aplikatzean, EAEko administrazio publikoek modu aktiboan izango dute kontuan gazteen autonomia eta emantzipazioa lortzen laguntzearen helburua”.

5. Estrategia Eusko Jaurlaritzaren ekintza osoan txertatzea

5.1. 2020-2024 Gobernu Programa (XII. legegintzaldia)

“Euskadi martxan” lelopean, neurriak ezartzen ditu euskal ekonomia berrabiarazteko eta enplegua – baita gazteen enplegua ere – berreskuratzeko pandemiak eta Errusiak Ukrainan eragindako krisialdi ekonomiko eta sozialen ondoren. Programak 4 *ardatz estrategiko* eta oinarritzko printzipio bat ditu: *inor atzean ez uztea*.

·92. konpromisoa. Gazteen emantzipaziorako estrategia.

1. ekimena. Gazteen emantzipaziorako zeharkako estrategia bat definitu, bultzatu eta koordinatzea. Estrategia hori sail arduradunekin lankidetzan gauzatuko da, eta Gazte Enplegurako Plana egitea eta abian jartzea izango du funtsezko zutabe, baita Gazte Etxebizitza errazteko neurriak garatzea ere.

·38. konpromisoa. Gazteek etxebizitza eskuratzeko ekintza espezifikoak.

1. ekimena. Gazteen etxebizitza-programa berezi bat garatzea, emantzipazioa errazteko eta bizimodu independenteko proiektuak erabat garatzeko.
2. ekimena. Alokairu-erregimeneko etxebizitza babestuaren lehentasunezko erreserba ezartzea gazteentzat.
3. ekimena. Gaztelagun programa sustatzea, bertan parte hartzeko baldintzak malgutuz.
4. ekimena. Gazteek etxebizitza eskuratzeko aukera berritzaileak abian jartzea; esate baterako, honako aukera hauek: “cohousing”, erosteko aukera ematen duten alokairuak eta etxebizitza partekatuen programak.
5. ekimena. Zuzkidura-bizitokiak gazteei orientatzea eta gazteentzako etxebizitzak errazteko proiektu pilotuei ekitea, hala nola erabilera-lagapeneko kooperatibei, Europako iparraldeko herrialdeetako esperientziei jarraiki.

5.2. Enpleguaren Euskal Estrategia 2030

2021eko apirillean, *Enpleguaren Euskal Estrategia 2030* onartu zen, eta etapa berri bat ireki zen kalitatera, inklusiora eta berdintasunera bideratutako enplegu-politikan. Gainera, prestakuntzarako eta aktibaziorako eskubide subjektiboa aitortzeari heldzen zaio, enplegua Euskadiren aurrerapenerako eta gizarte-kohesiorako baliagarria izan dadin.

·Ikuspegia

Lan-merkatu horrek Euskadiko garapen sozial eta ekonomikoari laguntzen dio, iraunkorra eta berdintasunezkoa, eta ezaugarri hauek ditu: kalitatezko enplegu-aukerak eskaintzea ekitatean, gizarteratzea eta giza garapena, enplegu-politika aktiboari eskubide subjektibo

boaren izaera emanaz eta eskubide hori enplegu-eskaintza eta -eskaerei eta pertsonen eta enpresen beharrei erantzun egokiak eta azkarrak emango dizkien Euskal Enplegu Sistema bat eratuz.

•Helburuak

- Kalitatezko enpleguan sakontzea, gizarteratzeko eta giza garapenerako funtsezko tresna den aldetik.
- Euskadiren garapen sozialean eta ekonomikoan laguntzea, enplegu erresiliente baten bidez. Enplegu erresiliente hori osatuko dute gure produkzio-sisteman gertatzen diren aldaketetara egokitzeko gaitasun handia eta iraunkorra duten pertsonen eta profesional- eta bizi-mailan aukera-agertoki erakargarriak eskaintzen dituzten enpresek. Lan-aktibazio nahikoa egotea eta talentua kudeatzeko beharrezko neurriak ezartzea sustatuz, gure produkzio-sektorearen garapen-aukerei erantzuteko.
- Enplegu Politika Aktiboetarako Eskubidea eskubide subjektibo gisa ezartzea, eta eskubide hori enplegu-zerbitzu publiko eraginkorra eta kalitatezkoa izan dadin lortzea, enplegu-galera minimizatzeko eta krisiaren edo eraldaketa sistemiko edo sektorialen aurrean susperraldia bizkortzeko erantzun egokiak eta azkarrak emateko gai izango dena.
- Enpleguari dagokionez, benetako aukera-berdintasuna bermatzea.

•Bektoreak

- 1. bektorea: Kalitatezko enplegua, gizarteratzeko eta giza garapenerako funtsezko tresna.
- 2. bektorea: Produkzio-sistemara egokitzen den enplegu erresilientea.
- 3. bektorea: Prestakuntzarako eta aktibaziorako (enplegu-politika aktiboetarako) eskubide subjektiboa, eta enplegu-zerbitzu publiko eraginkorra eta kalitatezkoa lortzea.
- 4. bektorea (zeharkakoa): Aukera-berdintasuna euskal enplegu-politikaren funtsezko ardatz gisa.

5.3. Enpleguaren Plan Estrategikoa 2021-2024

Planaren xedea da 2030erako Enpleguaren Euskal Strategiaren helburuak eraginkor bihurtzea, pandemiaren ostean bultzada sozioekonomikoa ematen eta hiru trantsizioak (digitala, berdea eta demografikoa) ezartzen lagunduz, eta enplegu inklusiboa eta kalitatezkoa sustatzea kontratu sozial berri baterako, kontuan hartuta erronka nagusia ez dela soilik enplegu gehiago sortzea, baizik eta enplegu hori kalitatezkoa eta pertsona guztiak gizarteratzeko eta laneratzeko aukera emango duten baldintzetan izatea. Helburua da gizarte-eragileen artean beharrezko orekak lortzea, helburu hori ekonomia lehiakor eta globalizatuan lortu ahal izateko.

1. ENPLEGUA BERRESKURATZEA, MANTENTZEA ETA SORTZEA	1. Enplegua berreskuratzea, sortzea eta/edo mantentzea sustatzea.
	2. Enpresak berreskuratzeko, sortzeko eta/edo finkatzeko laguntza.
	3. Langabezia-tasa murrizten laguntzea, pandemiaren aurreko tasa hobetuz.
2. ENPLEGUAREN KALITATEA	4. Biztanleria landunaren behin-behinekotasun tasa murrizten laguntzea.
	5. Enplegu publikoan behin-behinekotasun tasa murrizten laguntzea.
	6. Biztanleria landunaren nahi gabeko partzialtasun-tasa murrizten laguntzea.
	7. Gizonen eta emakumeen lan-istripu hilgarrien eta lanbide-gaixotasunen intzidentzia-tasa murrizten laguntzea.
3. ENPLEGUA ETA PRESTAKUNTZA HIRU TRANTSIZIOETAN: DIGITALA, ENERGETIKO-KLIMATIKOA ETA DEMOGRAFIKOA	8. Negoziazio kolektiboaren estaldura duten langileen ehunekoa handitzen laguntzea.
	9. Hiru trantsizioei lotutako edo horietara bideratutako langabeen eta enplegatuen lanbide-gaitasunak hobetzea.
	10. Zaintzen sektorean diharduten pertsonen gaikuntza profesionala sustatzea.
	11. Sektore pribatuan errelebo-kontratuen bidez gazteak kontrata ditzaten sustatzea.
4. ENPLEGUA ETA PRESTAKUNTZA ERRESILIENTEA ETA INKLUSIBOA	12. Adina ordezkatu eta kudeatzeko proiektu pilotuak garatzea euskal enpresetan.
	13. Baztertuta dauden edo baztertuta geratzeko arriskuan dauden kolektiboentzako enplegu- eta prestakuntza-programak garatzea.
	14. Prestakuntza- eta enplegu-programak garatzea kualifikazio txikiko pertsonentzat, sektore tradizional eta funtsezkoetan edo gorabidean daudenetan.
	15. Diru-sarrerak Bermatzeko eta Gizarteratzeko Euskal Sistemaren Lege berria ezartzea (DSBEren lege-proiektua).
	16. Langabeen enplegagarritasuna hobetzea, orientazio-, aktibazio-, prestakuntza- eta gaikuntza-programen eta laneratzeko laguntza-jardueren bidez.
5. ENPLEGURAKO PRESTAKUNTZAREN EUSKAL EREDUA	17. Langileen lanbide-gaitasunen birkualifikazioa edo egokitzapena hobetzea, eboluzioan dagoen lan-ingurunearen bilakaerara egokitzeko.
	18. Informazio- eta prospektiba-sistemak hobetzea, enplegu-eskaria edo enpresen birkualifikazioa langabeen edo enplegatuen gaitasunekin lerrokatzeko.
	19. Enpresen eta pertsonen beharretara egokitutako prestakuntza- eta enplegu-planen diseinuan sakontzea.

6. LANBIDE HOBETZEN	20. Esku hartzeko, arretarako eta zerbitzuetarako eredu berria ezartzea Lanbideren bulego-sarean.
	21. Enpresentzako zerbitzu-zorroa handitzea (bisita prospektiboak, arreta pertsonalizatua, enplegu-hautagaitzen hornidura arintzea).
7. ENPLEGU-POLITIKA AKTIBOEN EBALUAZIOA	22. Programak eta jarduera-ildoak ebaluatzeko proiektu pilotuak garatzea, Espainiako eta Europako jarraibideekin bat datorren ebaluazio-eredu eskalagarri bat ezartzeko.
8. EUSKAL ENPLEGU SISTEMAREN LEGEA	23. Erakundeen eta eragile sektorialen arteko ituntze-prozesu bat garatzea elkarlaneko gobernantza-eredu bat adosteko, enplegu-plan aurre-sistemikoak elkarren ondoan jartzea gaindituko duena eta sistema ordenatua, kooperatiboa eta lankidetzakoa ekarriko duena.
	24. Euskal Enplegu Sistemaren Legea garatu eta onartzea.
9. BERDINTASUNA LAN-MERKATUAN	25. Emakumeen eta gizonen arteko soldata-arrakala erdira murrizten laguntzea.
	26. Emakume landunen behin-behinekotasun tasa murrizten laguntzea.
	27. Emakumezko landunen nahi gabeko partzialtasun-tasa murrizten laguntzea.
	28. Gazteen enplegu-tasa murrizten laguntzea, EB-27rekin bat eginez.
	29. Iraupen luzeko langabezia-tasa murrizten laguntzea, EB-27rekin bat etorritz.

5.4. Etxebizitzaren Plan Zuzentzailea 2021-2024

•Ikuspegia

Etxebizitza duin eta egokia behar duten pertsonen erantzun integrala bermatzea, arazoizko alokairura eta egungo bizitegi-parkearen bizigarritasun- eta jasangarritasun-bal-dintzak hobetzera bideratutako baliabideen eskaintza handituz.

•Helburu kuantitatibo nagusiak

- Euskadiko alokairu babestuko etxebizitzaren parkea handitzea (3.000 etxebizitzatik gora; alokairuko parke publikoaren kuota: % 40).
- Alokairua ordaintzeko laguntzen eta prestazioen sistema finkatzea eta garatzea (etxebizitzarako eskubide subjektiboaren onuradunen kopurua 12.000 etxetan kokatzea; Etxebizitzarako Prestazio Osagarriaren onuradun diren 28.500 familia; 4.500 pertsonari alokairua ordaintzeko laguntzak).
- Euskadiko eraikin eta etxebizitzaren parkea birgaitzea bultzatzea (71.280 etxebizitza birgaitu).

Etxebizitzaren Aldeko itun Soziala **2021-2036**

5.5. Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia

•Ikuspegia

Identifikatutako jarduketa-proposamenak eta horien aplikazioa baliagarriak izatea errealitate demografikoan eta eraldaketa sistemikoaren esparruan joera-aldaketa erabilgarri, bidezko, inklusibo, iraunkor eta jasangarri bat ahalbidetzeko.

Estrategiaren helburua da biztanleria-piramidearen oreka berrezartzea eta euskal gizartea gaztetzea. Gazteen emantzipazioa eta familia-proiektuen eraikuntza funtsezko faktoreak dira ildo horretan. Gazteen bizi-proiektuak, pertsonalak eta familiakoak, garatzea helburu bat da berez, eta, aldi berean, oreka lortzeko baldintza bat, migrazio-saldoaren kudeaketarekin batera.

•Helburu orokorrak

- Jarduketa-programa iraunkor bat garatzea, 2030erako ebaluazio- eta progresibitate-ikuspegiarekin.
- Demografiaren gaia agenda politiko-instituzionalaren zentraltasunean kokatzea eta gizartearekin partekatzea haren irismen estrategikoa.

·Helburu estrategikoak

- Emantzipazioa. Gazteen emantzipazioari laguntzeko politikak gure inguruan emaitza onenak eskaintzen dituzten herrialdeen mailan kokatzea.
  - 2025 helburua: emantzipatzeko batez besteko adina 29,7 urtetik 29 urtera jaitea.
  - 2030 helburua: emantzipatzeko batez besteko adina 28 urtetik beherakoa izatea.
- Jaiotza-tasa. Familia-proiektuak eta jaiotza-tasarako laguntzak eraikitzeko laguntzak gure ingurunean emaitza onenak eskaintzen dituzten herrialdeen mailan kokatzea.
  - 2025 helburua: jaiotza-tasaren beheranzko joera aldatzea.
  - 2030 helburua: jaiotza-tasa % 15 handitzea.

·Lehentasunezko helburuak

- Errefortzua. Politika publikoen emaitzak eta eragina kuantitatiboki eta kualitatiboki hobetzea erronka demografikoari modu sistemikoan heltzeko lehentasunezko eremu hauetan:
  - landa-inguruneko despopulazioari eta zahartzeari erantzutea.
  - migrazioa erakartzea eta gizarteratzea.
  - erabateko zahartze osasuntsua.

5.6. Euskadi 2030 Agenda

Agendak bultzada berri bat eman nahi dio Garapen Jasangarrirako 17 Helburuak lortzeko konpromisoari. Helburu horiek gizateriarentzat eta planetarentzat garrantzi kritikoa duten bost arlo jorratzen dituzte, misio argiarekin eta inor atzean geratuko ez dela hitzemanda.

Gazteriaren eremuan, Agendak honako helburu hauek ezartzen ditu esplizituki:

- 2. helburua: goseari amaiera ematea, elikagaien segurtasuna lortzea, nutrizioa hobetzea eta nekazaritza jasangarria sustatzea. 5. jomuga: Nekazari Gazteentzako Gazteenek 2020 Plana.
- 3. helburua: Bizitza osasuntsua bermatzea eta adin guztietako pertsonen ongizatea sustatzea. 19. jomuga: Adikzioak prebenitzea eta tratatzea, gazteen arteko jarduna areagotuz.
- 8. helburua: Hazkunde ekonomiko iraunkorra, inklusiboa eta jasangarria, enplegu osoa eta produktiboa eta pertsona guztientzako lan duina sustatzea. 42. jomuga: Gazteen laneratzea bultzatzea eta ekintzailatza bultzatzea.
- 17. helburua: Garapen Jasangarrirako Munduko Aliantza (Euskadiko Gazteak Lankidetzan programan parte hartzen duten gazteak) ezartzeko bitartekoak indartzea eta biziberritzea.

5.7. Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren Legea

Estrategia hau jendaurrean aurkezteko unean, 2022ko abenduan, Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren lege-proiektua izapidetzen ari da. Helburua Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistema eguneratzea eta indartzea da, sistema autonomo gisa, osotasun koherente eta integratu batean eratua, enplegu-zerbitzuetan txertatua, baina gizarteratzeko politikaren zeharkakotasun-ikuspegiarekin, beste sistema sektorial batzuen esku-hartzearekin.

Lege-proiektua izapidetzearen testuinguruan, besteak beste, Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta (DSBE) jasotzeko gutxieneko adina murriztea sartu da, gaur egun 23 urte finkatutakotik 18 urte arte, betiere baldintza batzuk betetzen badira.

Diru-sarrerak Bermatzeko eta Gizarteratzeko Errenta ez da, berez, emantzipazio-politika bat. Hala ere, neurri horiei esker, norberaren bizitza-proiektu bati ekin dioten gazteak ez dira behartuta egongo familia-etxera itzultzera, eta hasitako prozesuarekin jarraitu ahal izango dute.

Azken batean, helburua errenta erabilgarrian zuzenean eragitea da, hori baita, enpleguarekin eta etxebizitzarekin batera, emantzipazio-prozesuak argien baldintzatzen dituzten hiru faktoreetako bat, Estrategia honen diagnostikoan adierazten den bezala.

5.8. Enpleguaren Euskal Legea

2030erako Enpleguaren Euskal Estrategian (2021eko apirilaren 13ko Gobernu Kontseiluak onartua) jasotako trakzio-proiektuetako bat Enpleguaren Euskal Lege bat onartzea da, Euskadik behar dituen kalitatezko enplegu-politika aktiboak planifikatzeko eta garatzeko aukera emango duten egiturak eta tresnak arautu eta antolatuko dituen, enplegu-politika aktiboetarako eskubide subjektiboaren printzipiotik definituta.

Legeak enplegua sortzeko eta bidezko susperraldia abian jartzeko oinarriak ezartzen ditu, eta neurriak artikulatzen ditu pertsonen posizioa hobetzeko, enplegu-politika aktiboetarako eskubidearen titular diren aldetik, eta enpresen premiei ere erantzuten die. Horri esker, aurrera egin ahal izango da kompetentzia profesionalen eta eskura dagoen enplegu-eskaintzaren arteko egokitzapenean, eta, ondorioz, lagundu egingo du kalitatezko enplegua lortzen eta mantentzen, hazkunde ekonomiko orekatuago eta iraunkorrago baten testuinguruan.

Enplegua eta bere kalitatea emantzipazio-adina aurreratzeko hiru faktore nagusietako bat den heinean, kontuan hartu behar da enplegua sortzera bideratutako politika orokor batek eragin zuzena izan behar duela gazteen errealitate espezifikoan, Enpleguaren Euskal Legean zehazten den bezala.

6. Europako, Estatuko eta lurraldeko estrategietan eta planetan txertatzea

6.1. Gazteentzako EBren estrategia

2019-2027 aldirako lankidetzarako Europako esparrua da, Kontseiluaren 2018ko azaroaren 26ko Ebazpenean oinarritua, gazte-politiken potentziala maximizatzeko: gazteek bizitza demokratikoan parte har dezaten bultzatzea, haien konpromiso sozial eta zibikoa babestea, eta guztiek gizartean parte hartzeko behar diren baliabideak dituztela bermatzen saiatzea.

Funtsezko hiru eremutan oinarritzen da: inplikatzeko, konektatzeko eta gaitzeko. Sektorere ar-teko aplikazio koordinatua du ezaugarri. 2017 eta 2018 artean, Europa osoko gazteek parte hartu zuten elkarrizketa-prozesuari esker, Europako gazteen 11 jomuga ezarri ahal izan ziren, gazteen bizitzari eragiten dioten sektore ar-teko eremuak definitzen dituztenak eta dauden erronkak adierazten dituztenak.

Estrategiak gazteen ikuspegi hori gauzatzen lagundu behar du, hainbat tresnaren bidez, hala nola elkarrengandik ikasteko jarduerak, Etorkizuneko Jarduera Nazionalen Plangintza, EBren eta gazteen ar-teko elkarrizketa, Gazteentzako EBren Estrategiaren Plataforma eta probetan oinarritutako tresnak.

Europar Batasunak, 2021ean, EBren Gazteentzako 2019-2021 Estrategiaren helburuak eta lehentasunak betetzeko egindako aurrerapenak aztertzen ditu, eta EBren hiru urteko lehen lan-plana aurkezten du.

Batzordeak gazteen gero eta asmo handiagoak jasotzen ditu, gure gizarteak inklusi-boagoak, erresistenteagoak, ekologikoagoak eta digitalagoak izan daitezela. Gazteek Europa osoan eta haratago konektatzeko, trukatzeko eta lankidetzan aritzeko ahalegi-na egiten dute.

•Planteatutako jarduketa nagusiak

1) Inplikatzeko

- Gazteen parte-hartze demokratikoa indartzea.
- Bidezko trantsizio ekologikoa babestea.

2) Konektatu

- Pandemiak oso eragindako mugikortasun-jarduerak.
- Mugikortasun-aukerak 2021-2027 programetan.

3) Ahalduntzea

- Gizarteratzea eta suspertzea sustatzea.
- Gazteentzako kalitatezko lana pertsona guztientzat.
- Bizimodu osasungarri eta aktiboa sustatzea.

Azken batean, gazteak inplikatzeko, konektatzeko eta gaitzeko: EBren estrategia berria gazteentzat.

•Ekintza nagusiak

- Sektorere ar-teko lankidetzak hobetzea hainbat esparru politikotan, baita EBren gazte-riarentzako koordinazio-gune baten bidez ere, gazteei ahotza emateko EBren politikei forma emateko orduan.
- EBk gazteriaren arloan egiten duen gastuaren jarraipena egitea.
- Gazteriaren arloko EBren elkarrizketa berri eta integratzaileagoa abian jartzea, aukera gutxien dituzten gazteak ardatz hartuta.

- Oztupoak ezabatzea eta boluntarioria eta elkartasunerako mugikortasuna bultzatzea.
- Gazteentzako lan-agenda bat aplikatzea, ikaskuntza ez-formalaren aintzatespena hobetzeko.
- EBren gazteria-arloko politikaren eta EBren programa elkartuen (Erasmus+ eta Elkartasunerako Europako Kidegoa) arteko lotura indartzea.

Estrategiaren helburua da:

- biztanleria bere bizitzaren egile bihurtzeko dabilen ahalbidetzea, bere erresilientzia hobetzea eta bizitzarako trebetasunak ematea, mundu aldakorrari aurre egiteko;
- gazteak animatzea herritar aktibo, elkartasun-eragile eta Europa osoko komunitateentzako aldaketa positiboko elementu bihurtzeko, EBren balioetan eta Europako identitatean oinarrituta;
- gazteen gizarte-bazterkeria prebenitzen laguntzea;
- eta erabaki politikoek gazteengan duten eragina hobetzea elkarrizketaren bidez eta hainbat sektoretan dituzten beharrei helduz.

•Kontseiluaren gomendioak: Enplegurako zubia

Kontseiluaren “*Enplegurako zubia: Gazte Bermea indartzea*” Gomendio-proposamenak konpromiso politiko bati erantzuten dio, eta 2020ko urtarrilaren 14ko “Trantsizio bidezkoetarako Europa sozial sendoa” komunikazioan iragarri zen. Batzordeak gazteen enplegua sustatzeko proposatutako hainbat neurriren parte da. Ekarpen garrantzitsua da Gizarte Eskubideen Europako Zutabea gauzatzen; izan ere, 4. printzipioa, “Enplegurako laguntza aktiboa”, indartu egiten du.

Proposamenaren helburua da jarduera-esparrua aldatzea, gazteen enplegarritasunari laguntza hobea emateko eta gazteen langabezia-krisi berri bat saihesteko. Helburu horiek lortzeko, proposamena honela zehazten da:

- 30 urtetik beherako gazte guztiek enplegu-eskaintza ona, etengabeko hezkuntza, ikastun-prestakuntza edo praktikaldia jasoko dutela bermatzen du, langabezia gertatu edo ikasketa formalak amaitu eta hurrengo lau hilabeteetan.
- Onartzen da, lanaren izaera aldakorra eta eskatutako gaitasunak direla-eta, ikasketen esparrutik lan-mundurako trantsizioak eta merkatuko integrazio jasagarria geldoagoak izaten ari direla. 25-29 urteko taldearen laguntza-premiak aitortzen dira.
- Aldi baterako *niniak* eta iraupen luzeko *niniak* bereizten ditu.
- Jatorri guztietako gazte gehiago hartzen eta aktibatzen ditu, bereziki emakumeak.
- Gazteei lan-esperientzia eskuratzen laguntzeko eta lan-mundu aldakor baterako gaitasun egokiak garatzeko ahalegina egiten du, bereziki trantsizio ekologiko eta digitalerako eta lan-merkatuaren beharretarako egokiak direnak.
- Gazteen epe laburreko enplegarritasunari laguntzen dio, lan-denbora murrizteko aldi baterako akordio bidez edo soldata-laguntza espezifiko bidez, besteak beste.
- Eskaintzen kalitatea zaintzen du, eta Gizarte Eskubideen Europako Oinarriarekin lotzen ditu, bai eta Kalitatezko eta Eraginkortasuneko Ikastunen Prestakuntzarako Europako Esparruarekin eta Praktika Aldietarako Kalitate Esparruarekin ere.
- Gazteen langabeziaren eta jarduerarik ezaren prebentzioa hobetzen du, bilaketak eta alerta goiztiarra optimizatuz, edo hezkuntza-sektorearekin eta gazte-erakundeekin modu proaktiboan lankidetzan arituz, besteak beste.

- Gainbegiratzea eta datu-bilketa hobetzen ditu, enplegua lortu ondorengo laguntzan arreta gehiago jarriz eta eskaintza bat onartu ondoren gazteen jarraipena hobetuz, lan-merkatuan modu iraunkorren integratzen direla bermatzeko.

6.2. Gazte enpleguaren talka-plana 2019-2021

·Misia

- Espainiako produkzio-egituraren lehiakortasuna eta balio erantsia hobetzea, hazkunde ekonomikoaren mailak lortzeko eta, horrela, enplegu-eskaintza funtsezko bat, egonkorra edo malgua, sortzeko, etorkizuneko eta balio erantsi handiko sektoreen garapenean oinarrituta.
- Gazteen prestakuntza integralarekiko eta kualifikazioarekiko konpromisoa indartzea, haien sustapen indibidual, kolektibo eta profesionala bultzatuz, hezkuntza-sisteman eta lan-ingurunean oinarrituta, haiek gizarteratzeko funtsezko elementu gisa, kualifikazio urria duten gazteei gaitasun profesionalak emanez, landa-inguruneke gazteez arduratuz eta enplegu-zerbitzu publikoek lan-merkatuan eta bizitza aktiboan sartzeko ate gisa duten eginkizuna indartuz.
- Eskolara itzultzeko, gaitasun estrategikoetan prestatzeko, lanbide-heziketa dualerako, eskubidedun enplegurako, gazteen ekintzailtzarako, haien partaidetza sindikalerako eta enpresa-elkartegintzarako ekimenak garatzea.

·Helburuak

1. Enpleguan eta laneko duintasunean kalitatezko lan-esparrua ezartzea.
2. Gazteak laneratze-prozesuaren eta kualifikazioaren protagonista bihurtzea.
3. Gazteen kualifikazioa eta laneratzea areagotzea, gaitasun profesional gehiago emanez, eten teknologikoa eta segregazioa gaindituz, bai prestakuntza-ibilbideak hautatzean, bai lan-merkatuan.
4. Gizarte-jasangarritasunean, produktibitatean eta balio erantsian oinarritutako eredu ekonomiko berri baten garapena bultzatzea.
5. Arreta egokia eta banakakoa ematea, Enplegu Zerbitzu Publikoei bitartekoak eta baliabideak emanez.
6. Generoko segregazio horizontala eta soldata-arrakala ezabatzea, eta emakumeen eta gizonen arteko aukera-berdintasunari buruzko prestakuntza espezifikoa garatzea, genero-joerak ezabatzeko.
7. Lan bila ari ez diren gazteen etsipen-efektuari aurre egitea, lan hori aurkituko ez dutela uste dutelako.
8. Arreta berezia jarriko zaie bereziki ahulak diren kolektiboari (migratzaileak, luzaroko langabeak, eskola uztea, desgaitasuna duten pertsonak, etab.).

·Jarduera-ardatzak

1. Orientazioa.
2. Prestakuntza.
3. Enplegu-aukerak.
4. Aukera-berdintasuna enplegua lortzeko orduan.
5. Ekintzailtza.
6. Erakunde-esparrua hobetzea.

6.3. Gazte Bermea Plana Plus 2021-2027

Gazteen kualifikazioa hobetzea du helburu, lan-merkatuan sartzeko behar diren gaitasun profesionalak eta teknikoak eskura ditzaten, eta Gazteak Aurrera Plan Estrategikoan kokatzen da, gazte-enplegurako ekintza guztiak biltzen baititu.

•Planaren zutabeak

- Laguntza-jarduera guztietan, erabiltzaileen orientazio eta jarraipen pertsonalizatuak egitea.
- Gaitasunak eskuratzeko eta esperientzia profesionala hobetzeko prestakuntza, produktio-eredua eraldatzeko beharrak kontuan hartuta.
- Enplegu-aukerak hobetzea, bereziki arreta berezia behar duten pertsonen zuzendutako pizgarrien bidez.
- Aukera-berdintasuna.
- Ekintzailtza eta enpresa-ekimenaren sustapena, eta kudeaketaren hobekuntza.

•Neurri nabarmenak

- Bizkortasuna: berehalako arreta eta enplegu- edo prestakuntza-eskaintza bat helarazteko konpromisoa.
- Gune birtuala: prestakuntza jasotzeko eta lan-eskaintzak bilatu eta hautatzeko espazio espezifikoa.
- Ekintzailtza: osasun-krisiak kaltetutako gazteentzako ekintzailtzarako laguntzak eta mikrokredituekin eta orientazio- eta aholkularitza-laguntzarekin ekintzaile programa.
- Orientazioa: Re-Orienta sarearen bultzada berria.
- Erantzukidetasuna indartzeko, genero-estereotipoak desagerrarazteko eta emakume gazteek STEM lanbideetan duten ikusgarritasuna eta eginkizuna hobetzeko ekintzak.
- Eskola uzteko prestakuntza eta prebentzioa: prestakuntzara itzultzea, ibilbide pertsonalizatuaren bidez.
- Lehen esperientzia profesionalak administrazio publikoetan.
- Bertakotik lan-merkatuan berriro sartzea, gizarte- eta gazteria-zerbitzuekin koordinatutako ekintzen bidez.
- LGTBI pertsonentzat, migratzaileentzat eta desgaitasuna dutenentzat enplegua sustatzeko ekintza espezifikoak.
- “Zubi Zerbitzua” indartzea: laneratzeko ibilbide pertsonalizatuak garatzeko laguntzarekin, enplegu duina, kalitatekoa eta autonomia pertsonala duena ahalbidetzeko.
- Gainbeheran dauden landa- eta hiri-espazioak berronertzea eta landa-eremuan belaunaldi-ondorengotzako neurriak hartzea, enplegu tradizioaletan belaunaldi-erreleboa emateko.
- Lantegi-eskolak, enplegu-tailerrak eta Enplegu eta Prestakuntzako programa mistoak, Gazteen Lantegi-sareen Programa lurralde nazionalaren barruan mugikortasuna errazteko, Eskola profesional dualak eta bigarren aukerako eskolak sustatzea.
- Aukerak trantsizio ekonomikoan: Ekonomia zirkularra, ekonomia digitala, energia berriztagarriak, trantsizio ekologikoa eta ekonomia urdina.

6.4. Etxebizitza Eskuratzeko Estatuko Plana 2022-2025

Alokairu sozialeko etxebizitzaren eskaintza handitzea, etxebizitza-parke publikoa bultzatuz, eta irisgarritasuna hobetzen eta eremu degradatuen hiri- eta landa-berroneratzea eta -berritzea bultzatzen jarraitzea.

•Ildo estrategikoak

- Baliabide gutxien dituzten herritarrei etxebizitza eskuratzeko laguntzea, baliabide gutxien dituzten errentariei alokairurako zuzeneko laguntzak emanez.
- Genero-indarkeriaren biktimei, beren ohiko etxebizitzatik utzarazitako pertsonen, etxegabeei eta bereziki kalteberak diren beste pertsona batzuei etxebizitza edo bizitoki-irtenbideak ahalik eta lasterren eskuratzeko laguntzea, baita gerora sortutako zaugarritasun-kasuetan ere, alokairurako eta hornidura- eta komunitate-gastuetarako zuzeneko laguntzen bidez, alokairu-errentaren eta gastu horien % 100era arte.
- Alokairurako laguntza handienak dituzten gazteei etxebizitza eskuratzeko laguntzea, baita tamaina txikiko udalerrri edo biztanleguneetan etxebizitzak erosteko laguntzen bidez ere.
- Alokairuko etxebizitzaren eskaintza sustatzea, errentatzaileentzako laguntzekin, errentamendu-errenta babesteko aseguru bat ordain dezaten.
- Erronka demografikoaren helburuak lortzen laguntzea, gazteei laguntzak emanez ohiko etxebizitza iraunkorra erosteko 10.000 biztanletik beherako udalerrri edo biztanleguneetan.

•Programak

- 1. programa. Hitzartutako maileguren subsidiazio-programa.
- 2. programa. Etxebizitza alokatzen laguntzeko programa.
- 3. programa. Genero-indarkeriaren biktimei, beren ohiko etxebizitzatik kaleratutako pertsonen, etxerik gabeko pertsonen eta bereziki kalteberak diren beste pertsona batzuei laguntzeko programa.
- 4. programa. Gerora sortutako kalteberatasun-egoeran dauden errentariei laguntzeko programa.
- 5. programa. Gazteei laguntzeko eta erronka demografikoari laguntzeko programa.
- 6. programa. Etxebizitza-parke publikoa handitzeko programa.
- 7. programa. Adinekoentzako edo desgaitasuna dutenentzako etxebizitzak sustatzeko programa.
- 8. programa. Aldi baterako ostatuak, cohousing ereduak, belaunaldien arteko etxebizitzak eta antzeko modalitateak sustatzeko programa.
- 9. programa. SAREBeko etxebizitzak eta erakunde publikoak etxebizitza sozial gisa alokatzeko eskuragarri jartzeko programa.
- 10. programa. Etxebizitza libreak autonomia-erkidegoen eta udalen esku jartzea sustatzeko programa, etxebizitza eskuragarri edo sozial gisa alokatzeko.
- 11. programa. Etxebizitzetan eta etxebizitzetan irisgarritasuna hobetzeko programa.
- 12. programa. Eremu degradatuak, txabolismoa eta azpietxebizitza desagerrarazten laguntzeko programa.
- 13. programa. Errentamendu-errenta babesteko aseguru ordaintzeko laguntza-programa.

6.5. Emantzipazio-politikak foru- eta udal-eremuan

Euskal Autonomia Erkidegoko foru-administrazioek eta toki-administrazioek, beren eskumen-eremutik, gazteen emantzipazioa bultzatzeko estrategiak eta jarduera-ildoak bultzatzen dituzte.

Arabako Foru Aldundiaren 2019-2023 legegintzaldiko plan estrategikoak lurraldeko gazteen emantzipazioa bultzatzeko jardueren multzoa jasotzen du ArabarEKINen. Bizkaiko Foru Aldundiak Bizkaia Gazteak 2030 estrategia du, gazte-politikak definitzen eta bultzatzen dituena, besteak beste, emantzipazioari lotutakoak. Gipuzkoako Foru Aldundiaren kasuan, emantzipazioaren arloko aurreikuspenak 2020-2023 Plan Estrategikoan jasota daude.

Era berean, udalen esparruan, gazteen autonomia eta ahalduntzea bultzatzeko politika publikoak sustatzen dira, gazteen eskura haien beharrian eta itxaropenekin bat datozen baliabideak, ekipamenduak eta programak jarritz. Horren adibide dira Gasteizko V. Udal Gazte Plana (2023-2025), Bilbao Hiri Gaztea Plana (2022-2025) eta Donostiako Udalaren Plan Estrategikoa (2021-2024).

Foru- eta udal-esparruetako jarduera horiek eta Gazteen Emantzipazioa laguntzeko 2030 Euskal Estrategiaren aurreikuspenek modu osagarrian eta sinergikoan jarduten dute. Gazteriaren arloko Erakundearteko Koordinazio Organoa izango da helburu horretarako koordinazio-eremua.

Eranskina. Erreferentzia bibliografiko nagusiak

- Euskadiko gazteen egoeraren diagnostikoa, 2022. Gazteen Euskal Behatokia.
- Aurrera Begira buletina: gazteen itxaropenen adierazleak, 2021. Gazteen Euskal Behatokia.
- COVIDari buruzko bigarren inkesta #ComoloLlevas?, 2020. Gazteen Euskal Behatokia.
- Gazteen adierazleak. Euskadiko gazteen egoera, 2021. Gazteen Euskal Behatokia.
- Euskadiko gazteak lan-merkatuan. Lan Merkatuaren Errolda aztertzea, 2021. Gazteen Euskal Behatokia.
- Euskadiko gazteei, emantzipazioari eta etxebizitza-premiari buruzko txostena, 2019. Gazteen Euskal Behatokia.
- Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin, 2021. Gazteen Euskal Behatokia.
- Euskadiko gazteak 2020/2021, Gazteen Euskal Behatokia.
- Gazteen Euskal Behatokiaren online estatistikak..
- Lanbidek lan-munduan sartzeari buruz egindako txostenak (LH eta Unibertsitateak).
- Eustatek, EINek eta Eurostatek argitaratutako estatistikak.
- Euskadiko Gazteen Emantzipazioaren Egoerari buruzko diagnostikoa, 2021. Gazteen Euskal Behatokia.
- EAEko gazteen enplegarritasuna eta lan-merkatuak sarbidea Europako eskualde-ikuspegi konparatutik.
- Gazteen etxebizitzaren egoera ezagutzen. Euskadiko Gazteriaren Kontseilua, 2020.
- Lanbideren txostenak Laneratzeari buruz (LH eta unibertsitateak).
- INJUVEren Espainiako gazteen txostena, 2020.
- Gazte Pobrezari buruzko Azterlana, Espainiako Gazteriaren Kontseilua.
- Gazteei eta etxebizitzaren merkatuari buruzko txostena, fotocasa, 2021.
- Euskadiko gazteen egoerari buruzko datuen sistematizazioa, IKEI, 2021.
- Partaidetzako diagnostiko-prozesua: gazteen emantzipazioa eta bazterketa, EDE Fundazioa, 2021.
- COVID-19aren ondorioz gazteen emantzipazio-prozesua hausteko funtsezko faktoreak eta hobekuntza-estrategiak identifikatzeko prozesua, GAIA, 2021.
- Gazteen emantzipazioa babesteko jardunbide egokiak, SIIS, 2021.
- *Young people 's voices at the centre of Youth Policy* Europako ekimena.
- Krisia eta gazteen emantzipazioa Europan. Ongizate-estatuaren ereduaren arabera azterketa. Jordi Bosch, 2015.
- Europako Parlamentuko gazteriaren arloko gomendioak eta jakinarazpenak Europako Ekonomia eta Gizarte Kontseiluari eta Eskualdeetako Lantaldeari.
- Gazteen enpleguaren aldeko txoke-plan estatala 2019-2021.
- Gazte Bermea Plana Plus 2021-2027 (*Plan estatal de Garantía Juvenil Plus 2021-2027*).
- Estatuko Etxebizitza Plana 2018-2021.
- 2020-2024 Gobernu Programa (XII. legegintzaldia), Eusko Jaurlaritza.

- Eusko Jaurlaritzaren Gazteriaren Arloko Euskal Estrategia 2012-2020.
- Eusko Jaurlaritzaren gazteriaren arloko euskal strategiaren inpaktuaren ebaluazioa, 2020. Gazteen Euskal Behatokia.
- Eusko Jaurlaritzaren IV. Gazte Plana, 2020.
- Eusko Jaurlaritzaren 2020rako Gazte Planaren plan operatiboa.
- Eusko Jaurlaritzaren Gazte Planaren jarraipen-txostenak eta urteko ebaluazioak.
- Gazteei bereziki zuzendutako programak eta politikak (Gazteaukera, Gaztelagun, Gazte BizHitza, Gazteen Itzulera Programa, GAZ Programa, Ameslariak Programa)
- 2/2022 Legea, martxoaren 10ekoa, Gazteriarena.
- Enpleguaren Euskal Estrategia 2030.
- Eusko Jaurlaritzaren 2021-2024 Enplegu Plan Estrategikoa.
- Euskadiko Erakundearteko Ekintzailtza Plana 2020.
- Eusko Jaurlaritzaren 2021-2023 aldirako Etxebizitza Plan Zuzentzailea.
- Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia.
- Eusko Jaurlaritzaren 2030 Agenda.
- Euskarri Estrategia, 2021.